

1. Orta Asya Türklerinde sosyal yapının oluşum şekli şu şekildedir:

Oğuş - Urug - Bod(ok) - Budun - İl (el)

↓ ↓ ↓ ↓ ↓
Aile - Sülale - Boy - Millet - Devlet

Toy ise önemli konuların görüşüldüğü ve tartışıldığı meclis anlamına gelir. Ayrıca toy, şöenler için de kullanılan bir kavramdır.

Cevap D

2. Türklerin İslam'a girişiyle birlikte kullandıkları hükümdarlık alametlerinden bazıları:

- Hutbe: Cuma ve bayram namazları esnasında hükümdarın adının, unvan ve lakaplarının "hatip" tarafından zikredilerek kendisine dua edilmesidir.
- Ğaşiye: Hükümdarın eyerinin örtüsü-ne verilen isimdir.
- Hilat: Abbasi halifeleri tarafından tıraz ile birlikte "külâh, kemer, kılıç, at, eyer takımı, askerî mızıkâ, bayrak, para" gibi mal ve eşyaların hükümdara gönderilmesidir.
- Çetr: Saltanat şemsiyesidir. Abbasi halifesi tarafından hükümdara gönderilirdi.
- Kotuz ise börke takılan tüydür ve Türkler İslamiyet'i benimsemeden önce de hükümdarlık alameti olarak kotuzu kullanmışlardır.

Cevap D

3. Mısır, Abbasiler Dönemi'nde merkezden atanan valilerce yönetiliyordu. Halifelerin otoritesinin zayıfladığı ve Abbasilerin parçalanma sürecine girdiği dönemde Mısır'da vali olan Türk kökenli Ahmet bin Tolun, 868'de burada Tolunoğulları Devleti'ni kurdu. Daha sonra Mısır'da yine bir Abbasi valisi olan Muhammed bin Toğaç tarafından ikinci Türk devleti 935'te İhşidiler Devleti adıyla kurulmuştur.

Cevap B

4. Fatih Sultan Mehmet tarafından yapımı başlatılan ve zamanla çeşitli bölümler eklenerek genişletilen Topkapı Sarayı'nda eğitim veren kurumlardan bazıları şunlardır:

- Enderun: Resmî daireler ve okulların bulunduğu bölümdür. Burada devlette sadrazam, vezir, ordu komutanı ve vali gibi yöneticiler yetiştirilmektedir.
- Harem: Padişahların özel hayatının geçtiği bölümdür. Ayrıca bu bölümde padişahların kızları, cariyeleri, hizmetkârları; kalfalar denetiminde eğitim almaktadır.
- Şehzadegân Mektebi: Osmanlı şehzadelerinin eğitim gördüğü kurumdur. Bu okul, Topkapı Sarayı'nın harem kısmındadır.

Cevap E

5. Osmanlı Devleti'nde bir göreve atanan, aylık bağlanan, nişan ve ayrıcalık verilen kimseler için çıkarılan padişah buyruğuna berat ismi verilir.

Diğer seçeneklerde yer alan;

- Ferman - Hatt-ı Hümayun: Padişahın herhangi bir konuda tuğra veya nişanını taşıyan yazılı emirlerdir.
- Adaletname: Devlet memurlarının görevlerini kötüye kullanmaları ve kanunlara aykırı hareket etmeleri durumunda, halkı zulme karşı korumak amacıyla padişah tarafından yayımlanan belgelerdir.
- Fetva: İslam hukuku ile ilgili bir sorunun dinsel hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan, şeyhülislam veya müftü tarafından verilen dinî belgelerdir.

Cevap C

6. Tımar Sistemi: Osmanlı mali sisteminde bir kısım asker ve memurun; geçimlerini sağlamak, hizmet veya masraflarını karşılamak amacıyla belirli bölgelerin vergi kaynaklarının maaş karşılığı tahsil etmesidir.

Tımar sistemi uygulamasıyla;

- Hazineye yük olmadan güçlü ordular kurularak ülkenin iç ve dış güvenlik sorunları çözülmüştür.
- Ülke bayındır hâle getirilmiştir.
- Göçebeler yerleşik hayata geçirilmiş, böylece göçebelerin yerleşik halkla çatışmaları engellenmiştir.
- Birçok yöneticinin maaşı hazineye yük olmadan karşılanmıştır.
- Üretimde süreklilik sağlanmış ve toprağın boş kalması engellenmiştir.

I. ve II. öncüldeki bilgiler yanlıştır. Çünkü tımar topraklarının gelirleri toplandığı bölgenin ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılırdı. Buradan hazineye para akışı söz konusu değildir. Ayrıca kapıkulu ordusunun maaşı ise merkez hazineden ödenirdi.

Cevap C

7. Osmanlı Devleti'nde, 1579 Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümü ile başlayan ve 1699 Karlofça Antlaşması'nın imzalanması ile son bulan dönem "Duraklama Dönemi" olarak da adlandırılır. Bu yüzyılda sorunlara çözüm bulmak için yapılan ıslahatların genel özellikleri:

- Yapılan ıslahatlar kişilere bağlı kalmıştır. ıslahatçıların hayatıyla sınırlıdır. Devamlılığı olmadığı için sonuçta ulaşılamamıştır.
- Sorunların gerçek nedeni sorgulanmamıştır.
- Baskı ve şiddet yoluyla devlet otoritesi sağlanmak istenmiştir. Ancak bu yöntem ıslahatların halk tarafından benimsenmesine engel olmuştur.
- Yapılan ıslahatlar daha çok askeri alanda yapılmıştır.
- ıslahatlara yeniçeri, devlet adamları, saray kadınları ve ulema engel olmaya çalışmıştır.

Ancak bu dönemde Avrupa'daki gelişmeler takip edilmemiş ve Avrupa'dan geri kaldığı kabul edilmemiştir. Bu yüzden XVII. yy. ıslahatları için "Batı'nın etkisine açıktır." demek yanlış olur.

Osmanlı Devleti Batı'nın üstünlüğünü ise 1718'de imzaladığı Pasarofça Antlaşması ile kabul etmiştir.

Cevap B

8. Soru paragrafında verilen bilgiler, Osmanlı Devleti'nde XVII. yy.da Celâli ayaklanmalarının yaşanmasına neden olmuştur.
- Vaka-i Hayriye: Yeniçeri Ocağının kaldırılmasına verilen isimdir.
  - Edirne Olayı: II. Mustafa'nın tahttan indirilip, III. Ahmet'in tahta çıkarılmasıyla sonuçlanan gelişmedir.
  - Alemdar Olayı: IV. Mustafa'nın tahttan indirilip, II. Mahmut'un tahta çıkarılmasıyla sonuçlanan gelişmedir. Bu olayın yaşanmasında Rusçuk Âyanı Alemdar Mustafa Paşa etkilidir.
  - Vaka-i Vakvakiye: Yeniçerilerin, 1656 yılında çıkarlarına ters düşen yaklaşık otuz devlet adamını Sultan Ahmet Meydanı'nda asmasıyla ilgilidir.

Cevap B

9. Osmanlı Devleti'nde Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde daimî elçilikler III. Selim Dönemi'nde açılmaya başlamıştır. Londra, Paris, Viyana ve Berlin gibi şehirlerde daimî elçilikler açılmıştır. İlk daimî elçi ise Londra'ya gönderilen Yusuf Agâh Efendi'dir.

Cevap C

10. II. Mahmut merkezî otoriteyi güçlendirmek amacıyla;

- 1808 yılında âyanlarla Sened-i İttifak'ı imzalamıştır. Böylece âyanları bir merkezde toplayıp, devletin eyaletler üzerindeki etkisini güçlendirmeyi ve ıslahatların başarılı olmasını amaçlamıştır. Fakat zamanla âyanların artan gücünü merkezî otorite için sakıncalı bulan II. Mahmut âyanlığı ortadan kaldırmıştır.
- 1826 yılında ise yeniliklerin ve ıslahatların önündeki en büyük engel olan Yeniçeri Ocağını kaldırarak devlet yönetimindeki otoritesini yeniden güçlendirmiştir.

Cevap E

11. Müsadere (devletin ferdin malına el koyması uygulaması), II. Mahmut Dönemi'nde kaldırılmıştır. Müsaderenin kaldırılması Tanzimat Fermanı'yla pekiştirilmiştir.

Cevap C

12. Nizamiye Mahkemeleri, Tanzimat Dönemi'nde Müslümanların ve gayrimüslimlerin davalarına bakmak için kurulmuştur. Başkanı kadıdır ve üyeleri Müslüman ve gayrimüslimlerden meydana gelmiştir. Hukuk ve cinayet davalarıyla ticaret mahkemelerinin yetkileri dışında kalan davalara bakmıştır.

- Cemaat Mahkemeleri: Müslüman olmayanların özel hukuk alanındaki davalarında dinî esaslarına göre yargılamaların yapıldığı mahkemelerdir.
- Konsolosluk Mahkemeleri: Kapitülasyonlardan yararlanan yabancı devletlerin, kendi vatandaşları arasındaki anlaşmazlıkları çözmekle görevlidir.
- Ticaret Mahkemeleri: Osmanlılar ile yabancı ülkelerin vatandaşları arasındaki anlaşmazlıkları çözmekle görevlidir. Yabancı üyelerin katılımıyla Karma Ticaret Mahkemesi adını almıştır.
- Şeriyet Mahkemeleri: Tanzimat'tan önce; Müslümanlar arasındaki bütün davalara, gayrimüslimlerin sadece hukuk alanındaki anlaşmazlıklarına, Osmanlı tebaası ile yabancı devletlerin tebaası arasındaki davalara bakar iken; Tanzimat'tan sonra Müslümanların evlenme, boşanma ve miras hukuku ile ilgili davalarına bakacak şekilde yetkileri daraltılmıştır.

Cevap C

13. Osmanlılık fikir akımı Balkan Savaşları'yla büyük ölçüde önemini kaybetmiştir. Arap halkının, halifenin cihat çağrısına rağmen İngilizlerle iş birliği yapması İslamcılık fikrinin çöktüğünün ve Araplar arasında milliyetçilik fikrinin güç kazandığının göstergesidir.

Cevap A

14. Millî Mücadele Dönemi'nde Mustafa Kemal'in temel amacı öncelikle ulusal bağımsızlığı gerçekleştirmek olmuştur. Türk halkı da bu amaç doğrultusunda yekvücut olarak Mustafa Kemal'in etrafında mücadele azmi ile kenetlenmiştir.

Dolayısıyla temel hedefin bağımsızlık olduğu Millî Mücadele Hazırlık Dönemi'nde, inkılaplar için uygun bir ortam oluşturma amacı söz konusu olamaz.

Cevap C

15. Ali Rıza Paşa Hükümeti, 20-22 Ekim 1919'da gerçekleşen Amasya Görüşmeleri sonucunda TBMM'yi değil, Temsil Heyetini resmen tanımıştır. Zira TBMM, 23 Nisan 1920 tarihinde açılacaktır.

Cevap E

16. Boğazlar komisyonu ile ilgili hüküm 10 Ağustos 1920'de kabul edilen Sevr Antlaşması'nda yer almıştır. Dolayısıyla 28 Ocak 1920'de kabul edilen Misakımillî metninde böyle bir maddenin yer alması söz konusu değildir.

Cevap B

17. Öncüllerdeki ifadeler I. TBMM'nin özellikleri arasında yer alır. Şöyle ki; TBMM'nin açılmasıyla Yeni Türk Devleti'nin temelleri atılmıştır. Ayrıca anayasa hazırlamıştır (1921 Anayasası). Bu boyutlarıyla I. TBMM "kurucu"dur. Saltanatı kaldırarak egemenlik yetkilerini mecliste toplamıştır. Bu boyutuyla da "ihtilalci"dir. Olağanüstü koşullarda varlığını sürdürmüştür. Bu boyutuyla da "olağanüstü yetkilere sahip meclis" olma özelliği taşır.

Cevap E

18. "Boğazlar konusu Karadeniz'e kıyısı olan devletlerin temsilcilerinin katıldığı bir konferansta ele alınacaktır." maddesi Boğazlar'ın uluslararası bir statüye sahip olduğunun göstergesi olamaz. Zira Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne de birçok devlet katılmış ancak konferans sonucunda Boğazlar'daki egemenlik hakkı Türk Devleti'ne bırakılmıştır.

Cevap D

19. Mustafa Kemal, Sakarya Meydan Muharebesi sonrasında yaklaşık bir yıl boyunca taarruz hazırlıkları için çaba sarf etmiştir. Meclisteki bütün baskılar ve eleştirilere rağmen, ordu tam olarak hazır oluncaya kadar harekâtı başlatmamıştır.

Cevap E

20. 13 Ekim 1923'te alınan kararla Ankara'nın başkent ilan edilmesinin nedenleri arasında;

- Etrafının dağ ve nehirlerle çevrili oluşu,
- Sınırlardan uzak ve iç bölgelerde oluşuyla, güvenlik açısından elverişli durumu,
- Ulaşım ve iletişim imkânlarının elverişliliği,
- Merkezi konumu,
- TBMM'nin burada açılmış oluşu,
- Millî Mücadele'nin bu kentten yönetilmiş oluşu (Ahde vefa duygusu),
- Hilafet kurumunu yalnızlaştırmak ve sembolik bir hâle getirmek düşüncesi

yer alır.

Cevap E

21. Cumhuriyet Dönemi'nde devletçilik özellikle 1930'dan sonra uygulanmıştır. Devletçi ekonomik politikanın benimsenmesinde;

- teknik eleman sıkıntısı,
- teknik bilgi eksikliği,
- sermaye yetersizliği,
- Teşvik-i Sanayi Kanunu'ndan istenen sonucun alınamaması,
- 1929 Dünya Ekonomik Krizi gibi gelişmeler etkili olmuştur.

Cevap E

22. Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle sosyal, hukuki ve ekonomik alanlarda kadın-erkek eşitliği sağlanmıştır. Ancak Medeni Kanun'da kadınlar siyasi haklar elde etmemiştir.

Cevap B

23. Soyadı Kanunu'nun çıkarılması halkçılık ilkesiyle, Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması laiklik, milliyetçilik ve halkçılık ilkeleriyle, Medeni Kanun'un kabulü laiklik, halkçılık ve inkılapçılık ilkeleriyle, ordu ile siyasetin birbirinden ayrılması ise cumhuriyetçilik ilkesiyle ilgilidir.

Cevap E

24. Türkiye, Musul'un Misakımilli sınırları içerisinde olduğunu söyleyerek Musul'da İngiliz egemenliğine şiddetle karşı çıkmıştır. Ancak Musul'un tam bağımsızlığı ile ilgili bir istekte bulunmamıştır.

Cevap C

25. II. Dünya Savaşı sonrasında İngiltere süper güç olma konumunu kaybetmiş ve iki kutuplu dünya sistemi oluşmuştur. ABD ve SSCB bu blokların liderliklerini üstlenecektir.

Cevap B

26. İkinci Dünya Savaşı sonrasında demir yolu yatırımlarında önemli bir düşüş gerçekleşmiştir. 1950 – 1960 arası dönemde iktidar partisi olan Demokrat Parti, kara yolu yatırımlarına öncelik vermiştir.

Cevap E

27. Zeki Velidi Togan, Rusların "Validov" olarak adlandırdıkları Başkurt Türklerinin lideridir. Siyasi faaliyetlerinin yanında Türk tarihi ve dili ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Ekim Devrimi sonrasında Türkistan'da başlayan Basmacı Hareketi içerisinde yer almıştır. Bu hareketin yenilgiye uğraması üzerine Türkiye'ye gelen Zeki Velidi Togan, İstanbul Üniversitesinde Umumi Türk Tarihi Kürsüsünü kurmuştur.

Cevap A

1. Orta Asya'da bilinen ilk teşkilatlı Türk devleti Hunlar tarafından kurulmuştur. Ötüken'i başkent yapmışlardır. Asya Hun Devleti'nin ilk hükümdarı Teoman (Tuman)'dır. Türklerde ilk ordu teşkilatını Asya Hun hükümdarı Mete Han kurmuştur. Onun kurduğu ordu, onlu sisteme göre teşkilatlanmıştır.

Göktürkler, Türk adını bir devlet adı olarak kullanarak kurulan ilk Türk devletidir.

Uygurlar, yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.

Hazarlar, Museviliği benimseyen ilk ve tek Türk devletidir.

Avarlar, İstanbul'u kuşatan ilk Türk devletidir.

Cevap B

2. Orta Asya'da kurulan ilk Türk-İslam devleti Karahanlılardır. Türk-İslam sentezinin ilk örneklerini de Karahanlılar ortaya koymuştur. Dolayısıyla ilk Türk-İslam eserleri de bu dönemdedir. A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan ifadeler Kaşgarlı Mahmut'un ortaya koyduğu *Divan-ı Lügat-i Türk* adlı eserin özellikleriyle ilgilidir. Ancak E seçeneğinde yer alan "İlk Türk-İslam eseri olma" ifadesi Yusuf Has Hacı'nın ortaya koyduğu *Kutadgu Bilig*'le ilgilidir.

Cevap E

3. Selçuklular zamanında Kayseri'de kurulan Ahi teşkilatının yanında Ahi Evran'ın eşi Fatma Bacı liderliğinde Türkmen hanımlarının da kendi aralarında örgütlenerek kurmuş oldukları teşkilatın adı Bacıyan-ı Rum'dur. Anadolu Kadınları Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Millî Mücadele Hazırlık Dönemi'nde Sivas Kongresi'nden sonra Kasım 1919'da kurulan cemiyetin adıdır. *Terakki-i Muhadderat*, ilk kadın dergisidir. Gaziyan-ı Rum, Anadolu'ya gaza yapmak için gelen Türkmen topluluklarına verilen isimdir. Mekkari Taifesi ise ticaret yolları üzerinde taşımacılığı meslek edinen kişilere verilen isimdir.

Cevap A

4. Osmanlı Devleti'nde kapıkulu süvarilerine Altı Bölük Halkı da denmiştir. Sipah, silahtar, sağ-sol garipler ve sağ-sol ulufeciler bu Altı Bölük Halkı içinde yer alır. Cebeciler ise kapıkulu piyadeleri içinde yer almakla beraber kapıkulu askerlerinin silahlarının bakım ve onarımıyla ilgililenlerdi.

Cevap D

5. Osmanlı Devleti'nde Yükselme Dönemi; 1453'te İstanbul'un fethiyle başlar, 1579'da Sadrazam Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümüyle sona erer. Karadeniz, II. Mehmet (Fatih) Dönemi'nde Kırım'ın alınmasıyla Türk gölü hâline gelmiştir. Baharat Yolu, I. Selim'in (Yavuz) Mısır Seferi sonunda Osmanlı egemenliği altına girmiştir. II. Bayezid Dönemi'nde Cem Sultan Olayı yaşandı için Batı'ya karşı pasif bir politika izlenmiştir. Avusturya'nın Osmanlı'nın üstünlüğünü kabul etmesi ise I. Süleyman (Kanuni) Dönemi'nde imzalanan İstanbul (İbrahim Paşa) Antlaşmasıyla (1533) ilgilidir. Zira antlaşmaya göre Avusturya kralı protokolde Osmanlı sadrazamına denk sayılmıştır.

Osmanlı donanmasının Haçlılar tarafından ilk kez yakılması ise 1571 İnebahtı Deniz Savaşıyla ilgilidir. Preveze Deniz Savaşıyla (1538) Akdeniz Türk gölü hâline gelmiştir. Ayrıca Preveze'nin yıl dönümü günümüzde "Donanma Günü" olarak kutlanmaktadır.

Cevap C

6. Osmanlı Devleti'nde eğitim, öğretim ve yargı görevini ilmiye sınıfına mensup kişiler üstlenmiştir. Bu sınıfa şeyhülislam, kazasker, kadi, müderris, imam, müezzin ve nakibüleşraf gibi kişiler mensuptur. Defterdar ise kalemiye sınıfının mensupları arasında yer alır.

Cevap D

7. Gedik, Osmanlı iktisadi hayatında, geçimini, ticaret ve zanaatla sağlamak, isteyenlere dükkan açmak için verilen izin Narh, eksik rekabet şartlarından dolayı fiyatlara müdahale edilmesi İltizam, devlete ait mukataa denilen işlemlerin (toprak, maden, orman vb.) üç yıllığına kiralanması Ağnam, koyun ve keçi üzerinden alınan vergi Malikâne sisteminde, mukataa mâlikâneciye ömür boyu kiralanmıştır. Ayrıca mâlikâne Osmanlı Devleti'nde üstün hizmet karşılığı devlet adamlarına verilen toprakların ismidir.

Cevap E

8. Osmanlı Devleti'nde yenileşme hareketleri 17. yy. da başlamıştır. 17. yy ıslahatlarının genel özellikleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Genel olarak askerî ve mali alanlarda ıslahat yapılmıştır.
- Sorunlara köklü çözüm bulunamamıştır.
- Avrupa'daki bilimsel ve teknik gelişmeler göz önüne alınmamıştır.
- ıslahat girişimleri çıkarları zedelenen kesimler (yeniçeriler, devlet adamları, saray kadınları, ulema) tarafından engellenmeye çalışılmıştır.
- ıslahatlar genelde kuvvet ve şiddete dayalı olarak yapılmıştır.
- ıslahatlar, ıslahatçıların ömrüyle sınırlı kalmıştır.

I. Ahmet, Kuyucu Murat Paşa, II. Osman (Genç), IV. Murat, Tarhuncu Ahmet Paşa, Köprülü Mehmet Paşa ve Köprülü Fazıl Ahmet Paşa bu dönemin ıslahatçı devlet adamlarıdır. 17. yy. da rejimle ilgili bir düzenleme yapılmamıştır.

Cevap D

9. Divanihümayun, Orhan Bey zamanında kurulmuştur. Divanihümayunu kaldırarak yerine Meclis-i Vükelayı oluşturan Osmanlı padişahı ise II. Mahmut'tur.

Cevap E

10. Fransız İhtilali, 1789'da yaşanan bir gelişmedir. Fransız İhtilali'yle ortaya çıkan milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti'ni özellikle Balkanlar'da olumsuz yönde etkilemiştir. Bu çerçevede; 1829 Edirne Antlaşması'yla Yunanistan, 1878 Berlin Antlaşması'yla Sırbistan, Karadağ ve Romanya, 1908'de Bulgaristan, 1912'de de Arnavutluk bağımsızlığını kazanmıştır. Kırım ise 1774'te Rusya ile imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'yla bağımsız olmuştur. Dolayısıyla Kırım'ın Osmanlı'nın elinden çıkması Fransız İhtilali'nden önceki süreçte yaşanan bir gelişmedir.

Cevap A

11. II. Abdülhamit Dönemi, 1876-1909 yılları arasında kapsar. Bu dönemde Türk tarihinin ilk anayasası olan Kanunuesasi 23 Aralık 1876'da yürürlüğe girmiştir. A, B, D ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler Kanunuesasi'yle ilgilidir. Ancak C seçeneğinde yer alan "Anayasacılık faaliyetleri başlamıştır." ifadesi 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı'yla ilgilidir. Anayasacılık faaliyetlerini anayasal düzenle karıştırmamak gerekir. Zira Kanunuesasi'yle anayasal düzene geçilmiştir.

Cevap C

12. III. öncülde yer alan "Osmanlı'nın Avrupa devleti sayılması" ifadesi Balta Limanı Antlaşması'yla (1838) değil, 1856'da imzalanan Paris Antlaşması'yla ilgilidir. V. öncülde yer alan "Sırbistan'ın özerk hâle gelmesi" ifadesi Bükreş Antlaşması'yla (1812) değil, 1829'da imzalanan Edirne Antlaşması'yla ilgilidir.

Cevap E

13. I. Balkan Savaşı, Karadağ'ın 8 Ekim 1912'de Osmanlı'ya saldırmasıyla başlamıştır. Osmanlı Devleti; I. Balkan Savaşı'nda Karadağ, Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan ile mücadele etmiştir. Romanya ise I. Balkan Savaşı'nda olmayıp, II. Balkan Savaşı'nda yer alan bir devlettir.

Cevap D

14. İtilaf Devletleri, Boğazlar üzerinden Rusya'ya askerî ve ekonomik yardım ulaştırmak amacıyla Çanakale Cephesi'ni; Kafkaslar üzerinden Rusya'ya yardım ulaştırmak amacıyla da Irak Cephesi'ni açmıştır. Kafkas Cephesi'ni İtilaf Devletleri değil, Osmanlı Devleti açmıştır.

Cevap D

15. Mondros Ateşkesi; 30 Ekim 1918'de Osmanlı Devleti adına Bahriye Nazırı Rauf Orbay ile İtilaflar adına İngiliz Amiral Calthorpe arasında, Limni Adası'nın Mondros liman kentinde, Agamemnon Zırhlısı'nda imzalanmıştır. Mondros sonrası Anadolu'da gerçekleşen işgallere Türk halkı direniş cemiyetlerini kurarak tepki göstermiştir.

Yararlı Cemiyetler;

- Kars İslam Şurâsı
- Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- İzmir Reddi İlhak Cemiyeti
- Trabzon Muhafazaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti
- Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- Kilikyalılar Cemiyeti
- Millî Kongre Cemiyeti
- Millî Müdafaa (MM) Grubu
- Gizli Karakol Cemiyeti
- Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

şeklinde özetlenebilir. Hürriyet ve İtilaf Fırkası 1911'de kurulmuş olup Millî Mücadele'nin karşısında yer almıştır. Vatan ve Hürriyet Cemiyeti ise Mustafa Kemal Paşa tarafından 1905'te Şam'da kurulmuştur. Dolayısıyla bu iki kuruluş Mondros sonrasında kurulan cemiyetler arasında yer almaz.

Cevap D

16. Erzurum Kongresi 23 Temmuz - 7 Ağustos 1919'da, Sivas Kongresi ise 4-11 Eylül 1919'da düzenlenmiştir. B, C, D ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler Erzurum ve Sivas Kongrelerinin ortak özellikleri arasında yer alır. Ancak A seçeneğinde yer alan "Yurdun her bölgesinden gelen temsilcilerin katılımıyla toplanması" ifadesi sadece Sivas Kongresi'yle ilgilidir. Zira Sivas Kongresi her boyutuyla ulusal bir nitelik taşır. Ancak Erzurum Kongresi toplanış biçimi itibarıyla bölgesel, alınan kararlar itibarıyla ise ulusal bir nitelik taşır.

Cevap A

17. 23 Nisan 1920'de açılan TBMM'ye karşı çıkan isyanların sebepleri;
- uzun süren savaşların halkı yıpratması ve asker kaçaklarının artması,
  - İtilaf Devletleri'nin ve İstanbul Hükümetinin kışkırtmaları,
  - Kuvayimillîye birliklerinin disiplinsiz hareketleri,
  - azınlıkların bağımsız devlet kurmak istemeleri,
  - düzenli ordunun kurulmasından rahatsızlık duyanların olması,
  - İngilizlerin Boğazlar'ın her iki yakasında da tampon bölge oluşturmak istemeleri,
  - bağımsızlık duygusundan yoksun kişilerin faaliyetleri,
  - bazı ailelerin otorite boşluğundan yararlanmak istemesi

şeklinde özetlenebilir.

Cevap E

18. Erkan-ı Harbiye Vekaleti, 3 Mart 1924'te kaldırılmıştır. Cumhuriyet Dönemi gelişmeleri arasındadır. Dolayısıyla Millî Mücadele Dönemi'nde düzenli orduya geçiş çalışmaları arasında yer almaz. Ayrıca Erkan-ı Harbiye Vekaletinin yerine Genelkurmay Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı kurulmuştur.

Cevap C

19. Lozan Barış Antlaşması, 24 Temmuz 1923'te imzalanmıştır. 23 Ağustos 1923'te de TBMM tarafından onaylanmıştır. Lozan'dan sonraki süreçte; yabancı okullar, Bozkurt-Lotus Olayı, Adana-Mersin demir yolları, borçlar ve Hatay Fransa'yla sorun teşkil eden konular arasında yer alır. Ancak Musul, Türkiye'nin İngiltere'yle yaşadığı bir sorundur.

Cevap D

20. Serbest Cumhuriyet Fırkası, 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nin etkisi ve Mustafa Kemal Paşa'nın teşvikleriyle Ali Fethi Okyar tarafından 12 Ağustos 1930'da kurulmuştur. Partinin kurucuları arasında Nuri Conker, Ahmet Ağaoğlu, Mehmet Emin Yurdakul da yer almıştır. Bu parti Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci muhalefet partisidir. Nuri Demirağ ise 1945'te kurulan Millî Kalkınma Partisinin kurucusudur.

Cevap C

21.

- 29 Ekim'in Cumhuriyet Bayramı olarak kutlanmasının yasallaşması → 19 Nisan 1925
- Laik cumhuriyet rejimine karşı ilk isyanın gerçekleşmesi (Şeyh Said İsyanı) → 13 Şubat 1925
- Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması → 4 Mart 1925
- Aşar vergisinin kaldırılması → 17 Şubat 1925
- Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması → 28 Mayıs 1927

Cevap C

22. Atatürk Dönemi'nde çağdaş dünya ile bütünleşme doğrultusunda;

- miladi takvimin kabulü,
  - Medeni Kanun'un kabulü,
  - uluslararası rakamların kabulü,
  - uluslararası uzunluk ve ağırlık birimlerinin kabulü,
  - hafta tatilinin cuma gününden pazar gününe alınması
- vb. çalışmalar yapılmıştır.

Cevap E

23. Atatürk'ün soru paragrafında yer alan sözünde geçen "Din, bir vicdan meselesidir. Herkes, vicdanının emrine uymakta serbesttir." ifadesi doğrultusunda laiklik ilkesine ulaşmamız mümkündür. Zira laiklik din, inanç ve vicdan hürriyetlerine saygılıdır.

Cevap C

24. İtalya'nın Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'ya yönelmesi politikası sonucunda Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında 8 Temmuz 1937'de Tahran'da Sadabat Paketi imzalanmıştır. Bu Pakt 1980 - 1988 İran - Irak Savaşı'nın başlamasıyla tamamen geçerliliğini yitirmiştir. Türkiye'nin güney sınırının kesinlik kazanması ise Hatay'ın 1939'da ana vatana katılmasıyla ilgilidir.

Cevap D

25. Rusya'da Bolşevik İhtilali'nin çıkması (1917), I. Dünya Savaşı'yla ilgilidir.

II. Dünya Savaşı 1939 - 1945 yılları arasında kapsar.

Bu çerçevede;

- ABD'nin Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombası atması → 1945,
- Yalta Konferansı → 1945,
- San Francisco Konferansı → 1945,
- Barbarossa Harekâtı → 1941 gelişmeleri yaşanmıştır.

Cevap A

26. Balfour Deklarasyonu, İngiltere Dışişleri Bakanı A. James Balfour tarafından Filistin topraklarında bir İsrail devletinin kurulması doğrultusunda 1917'de yayımlanmıştır. Dolayısıyla bu deklarasyon Soğuk Savaş Dönemi'yle ilgili değildir.

Cevap B

27. DNA'nın yapısının çözülmesi 1953'tedir. Dolayısıyla Yumuşama Dönemi'nde bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeler arasında değil, Soğuk Savaş Dönemi gelişmeleri arasındadır.

Cevap E

1. "Altın Elbiseli Adam" adlı eser, Kazakistan topraklarındaki Esik kurganında bulunmuştur.

Cevap A

2. Baba İshak İsyanı, Türkiye Selçuklu Devleti Dönemi'nde Anadolu'da çıkan bir isyandır. Bu isyanın Büyük Selçuklu Devleti Dönemi'nde kurulan Nizamiye Medreseleri'yle bir ilişkisi bulunmamaktadır.

Cevap A

3. Moğol İmparatorluğu parçalandıktan sonra Çin'de Kubilay Han tarafından Kubilay Hanlığı, Doğu Türkistan'da Çağatay Han tarafından Çağatay Hanlığı, Karadeniz'in kuzeyinde Batu Han tarafından Altın Orda, İran'da Hülagu Han tarafından da İlhanlılar kurulmuştur.

Cevap B

4. I. Mehmet (Çelebi) Dönemi; 1413 - 1421 yılları arasında kapsar. Bu dönemde dinî ve sosyal içerikli Şeyh Bedreddin İsyanı çıkmış ve bastırılmıştır. Ayrıca Osmanlı Devleti ilk deniz savaşını Venedik'le gerçekleştirmiş ancak başarılı olamamıştır. Ancak I. Mehmet Dönemi'nde Anadolu Türk siyasi birliği tamamlanmamıştır. Anadolu Türk siyasi birliğinin tamamlanması sonraki süreçte ilgilidir.

Cevap D

5. II. Bayezid Dönemi, 1481-1512 yılları arasında kapsar. Safeviler'le Çaldıran Savaşı'nın (1514) yapılması I. Selim (Yavuz) Dönemi gelişmeleri arasındadır.

Cevap C

6. Kadi'l-kudat, ilk Türk-İslam devletleri döneminde baş kadıya verilen isimdir. Osmanlı hukuk sisteminde Kadi'l-kudat bulunmamaktadır.

Cevap B

7. Asıl adı Buhurizade Mustafa olan İttri, 1640 - 1712 yılları arasında yaşamıştır. Türk müziğine büyük katkılar sağlamıştır.

Cevap E

8. Sened-i İttifak (1808), Osmanlı Devleti'nde padişah II. Mahmut ile Âyanlar arasında yapılmıştır. Bu gelişme Osmanlı Devleti'nin iç işlerinde yaşadığı politik bir gelişme olup, Batılı devletlerin iç işlerimize karışmasını engellemek için yapılan düzenlemeler arasında yer almaz. Sened-i İttifak'ta Avrupa etkisi ve baskısı yoktur.

Cevap D

9. Abdülmecit Dönemi, 1839 - 1861 yılları arasında kapsar. Mekteb-i Mülkiyenin açılması, kaime-i nakdiye adı verilen kağıt paranın basılması ve il genel meclislerinin kurulması bu dönemdedir.

Cevap C

10. Osmanlı Devleti, Sırbistan'ı 1878 Berlin Antlaşması'yla kaybetmiştir. Arnavutluk ve Makedonya Balkan Savaşları'yla Osmanlı topraklarından ayrılmıştır.

Cevap D

11. Berlin Antlaşması'yla; Sırbistan, Karadağ ve Romanya Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olmuştur. Edirne Antlaşması'yla Yunanistan bağımsızlığını kazanmıştır. Bükreş Antlaşması, Kale-i Sultaniye Antlaşması ve Balta Limanı Antlaşması'nda bağımsızlığını kazanan herhangi bir devlet yoktur.

Cevap D

12. *Aydede* ve *Ümit* dergileri Millî Mücadele aleyhinde faaliyet gösteren dergilerdir. *Küçük Mecmua* ise Ziya Gökalp önderliğinde çıkarılan yararlı bir dergidir.

Cevap A

13. TBMM, 23 Nisan 1920'de açılmıştır. Meclis açıldıktan sonra Mustafa Kemal Paşa Meclis'e 24 Nisan'da bir önerge sunmuştur. Bu önergede yer alan "TBMM, üstünde hiçbir güç yoktur." maddesi İstanbul Hükümeti'nin açıkça yok sayıldığının kanıtıdır.

Cevap E

14. Soruda verilen öncüllerin tamamının 23 Nisan 1920'de açılan Büyük Millet Meclisinin etkinliğini artırdığı savunulabilir.

Cevap E

15. Kurtuluş Savaşı'nda Rum Sındığı adı verilen savaş Başkomutanlık Meydan Muharebesi'dir. Subay Savaşı diye adlandırılan savaş ise Sakarya Meydan Muharebesi'dir.

Cevap B

16. Ankara Antlaşması, 20 Ekim 1921'de TBMM ile Fransa arasında Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra imzalanmıştır. Bu antlaşmayla:

- Güney Cephesi kapanmıştır.
- Fransa TBMM'yi resmen tanıyan ilk İtilaf Devleti olmuştur.
- İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılığı yaşanmıştır. Zira Fransa İngiltere'yi yalnız bırakmıştır.

Yunanistan'ın işgal ettiği yerleri boşaltması ve Kurtuluş Savaşı'nın sona ermesi ise Büyük Taarruz sonrasında 11 Ekim 1922'de imzalanan Mudanya Ateşkes Antlaşması'yladır.

Cevap A

17. Kafkasya sınırı; Sakarya Savaşı'ndan sonra Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan'la yapılan Kars Antlaşması'yla kesinlik kazanmıştır.

Cevap E

- 18.

- Halk Fırkasının kurulması → 9 Eylül 1923
- İzmir İktisat Kongresi → 17 Şubat - 4 Mart 1923
- Ankara'nın başkent yapılması → 13 Ekim 1923

Dolayısıyla bu gelişmelerin tamamı cumhuriyetin ilanından önceki süreçle ilgilidir.

Cevap E

19. Harf inkılabının yapılması (1 Kasım 1928) ve Millet Mekteplerinin açılması (1928) Atatürk Dönemi'nde okur-yazar oranını artırmak amacıyla yapılan çalışmalar arasında yer alır. Türk Tarih Kurumu (1931) ise Türk tarihinin zenginliğini bilimsel yöntemlerle ortaya koymak amacıyla kurulmuştur.

Cevap D

20. Saltanat, 1 Kasım 1922'de kaldırılmıştır. Saltanatın kaldırılmasıyla devlet başkanlığı sorunu ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu durum rejim tartışmalarını da beraberinde getirmiştir. Cumhuriyet, 29 Ekim 1923'te ilan edilmiştir. Cumhuriyetin ilanıyla:

- Devlet başkanlığı sorunu çözülmüştür.
- Rejim tartışmaları sona ermiştir.
- Kabine sistemine geçilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa, ilk Meclis Başkanı Ali Fethi Bey, ilk Başbakanı ise İsmet İnönü olmuştur.

Cevap A

21. Laiklik din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıdır. Ayrıca laiklik toplumsal hayatı düzenleyen hukuk kurallarının akla, mantığa, bilime dayandırılması ve kişisel vicdan hürriyetinin sağlanmasıdır. Laiklik her türlü inanca saygılı olmayı gerektirir. Laiklik ilkesinin benimsenmesiyle bütün vatandaşların din, vicdan ve inanç hürriyeti anayasal olarak güvence altına alınmış, dinî duyguların istismar edilmesine engel olunmuştur. Aynı zamanda devletin tüm inançlara karşı eşit mesafede durması sağlanmış ve böylece insanlar inançlarına ve düşüncelerine bakılmaksızın kanun önünde eşit hâle getirilmiştir. Dolayısıyla soruda yer alan Atatürk'ün sözü laiklik ilkesiyle ilgilidir.

Cevap B

22.

- Fethi Okyar 22.11.1924 - 04.03.1925 tarihleri arasında,
- Recep Peker 06.08.1946 - 09.09.1947 tarihleri arasında,
- Refik Saydam 25.01.1939 - 08.07.1942 tarihleri arasında,
- Şemseddin Günaltay 16.01.1949 - 22.05.1950 tarihleri arasında,
- Şükrü Saraçoğlu 09.07.1942 - 05.08.1946 tarihleri arasında başbakanlık yapmıştır. Atatürk Dönemi ise 1923 - 1938 yılları arasını kapsar.

Cevap A

23. Bu unvanlar; tekke, zaviye ve türbelerin 30 Kasım 1925 tarihinde kapatılmasıyla yasaklanmıştır.

Cevap B

24. Mustafa Kemal Paşa "en büyük eserim" olarak "Türkiye Cumhuriyeti"ni nitelendirmiştir. *Nutuk*, Atatürk'ün 1919 - 1927 yılları arasını kapsayan gelişmeleri anlattığı önemli bir eserdir.

Cevap A

25. Mandater rejim, I. Dünya Savaşı'ndan galip çıkan devletlerin sömürgeci hedeflerine ulaşmak için gündeme getirdikleri bir yönetim tarzıydı. Geri kalmış ülkeleri gelişmiş ülkelerin yönetiminde geliştirme maskesiyle o ülkelerin yer altı ve yer üstü zenginliklerini yağmalamaya yönelik bu politika, Avrupa'da değil, Orta Doğu'da uygulandı. Fransa; Suriye ve Lübnan'da, İngiltere de Irak, Filistin ve Ürdün'de mandater yönetimler kurdu.

Cevap A

26.

- Hayat Sahası: Nazilerin ele geçirmeyi hedefledikleri toprak ve kaynaklarla Alman ırkının refah seviyesini yükseltmeyi amaçlayan politikasıdır.
- Yeni Düzen: Japonya'nın Batılı ülkeleri Asya'dan atmayı ve kıtaya egemen olmayı hedefleyen politikasıdır.
- Bizim Deniz: İlk Çağ'da Akdeniz Havzası'na Roma İmparatorluğu egemendi ve egemenliklerini "Bizim Deniz (Mare Nostrum)" kavramı ile ifade ediyorlardı. Mare Nastrum, Mussoli'nin öncülüğünde İtalya'da iktidara gelen faşistlerin de Akdeniz'e egemen olmak için uyguladıkları yayımlı politikadır.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı gibi temel ortak özellikleri sömürgecilik olan ve II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında önemli rol oynayan bu politikalardan Hayat Sahası; Almanya, Bizim Deniz; İtalya'ya aittir. Yeni Düzen ise Fransa değil, Japonya tarafından uygulandı.

Cevap C

27. Cominform komünist partilerin ideolojik sorunlarını ele almak için, Comecon da komünist rejimle yönetilen ülkeler arasında ekonomik iş birliğini sağlamak amacıyla oluşturulan birliklerdi. Varşova Paktı ise aynı ülkelerin askeri amaçlarla bir araya geldikleri oluşumdur.

Cevap B

1. Kurganlara ölen kişiye ait herhangi bir eşya konuluyorsa bu durum ahiret inancının göstergesidir.

Cennet ve cehennem, kıyamet günü ve ruhlar alemi kavramları da öldükten sonra yaşama inanıldığının göstergesidir.

Ayrıca ölen kişinin mumyalanması da ahiret inancının kanıtıdır.

Ölenin ardından yapılan cenaze töreni her inanç sisteminde görülebilir. Yuğ töreninin varlığı, öldükten sonra yaşama inanıldığının göstergesi değildir.

Cevap C

2. Ülkeyi ikiye bölerek yönetmek ve han ve hakan gibi unvanları kullanmak Orta Asya kültüründe bulunmaktadır. Medrese kavramı ise Türklerin İslamiyet'i kabul etmesinden sonra Türk kültürüne girmiştir.

Cevap D

3. *Makalat*, Hacı Bektaş Veli'ye ait bir eserdir.

Cevap C

4. Osmanlı Devleti'nin büyüme nedenleri; zayıflamış olan Bizans sınırında kurulmuş olması (coğrafi konum), gaza ve cihat anlayışı, iskân politikası, hoşgörülülük politikası (istimalet), merkezîyetçi anlayış, yetenekli padişahlar, Türkmen göçleriyle beslenmesi, ahilerin desteğini alması şeklinde özetlenebilir.

Ancak II. öncülde yer alan "Karamanoğulları Beyliği'nin desteği", Osmanlı'nın kısa sürede büyük bir devlet hâline gelmesinde etkili olmamıştır. Zira Karamanoğulları Beyliği, Osmanlı Devleti'ni en çok uğraştıran beylik olmuştur.

Cevap B

5. Anadolu Türk siyasi birliğini sağlamak demek Anadolu coğrafyasında Osmanlı Devleti'nden başka herhangi bir Türk devletinin ya da beyliğinin kalmaması demektir. Osmanlı Devleti bu doğrultuda Türk kökenli devletler olan; Germiyanogulları'nın topraklarının bir kısmını çeyiz yoluyla almış, Hamitoğulları Beyliği'nden toprak satın almış, Akkoyunlu Devleti'yle 1473'te Otlukbeli Savaşı'nı yapmış ve Dulkadiroğulları Beyliği'ne de 1515 Tur-nadağ Savaşı'yla son vermiştir.

Ancak Trabzon Rum İmparatorluğu Türk kökenli bir devlet değildir. Her ne kadar bu devletin ortadan kaldırılması da Osmanlı tarafından yapılırsa da yapılan eylem Anadolu siyasi birliğini sağlamaya yönelik bir faaliyet olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla bu fetih hareketi Türk birliğini kapsamaz.

Cevap B

6. Fatih'in getirmiş olduğu Kardeş Katli Yasası başa geçen padişahın otoritesini, dolayısıyla merkezî otoriteyi artırmıştır. İltimasın (adam kayırma) yaygınlaşması, işin ehli olmayan kişilerin önemli kademelere gelmesinde etkili olmuştur ki bu durum ise merkezî otoritenin bozulmasında etkilidir. Lalalarıyla birlikte sancaklara gönderilen şehzadeler devlet yönetmeyi, ordu sevk ve idare etmeyi, muktedir olmayı ve halkın sorunlarını öğreniyordu. Bu uygulamanın kaldırılması sonucunda sarayda kafes usulüne göre yetiştirilen şehzadeler bu eğitimden mahrum kalmıştır. Tecrübesiz şehzadelerin padişah olması ise Osmanlı'nın merkezî otoritesini olumsuz yönde etkilemiştir.

Cevap D

7. Enderun Mektebinden mezun olan devşirmeler ileride; veziriazam, kaptanpaşa, vezir, beylerbeyi, yeniçeri ağası gibi görevlere atanıyordu. Bazıları ise bilim adamı, şair, edip, nakkaş, sanatkâr, müzisyen, mimar, hattat, tarihçi, hekim ve coğrafyacı oluyordu.

Ancak şeyhülislam medresede eğitim alırdı. Bu nedenle devşirme kökenliler şeyhülislam olamazdı.

Cevap A

8.

- Şehzadeler, geliri 100 bin akçenin üzerinde olan has topraklarını alırlardı.
- Subaşılar, geliri 20 bin ile 100 bin akçe arasında olan zeamet topraklarını alırlardı.
- İmamlar ise geliri 3 bin ile 20 bin akçe arasında değişen tımar topraklarını alırlardı.

Cevap D

9. Mültezimler, saliyaneli eyaletlerde iltizam usulüne göre vergi toplayan kişilerdir. Saliyanesiz eyaletlerde dirlik sistemi uygulanırdı.

Cevap A

10. III. Selim Dönemi'nde Nizam-ı Cedit ordusunun ihtiyaçlarını karşılamak için İrad-ı Cedit hazinesi oluşturulmuştur. İlk özel Türk matbaasının açılması, III. Ahmet; Dolmabahçe Sarayı'nın yapılması, Abdülmecit; Sened-i İttifak'ın kabul edilmesi ve Yeniçeri Ocağının kaldırılması ise II. Mahmut Dönemi gelişmeleri arasındadır.

Cevap D

11. Tanzimat Fermanı 1839'da, İslahat Fermanı ise 1856'da ilan edilmiştir. Bu iki gelişme Sultan Abdülmecit Dönemi'ndedir. Bu fermanların ilan edilmesinde azınlıkların bağımsız olma, diğer bir ifadeyle de ayrılıkçı faaliyetlerini engelleme amacı vardır. Azınlıklar Tanzimat ve İslahat fermanları ilan edilmeden önce matbaa açabilme hakkına sahipti. Dolayısıyla I. ve III. öncülde yer alan ifadeler, Tanzimat ve İslahat fermanlarıyla Müslüman olmayanlara verilmesi öngörülen haklar arasında yer almaz.

Cevap B

12.

- Bab-ı Meşihat makamının kurulmasıyla şeyhülislam yönetim alanında pasifize edilmiştir.
- Reji İdaresi bütün ekimini, hasatını ve pazarlamasını yapan uluslararası ticari bir şirkettir.
- Sanayi-i Nefise Mektebi, II. Abdülhamit'in eğitim alanında açtığı Güzel Sanatlar Akademisidir.

Cevap E

13. Sarraf geleneğinden bankacılığa geçişin ilk adımı 1847'de Bank-ı Dersaadetin (Osmanlı'da ilk banka) kurulmasıyla atılmıştır. Yine XIX. yy.da Osmanlı'da ilk kâğıt para olan kaime-i nakdiye-i mutebere basılmıştır. Bu iki gelişme 1839-1861 yılları arasında padişahlık yapan Sultan Abdülmecit Dönemi'yle ilgilidir. Esham senetlerinin (iç borçlanma) uygulamaya koyulması ise XVIII. yy. gelişmeleri arasındadır.

Cevap D

14. Osmanlı Devleti'nde halk genel yönetime ilk kez 23 Aralık 1876'da Kanunnesası'nın yürürlüğe girmesi sonucunda ilan edilen I. Meşrutiyet'le katılmıştır. Halk tarafından Mebusan Meclisine seçilen milletvekilleri, padişahın yanında yönetime katılmıştır.

II. Meşrutiyet Dönemi'nde siyasi partilerin kurulmasıyla Osmanlı Devleti ilk defa çok partili hayata geçmiştir.

Cevap E

15. Osmanlı Devleti'nin Çanakkale Savaşları'nda başarılı olması, Bulgaristan'ın İttifak Devletleri'nin yanında I. Dünya Savaşı'na girmesi üzerinde etkili olmuştur. A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan gelişmeler Çanakkale Savaşları başlamadan önceki süreçte yaşanmıştır.

Cevap B

16. Pontus Rum çetelerinin Samsun ve çevresindeki isyanlarını bastırmak ve bölgedeki orduları terhis etmek amacıyla Mustafa Kemal Paşa, İstanbul Hükümeti tarafından IX. Ordu Müfettişi olarak görevlendirilmiştir.

İşgal güçleriyle iş birliği yapan ve Ulusal Mücadele'nin düşmanı olan İstanbul Hükümetinin, Mustafa Kemal Paşa'yı Ulusal Mücadele'yi başlatması amacıyla Anadolu'ya göndermesi söz konusu olamaz.

Cevap D

17. Soruda verilen öncüllerin tamamı Amasya Genelgesi'nin kapsamında yer alır.

Cevap E

18. 12 Ocak 1920'de toplanan Osmanlı Mebusan Meclisinde, 28 Ocak 1920'de Misakımillî'nin kabul edilmesinde "Felah-ı Vatan Grubu" etkili olmuştur.

Cevap E

19. Mustafa Kemal Paşa; Trablusgarp Savaşı'ndan sonra binbaşı rütbesi, Çanakkale Savaşları devam ederken albay, savaş sonrasında generallik rütbesi, Sakarya Savaşı'ndan sonra gazilik unvanı ve mareşallik rütbesi, Eskişehir-Kütahya Savaşları'nın sonucunda başkomutan unvanını almıştır.

Cevap A

20. 1921'de Antep'e Gazi, 1973'te Maraş'a Kahraman, 1984'te Urfa'ya Şanlı unvanlarını veren kurum Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Cevap D

21. 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması'yla kapitülasyonlar kaldırılmıştır. Kapitülasyonların kaldırılması ekonomik açıdan önemli bir zaferdir.

Misak-ı İktisadi, 17 Şubat - 4 Mart 1923'te toplanan İzmir İktisat Kongresi'nde kabul edilmiştir. Mustafa Kemal Paşa, soruda yer alan sözünü zaten İzmir İktisat Kongresi'nde söylemiştir.

Kabotaj Kanunu (1926), kendi liman ve karasularımızda yolcu ve yük taşıma hakkının elde edilmesidir. Bu durum Kurtuluş Savaşı'nda kazanılan zaferleri taçlandıran ekonomik bir başarıdır.

Cevap E

22. Cumhuriyet, halkın kendi kendini yönetmesine verilen isimdir. Dolayısıyla soruda yer alan "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir..." ifadesi Atatürk'ün cumhuriyetçilik ve halkçılık ilkeleriyle; egemenliğin ilahi kaynaklı değil, halka ait olduğunu kabul etmesi boyutuyla da laiklik ilkesiyle ilgilidir.

Cevap E

23. Milletler Cemiyeti görevlisi Sandler, hazırladığı rapor ile Hatay'da Türk nüfusunun diğer uluslara göre çoğunlukta olduğunu belirtmiştir.

Hatay Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen'dir.

Hatay, ana vatan Türkiye'ye Atatürk'ün ölümünden sonra Haziran 1939'da katılmıştır.

Cevap E

24. Teşvik-i Sanayi Kanunu, 28 Mayıs 1927'de özel sektörü teşvik etmek amacıyla çıkartılmış bir kanundur. I. Beş Yıllık Sanayi Planı ise 1933'te hazırlanmış ve 1934'te uygulamaya koyulmuştur.

Cevap B

25. COMECON, komünist ülkeler arasında ekonomik iş birliği ve dayanışma amacıyla 25 Ocak 1949'da kurulmuştur.

ABD Dışişleri Bakanı General George Marshall adıyla anılan ve Batı Bloku ülkelere ekonomik yardım yapmak amacıyla oluşturulan plana Marshall Planı denir.

II. Dünya Savaşı'ndan sonra Washington'da kurulan Uluslararası Para Fonu (IMF) üye ülkelere kredi vermeyi ve uluslararası para politikalarını belirlemeyi hedeflemiştir.

Cevap E

26. TİKA (Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı) Türk dilinin konuşulduğu ülkeler ve Türkiye'ye komşu ülkeler başta olmak üzere gelişmekte olan ülkeler ile ekonomik, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarında iş birliğini geliştirmek amacıyla 1992 yılında kurulmuştur. Diğer kavramların tümü Avrupa Birliği ile ilgilidir.

Cevap A

27. Birleşmiş Milletlerin (BM) Güvenlik Konseyi daimi üyeleri Fransa, İngiltere, Rusya, Çin ve ABD'dir. Bu ülkelerin veto yetkisi vardır. Genel Kurulda alınan bir karar Güvenlik Konseyinin bu beş daimi üyesince sadece biri tarafından veto edilse bile alınan karar geçersiz kabul edilirdi. Bu nedenle Sovyet Rusya'nın Güvenlik Konseyi temsilcisi, istese Kore'ye asker sevk edilmesi kararını veto edebilirdi. Ancak kararı veto etmemek ve aynı zamanda kararı destekliyor görüntüsünden de sıyrılmak için Genel Kuruldaki oylamaya katılmamıştır.

Cevap E

1. Türk dilinin ve tarihinin ilk yazılı örnekleri *Orhun Kitabeleri*'dir. *Orhun Kitabeleri* II. Köktürk (Kutluk) Devleti Dönemi'nde; Bilge Kağan, Kültigin ve Vezir Tonyukuk adına dikilmiştir. Bugünkü Moğolistan sınırları içinde yer alan bu kitabelerle ilgili olarak;

- Bilge Kağan ve Kültigin'in kitabeleri Yulluğ Tigin tarafından yazılmıştır.
- 8. yy.a aittir.
- 1893'te Danimarkalı Türkolog Vilhelm Thomsen tarafından okunmuştur.
- Siyasetname özelliği taşır.
- Çoğunlukla Göktürk (Orhon) alfabesi kullanılmıştır.

bilgileri söylenebilir.

Ancak III. öncülde yer alan "Türklerle ilgili ilk belge" ifadesi Çin yıllıklarıyla ilgilidir. Burada "Türlere ait ilk belgeler" ifadesiyle "Türklerle ilgili ilk belgeler" ifadesi karıştırılmamalıdır.

Cevap D

2. Ahmet Yesevi'nin eseri, *Divan-ı Hikmet*'tir. *Atabetül Hakayık* ise Yükneklî Edip Ahmet'e aittir.

Cevap C

3.

- Kayseri Gevher Nesibe Şifahanesi → Anadolu Selçukluları
- Niksar Yağlıbasan Medresesi → Danişmentliler
- Divriği Ulu Camii → Mengücekliler
- Mardin Hatuniye Medresesi → Artuklular

Saltuklular Dönemi'nde (1072-1202) ise Erzurum ve çevresinde bulunan Mama Hatun Türbesi, Tepsî Minare, Kale Camii, Ulu Camii ve Üç Kümbetler gibi eserler ortaya koyulmuştur.

Cevap A

4. Osmanlı'nın ilk kez Rumeli'ye geçmesi ve Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlı'ya katılması Orhan Gazi Dönemi'nde, Fetret Devri'nin (1402-1413) yaşanması Ankara Savaşı'ndan sonra gerçekleşmiştir; Şeyh Bedrettin İsyânı'nın yaşanması ise I. Mehmet Dönemi gelişmeleri arasında yer alır. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi 1299-1453 yılları arasında kapsar. Dolayısıyla yukarıda verilen açıklamaların tamamı Osmanlı'nın Kuruluş Dönemi'yle ilgilidir. Ancak B seçeneğinde yer alan "Akdeniz'in Türk gölü hâline gelmesi" ifadesi 1538 Preveze Deniz Savaşı'yla ilgilidir. Yani I. Süleyman (Kanuni) Dönemi'yle dolayısıyla da Yükselme Dönemi'yle ilgilidir.

Cevap B

5. Hizmet karşılığı olarak devlet adamlarına arazi tahsis edilmesine tımar (dirlik) sistemi denir. Bu sistemde toprağın mülkiyeti devlete, tasarruf hakkı köylüye, üreticinin devlete vermesi gereken vergi (nema) ise dirlik sahibine aitti. Bu sistemle;

- Devlet görevlilerinin maaşı karşılanırdı.
- Devlet hazinesinden para harcamadan asker yetiştirildi.
- Taşrada devlet otoritesi sağlanırdı.
- Üretimde süreklilik sağlanırdı.
- Vergiler düzenli olarak toplanırdı.

Kısacası bu sistemin askerî, idari, mali, tarım ve güvenlik boyutu vardır. Bu sistem bozulduğunda yukarıda sıraladığımız alanlarda da bozulmalar yaşanmıştır.

Cevap E

6. Rumeli (Boğazkesen) Hisarı, II. Mehmet (Fatih) Dönemi'nde yapılmış olup İstanbul'un fethi için yapılan hazırlıklar arasında da yer almıştır.

Cevap D

7. Seyfiye yani ümera sınıfı, yönetim görevinde bulunan askerî zümreyi ifade eder. Bu sınıfın tabanını eyaletlerde tımarlı sipahiler, merkezde kapıkulu askerleri teşkil ediyordu. Sadrazam, vezirler, beylerbeyleri, sancak beyleri, yeniçeri ağası, kapıkulu askerleri, tımarlı sipahiler, kapitanıderya ve deniz askerleri seyfiye sınıfına mensuptu. Ancak kazasker ilmiye yani ulema sınıfının üyeleri arasındadır.

Cevap A

8. Osmanlı Devleti'nde anayasacılık faaliyetleri 1839 Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile başlamıştır. Bu gelişme ise 19. yy. ile ilgilidir.

İç borçlanmaya gidilmesi (esham uygulaması) ve Hendesehanenin açılması 18. yy.dadır.

II. ve III. öncüllerde yer alan ifadeler 17. yy. gelişmeleri arasındadır. Şöyle ki; modern ilk denk bütçenin oluşturulması Tarhuncu Ahmet Paşa ile ilgilidir. Koçi Bey'e ve Kâtip Çelebi'ye rapor hazırlanması ise IV. Murat ile ilgilidir. Burdan hareketle Tarhuncu Ahmet Paşa ve IV. Murat 17. yy. devlet adamları içerisinde yer alır.

Cevap B

9. Sekban-ı Cedit Ocağı, II. Mahmut Dönemi'nde Alemdar Mustafa Paşa tarafından oluşturulmuştur. Sekban-ı Cedit ile Nizam-ı Cedit karıştırılmamalıdır. Zira Nizam-ı Cedit, III. Selim Dönemi'yle ilgilidir.

Cevap C

10. Meclis-i Vükela, II. Mahmut Dönemi'nde oluşturulmuştur.

Meclis-i Mebusan ve Meclis-i Âyan II. Abdülhamit Dönemi'nde, 23 Aralık 1876'da yürürlüğe giren Kanunuesasi'ye göre oluşturulmuştur.

Cevap D

11. Sened-i İttifak, 1808'de Padişah II. Mahmut ile Âyanlar arasında imzalanmıştır. Bu belgeyle Âyanların varlığı hukuken tanınmıştır. Sened-i İttifak padişahın yetkilerini kısıtlayan ilk belgedir. Bu boyutuyla demokratikleşme yolunda atılmış önemli bir adımdır. Ancak Sened-i İttifak'ta Avrupa etkisi söz konusu değildir. Sonraki sürece ilan edilen Tanzimat Fermanı (1839), Islahat Fermanı (1856) ve Kanunuesası'de (1876) Avrupa etkisi söz konusudur. Ayrıca bu gelişmeler birer demokratikleşme hareketidir.

Cevap B

12.

- Reval Görüşmeleri → 1908
- II. Meşrutiyet'in ilanı → 1908
- 31 Mart Olayı → 1909
- Bab-ı Âli Baskını → 1913

Burada şunu belirtmekte fayda var: Reval Görüşmeleri 1908'de İngiltere ve Rusya arasında yapılmıştır. Bu görüşmelerin yapılmasında Osmanlı-Alman yakınlaşması etkilidir. Reval Görüşmeleri sonunda İngiltere, Rusya'yı Balkanlar'da serbest bırakmıştır. Bu durum Rusya'nın Osmanlı'nın toprak bütünlüğünü tehdit etmesinde etkili olmuştur. Dolayısıyla Osmanlı'nın toprak bütünlüğünü korumak isteyen İttihat ve Terakki Cemiyeti, Reval Görüşmeleri'nden sonra II. Abdülhamit'e baskı yaparak II. Meşrutiyet'i ilan ettirmiştir.

Cevap C

13. Mavri Mira Cemiyeti, İslam Teali Cemiyeti ve *Peyam-ı Sabah Gazetesi* Millî Mücadele'yi olumsuz etkilemek amacıyla faaliyette bulunmuştur. Ancak *Le Pays (Vatan) Gazetesi*, Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti tarafından Fransızca çıkarılan yararlı bir basın-yayın organıdır.

Cevap D

14. Sivas Kongresi, 4-11 Eylül 1919'da toplanmıştır. B, C, D ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler Sivas Kongresi'yle ilgilidir. Ancak A seçeneğinde yer alan "Mustafa Kemal Paşa IX. Ordu Müfettişi sıfatıyla kongreye başkanlık yapmıştır." ifadesi doğru değildir. Zira bilindiği üzere Mustafa Kemal Paşa; Amasya Genelgesi'nden sonra, Erzurum Kongresi'nden önce 8-9 Temmuz 1919'da askerlik mesleğinden ve resmi görevinden istifa etmiştir. Dolayısıyla Mustafa Kemal Paşa, Sivas Kongresi'ne sivil bir yurttaş olarak katılmıştır.

Cevap A

15. Moskova Dostluk ve Kardeşlik Antlaşması, I. İnönü Savaşı'ndan sonra TBMM ile Sovyet Rusya arasında 16 Mart 1921'de imzalanmıştır. Antlaşmada yer alan "Sovyetler Birliği, Misakımillî'yi kabul eder." maddesi Misakımillî'yle, "Sovyet Rusya kapitülasyonların kaldırılmasını onaylar." maddesi kapitülasyonlarla, "Batum, Gürcistan'a bırakılacak." maddesi Batum'la, "Boğazlar konusu Karadeniz'e kıyısı olan devletlerin temsilcilerinin katıldığı bir konferansta ele alınacaktır." maddesi Boğazlar'la ilgilidir. Ancak antlaşmada savaş tazminatıyla ilgili bir madde yoktur.

Cevap E

16. Gediz Muharebeleri'nden (Ekim 1920) sonra Batı Cephesi ikiye ayrılmıştır. Bu muharebelerden sonra; Ali Fuat Cebesoy Moskova elçiliğine yollanmış, İsmet İnönü Batı Cephesi Komutanlığı'na atanmış ve yardımcılığına (güney kısmı) Refet Bele getirilmiştir.

Cevap B

17. Soruda verilen özellikler 11 Ekim 1922'de imzalanan Mudanya Ateşkes Anlaşması ile ilgilidir.

Cevap D

18. Anzavur Ahmet Ayaklanması, Ali Batı Ayaklanması, Cemil Çeto Ayaklanması ve Koçgiri Ayaklanması gibi ayaklanmalar Millî Mücadele'ye karşı çıkmış ayaklanmalardır. Yani cumhuriyet ilan edilmeden önce yaşanmıştır. Cumhuriyet bilindiği üzere 29 Ekim 1923'te ilan edilmiştir. Şeyh Sait İsyanı ise 13 Şubat 1925'te çıkmıştır. Bu isyan laik cumhuriyet rejimine karşı çıkmış olan ilk isyan hareketidir.

Cevap C

19. 20 Ocak 1921'de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye'de cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923) değişiklikler yapılmıştır. Dolayısıyla I. öncülde yer alan "yasama ve yürütmenin mecliste olması" ifadesi yapılan değişikliklerle "Yasama meclise, yürütme bakanlar kuruluna aittir." şeklini almıştır. II. öncülde yer alan "bakanların tek tek meclisçe seçilmesi" (ki bu meclis hükümeti sistemiyle ilgilidir) ifadesinin yerini yapılan değişikliklerle "Bakanlar Kurulu, meclis içerisinde başbakan tarafından oluşturulur ve cumhurbaşkanı tarafından atanır." ifadesi alacaktır. III. öncülde yer alan "meclis başkanının, Bakanlar Kurulunun da başkanı olması" ifadesi de yapılan değişikliklerle kabine sistemine geçildiği için değişikliğe uğramıştır.

Cevap E

20. Atatürk Dönemi, 1923-1938 yılları arasında kapsar.

- Aşar vergisinin kaldırılması → 1925
- Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun (Sanayiye Özendirme Kanunu) çıkarılması → 1927
- Yerli Kumaştan Elbise Giyilmesine Dair Kanun'un çıkarılması → 1925
- Gümrük Tarife Kanunu'nun çıkarılması → 1929
- Muharrem Kararnamesi'nin yayımlanması → 1881

Cevap D

21. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla (3 Mart 1924) eğitim-öğretimde birlik sağlanmıştır. Miladi takvimin kabulüyle (26 Aralık 1925, uygulamaya girmesi Ocak 1926) takvimde birlik sağlanmıştır. Zira daha önce Rumi ve Hicri takvimler birlikte kullanılıyordu. Harf inkılabı (1 Kasım 1928) ikiliklere son verme amacına yönelik değildir. Zira Arap alfabesi yerine Latin alfabesi kabul edilmiştir. Yani iki alfabe kullanılırken bir alfabeye dönülmemiştir.

Cevap B

22.

- Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun → 1926
- Millet Mekteplerinin açılması kararının alınması → 1928
- Türk Tarih Kurumunun kurulması → 1931
- Halk Evlerinin açılması → 1932
- Dolmabahçe Sarayı'nda, Resim ve Heykel Müzesinin açılması → 1937

Cevap A

23.

- İcra-ıflas Kanunu (1932) → İsviçre'den,
- Medeni Kanun (1926) → İsviçre'den,
- Ceza Kanunu (1926) → İtalya'dan uyarlanmıştır.

Cevap C

24. İki dünya savaşı arası, 1918-1939 yılları arasını kapsar. İtalya ve Almanya'nın yayılmacı politikası 9 Şubat 1934'te Balkan Antantının yapılmasına neden olmuştur. Bu Antant Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında imzalanmıştır. Üçlü İttifak (Bağlaşma Devletleri) 1882'de Almanya, İtalya, Avusturya-Macaristan devletleri tarafından oluşturulmuştur. Varşova Paktı ise 1955'te SSCB, Arnavutluk, Romanya, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan tarafından oluşturulmuştur.

Cevap A

25. Milliyetçilik en basit şekilde, kendilerini aynı milletin üyesi sayan kişilerin mensup olduğu toplumu yüceltme isteğidir. Bir başka ifadeyle millî amaca ulaşmak için bir ülkü etrafında toplanmayı ifade etmektedir. Bu çerçevede Atatürk'ün birleştirici, bütünleştirici, çağdaş ve medeni milliyetçilik anlayışı, bugün de millî beraberlik ve bütünlüğümüzü koruyan en önemli etkenlerden biridir. Dolayısıyla soru öncülünde yer alan bütün ifadeler Atatürk'ün milliyetçilik ilkesiyle ilişkilendirilebilir.

Cevap E

26. Çin Halk Cumhuriyeti'nin kurucusu Mao'dur. Mahatma Gandhi, Hindistan Bağımsızlık Hareketi'nin siyasi ve ruhani lideridir.

Cevap E

27. 1960-1980 yılları arasında Türkiye'nin dış politikada uğraştığı sorunlar arasında İran-İrak Savaşı yer almaz. Zira bu savaş 1980-1988 yılları arasında yaşanmıştır. Bu dönemde İran'ın başında Ayetullah Humeyni, Irak'ın başında da Saddam Hüseyin bulunuyordu.

Cevap D

- 1.
- Hükümdara yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanma → Kut
  - Ölen kişinin eşyalarıyla birlikte gömüldüğü mezar → Kurgan
  - Ölen kişi için düzenlenen cenaze töreni → Yuğ
  - Ülkenin batısını yöneten kişi → Yabgu
  - Ölen kişinin arkasından yakılan ağıda verilen isim → Sagu

Cevap A

2. Türk-İslam devletlerinde ülke eyaletlere, eyaletler vilayetlere, vilayetler kazalara, kazalar da köylere ayrılmıştı. Eyaletlerin ve vilayetlerin başında bulunan askerî görevlilerden hükümdar soyundan olanlara melik, diğerlerine de şihne adı verilirdi. Yönetimden sorumlu sivil görevlilere ise amid denirdi. Vilayetlerin vergisini amil denilen görevliler toplardı. Halkı ve devlet adamlarını hükümdarla görüştüren kişiye de hacip denmiştir. Hacip merkez teşkilatıyla ilgilidir.

Cevap E

3. Moğol İmparatorluğu parçalandıktan sonra Altın Orda, İlhanlı, Çağatay ve Kubilay Devletleri kurulmuştur. Altın Orda Devleti (1227 - 1502) Cengiz Han'ın torunu Batu Han tarafından Karadeniz'in kuzeyinde kurulmuştur. Bu devlet İslamiyet'i benimseyen ilk Türk-Moğol devletidir. Ayrıca Rusların güneye inmesini engellemiştir. Timur Devleti'nin saldırıları sonucunda parçalanmıştır.

Cevap C

4. Orhan Gazi, 1326 - 1362 yılları arasında padişahlık yapmıştır. Bu dönemde ilk kez Rumeli'ye geçilmiş (1353) ve Bizans'la da Palekanon (Maltepe) Savaşı (1329) yapılmıştır. Ancak Haçlı ittifakına karşı Sırpsındığı Savaşı'nın yapılması (1364) ise I. Murat (Hüdâvendigâr) Dönemi'ndedir.

Cevap D

5. Ders okunan, ders verilen yer anlamına gelen medrese, Osmanlı Devleti'nde eğitim-öğretim sisteminin temel kurumuydu. Medreseler kendi aralarında öğretim verdikleri alanlara göre uzmanlaşmışlardır.
- Darüttıp → Tıp eğitimi veren medrese
  - Darülhadis → Hadis eğitimi veren medrese
  - Darülkurra → *Kur'an-ı Kerim*'i ezberleyen, usule göre okuyan hafızların yetiştirildiği medrese
  - Darülhendese → Matematik ve astronomi alanlarında eğitim veren medrese

Darülaceze ise bir medrese bölümü değildir. Düşkünler-acizler evi anlamına gelmektedir.

Cevap A

6. Sultan Ahmet Camii, 1609-1616 yılları arasında Sultan I. Ahmet tarafından İstanbul'daki tarihi yarımada, Mimar Sedefkâr Mehmet Ağa'ya yaptırılmıştır.

Cevap E

7. Kassam, Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfına mensuptur.

Cevap D

8. I. Ahmet Dönemi'nde getirilen Ekber ve Erşed Sistemi'yle,

- taht kavgalarını engellemek,
- hanedanın devamlılığını sağlamak,
- şehzadelerin katlini kural olmaktan çıkarmak,
- ülke yönetiminde istikrarı sağlamak

gibi durumlar amaçlanmıştır.

I. öncülde yer alan " padişahın yetkilerini sınırlamak" ifadesi ilk kez Sened-i İttifak'la karşımıza çıkacaktır.

II. öncülde yer alan "rejimi değiştirmek" ifadesi ise ilk kez Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesiyle karşımıza çıkacaktır.

Cevap C

9. 18. yy.da, yani Gerileme Dönemi'nde;

- Avrupa'yı daha yakından tanıma düşüncesinin doğması sonucunda Avrupa'nın çeşitli yerlerinde elçilikler açılmıştır.
- Hendesehane, I. Mahmut Dönemi'nde açılmıştır.
- Mühendishane-i Berri Hümayun, III. Selim Dönemi'nde açılmıştır.
- Deniz Mühendishanesi, III. Mustafa Dönemi'nde açılmıştır.

Askerî alanda ıslahatların başlaması ise 17. yüzyıla, yani Duraklama Dönemi'yle ilgilidir.

Cevap E

10. Sened-i İttifak, 1808'de padişah II. Mahmut ile Âyanlar arasında imzalanmıştır. Bu belge padişahın yetkilerini kısıtlayan bir özellik taşır. Çünkü padişah bu belgeyle kendi gücünün yanında başka bir gücü de tanımıştır. Sened-i İttifak bir demokratikleşme hareketidir. Ancak, bu belgenin imzalanmasıyla anayasal düzene geçilmiştir denemez. Zira Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene 23 Aralık 1876'da kabul edilen Kanunuesasi'yle geçilmiştir.

Cevap C

11. Müslüman olmayanlara (gayrimüslimlere) memuriyet hakkının verilmesi, İslahat Fermanı'yla (1856) ilgilidir. İslahat Fermanı ise Sultan Abdülmecit Dönemi'nde ilan edilmiştir.

Cevap B

12. Trablusgarp Savaşı'yla ilgili B seçeneğinde yer alan "Balkan uluslarının Osmanlı'ya saldırması Trablusgarp Savaşı'nın başlamasında etkili olmuştur." ifadesi doğru değildir. Zira İtalya Trablusgarp'ı 1911'de işgale başlamıştır. Balkan uluslarının Osmanlı'ya saldırması ise 1912'dedir. Yani Trablusgarp Savaşı başladıktan sonradır. Dolayısıyla sonraki gelişmeler önceki gelişmeleri etkileyemez.

Cevap B

13. D seçeneğinde yer alan "Turanist politikayı gerçekleştirmek" ifadesi Kafkas Cephesi'yle ilgilidir. Turanist politika ise Orta Asya Türkleriyle irtibata geçerek Türk birliğini sağlama veya Türk dünyasını birleş-tirme politikasıdır.

Cevap D

14. İstanbul, Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra 13 Kasım 1918'de İtilaflarca işgal edilmişti. İstanbul'un İtilaflarca resmen işgali ise Misakımillî kabul edildikten sonra, 16 Mart 1920'de gerçekleşmiştir.
- Tekalif-i Millîye Emirleri, Eskişehir-Kütahya Muharebelerinden sonra, 7-8 Ağustos 1921'de yayımlanmıştır.
  - Men'î İsrifat Kanunu (İsrafi Önleme Kanunu), I. TBMM tarafından 25 Kasım 1920'de çıkarılmıştır.
  - Tehcir Kanunu, 27 Mayıs 1915'te çıkarılmıştır.
  - Temsil Heyeti ise ilk kez Erzurum Kongresi'nde oluşturulmuştur.

Cevap B

15. Erzurum Kongresi, 23 Temmuz-7 Ağustos 1919 tarihleri arasında toplanmıştır. Erzurum Kongresi'nin kararları arasında yer alan; "Manda ve himaye kabul edilemez." maddesi bağımsızlıkla, "Kuvayımillîye'yi etkin millî iradeyi hâkim kılmak esastır." maddesi ulusal irade ve bağımsızlıkla, "Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak imtiyazlar verilemez." maddesi de azınlıklarla ilgilidir. Ancak Erzurum Kongresi'nde referandum ve Boğazlar'la ilgili herhangi bir karar yer almamıştır. Bu yöndeki kararlar Misakımillî'de yer alacaktır.

Cevap D

16.

- I. *İstiklal Marşı'nın* kabulü → 12 Mart 1921
- II. Kafkas sınırının kesinlik kazanması → 13 Ekim 1921 (Kars Antlaşması)
- III. Yeni Türk Devleti'nin ilk anayasasının kabulü → 20 Ocak 1921

Buna göre doğru sıralama III, I, II şeklinde olacaktır.

Cevap D

17. Lozan Antlaşması, 24 Temmuz 1923'te imzalanmıştır. Türkiye'nin Yunanistan'la olan sınırı Lozan Antlaşması'nda kesinlik kazanmıştır. Türkiye'nin Ermenistan'la olan sınırının kesinlik kazanması Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra, 13 Ekim 1921'de imzalanan Kars Antlaşması'yla ilgilidir. Türkiye'nin Suriye ile olan sınırının kesinlik kazanması ise 30 Haziran 1939'da Hatay'ın ana vatana katılmasıyla ilgilidir.

Cevap A

18. Serbest Cumhuriyet Fırkası, 12 Ağustos 1930'da Mustafa Kemal Paşa'nın teşvikleriyle kurulmuştur. Bu partinin kurucuları arasında Ali Fethi Okyar, Nuri Conker, Ahmet Ağaoğlu, Mehmet Emin Yurdakul gibi kişiler yer almıştır. Hüseyin Rauf Orbay, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurucuları arasında yer alır.

Cevap C

19. Tevhid-i Tedrisat Kanunu, 3 Mart 1924'te çıkarılmıştır. Bu kanun ile Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki bütün azınlık okulları ve yabancı okullar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır. Tüm eğitim kurumları devletin denetimi altına alınarak eğitim birliği sağlanmıştır. Eğitim çağdaş ve millî bir nitelik kazanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı bilimsel ve mesleki eğitim ihtiyacına cevap verecek şekilde yapılandırılmıştır. Millî Eğitim aracılığıyla kültürel gelişim sağlanmıştır. Millî birlik ve beraberlik duygusuyla toplumsal ilerleme ve çağdaşlaşma gerçekleştirilmiştir. Burada şunu bir daha belirtmekte fayda vardır: Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla azınlık okulları ve yabancı okullar kapatılmamıştır. Bu okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.

Cevap D

20. İtilafların Lozan Konferansı'nda ikilik çikarma planlarını sonuçsuz bırakma ve İslamiyet'te ortaya çıkan siyasi ve dinî güçlerin bir elde toplanması geleneğini sona erdirmeye doğrultusunda 1 Kasım 1922'de saltanat kaldırılmıştır. Zira saltanatın kaldırılmasıyla "Saltanat makamı içinde halifelik varlığı" da sona ermiş oluyordu.

- Halifelik 3 Mart 1924'te kaldırılmıştır.
- Tekke, zaviye ve türbeler 30 Kasım 1925'te kapatılmıştır.
- TBMM, 23 Nisan 1920'de açılmıştır.
- 1876 Anayasası 20 Nisan 1924'te yürürlükten kaldırılmıştır.

Cevap C

21. 17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu'nun kapsamında kadınların kendi soyadlarını kullanabilmeleriyle ilgili bir ifade yoktur. Zira bu dönemde daha Soyadı Kanunu çıkarılmamıştır. Ayrıca kadınların kendi soyadlarını kullanma hakkının tanınması Soyadı Kanunu'nun kabulünden de çok sonradır.

Cevap D

22. Musul sorunu, 5 Haziran 1926'da İngiltere'yle imzalanan Ankara Antlaşması'yla çözülmüştür.

I. öncülde yer alan "Şeyh Sait İsyanı'nın bastırılması" ifadesi Ankara Antlaşması imzalanmadan öncedir (1925).

III. öncülde yer alan "Türkiye'nin güney sınırının kesinlik kazanması" ifadesi ise Ankara Antlaşması'yla ilgili değildir. Zira Türkiye'nin güney sınırının kesinlik kazanması Hatay'ın ana vatana katılmasıyla ilgilidir (1939).

Dolayısıyla Türkiye'nin Irak'la sınırının çizilmesi farklı bir şey; Türkiye'nin güney sınırının kesinlik kazanması farklı bir şeydir.

Cevap B

23. Kâzım Karabekir, 1882-1948 yılları arasında yaşamıştır. Kâzım Karabekir Paşa 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihleri arasında düzenlenen İzmir İktisat Kongresi'nin; 17 Kasım 1924'te kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının; 1946-1948 yılları arasında ise 23 Nisan 1920'de açılan TBMM'nin başkanlığını yapmıştır.

Cevap A

24. Atatürk Dönemi'nde tarımı geliştirmek amacıyla;

- Aşar vergisi kaldırılmıştır.
- Numune çiftlikler kurulmuştur.
- Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuştur.
- Tarım Satış Kooperatifleri kurulmuştur.

Bu gelişmeler arasında aşar vergisinin kaldırılması doğrudan çiftçiye rahatlatma amacına hizmet etmektedir. Ziraat Bankası; II. Abdülhamit Dönemi'nde, 1888'de kurulmuştur. Millî Korunma Kanunu ise İsmet İnönü'nün cumhurbaşkanlığı döneminde, 1940'ta çıkarılmıştır.

Cevap B

25. Oligarşi; belirli bir grubun, sınıfın veya zümrenin yönetimde etkili olmasıdır. Halkçılık ilkesi ise herhangi bir sınıfa, zümreye veya gruba ayrıcalık verilmesini kabul etmez. Dolayısıyla B seçeneğinde yer alan "Oligarşik yapının yönetimde etkili olması" ifadesi Atatürk'ün halkçılık ilkesiyle bağdaşmaz.

Cevap B

26. Komünist ülkeler arasında ekonomik iş birliği gerçekleştirmek ve üye ülkelerin sanayileşmesini hızlandırmak amacıyla kurulan teşkilatın adı "Comecon"dur. Dörtlü Takrir ise 1945'te bir grup CHP milletvekili tarafından hazırlanan, parti programı ve yönetimine ilişkin önerileri içeren belgenin adıdır.

Cevap E

27.

- Enosis, Megali İdea hedefi çerçevesinde Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanmasını ifade etmektedir.
- ASALA, 1975'te kurulan Ermeni terör örgütüdür.
- AET, Avrupa Ekonomik Topluluğudur. AET'in temeli 9 Mayıs 1950 tarihinde Fransa Dışişleri Bakanı Schuman'ın yayımladığı belgeyle atılmıştır.
- ILO, Birleşmiş Milletler Teşkilatı bünyesinde yer alan Uluslararası Çalışma Örgütüdür.
- COMECON, 1949'da komünist ülkeler arasında ekonomik iş birliği ve dayanışma amacıyla kurulmuştur.

Cevap A

1. Yerleşik hayatın kanıtı olarak;
  - fresk (duvar resmi),
  - sulama kanalları,
  - mimari kalıntılar,
  - konut-mesken vergisi gibi unsurlar gösterilebilir.

Burada dikkat edilmesi gereken bir durum vardır: Duvar resmi ile mağara resminin karıştırılmaması. Mağara resmi yerleşik hayatın kanıtı değilken, duvar resmi yani fresk yerleşik hayatın kanıtıdır. Çadır ise hem göçebe yaşam tarzında hem de yerleşik hayatta görülebilecek bir unsurdur.

Cevap C

2. Soru öncüllerinde bilgileri verilen bilim insanı Harezmi'dir.

Cevap D

3. Türkiye (Anadolu) Selçuklu Devleti; Sinop, Alanya gibi yerlerde tersaneler (Tersane: Gemi yapılan yer.) kurmuştur. Türkiye (Anadolu) Selçuklularında donanma komutanlarına reisü'l bahr veya melikü's sevahil adı verilmiştir. Emir-i dad ise örfi davalara bakan kişiye verilen isimdir.

Cevap B

4. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da yüzyıllarca kalabilmesinde E seçeneğinde yer alan "çok uluslu bir yapıya sahip olunması" ifadesi etkili değildir. Zira çok uluslu bir yapıya sahip olunması sınırların genişlemesiyle ilgilidir. Bu durum bir sebep değil, sonuçtur. Yani Osmanlı çok uluslu olduğu için yüzyıllarca Avrupa'da kalmamıştır. Avrupa'da sınırlarını genişlettiği için çok uluslu bir yapıya sahip olmuştur.

Cevap E

5. Osmanlı Devleti'nde yönetenler; seyfiye, ilmiye ve kalemiye olmak üzere üçe ayrılırdı. Seçeneklerde yer alan tımarlı sipahiler, beylerbeyleri, sancak beyleri ve kaptanıderya seyfiye sınıfına mensuptur. A seçeneğinde yer alan "tüccarlar" ise Osmanlı'da yönetilen sınıfa yani reyaya mensuptur.

Cevap A

6. Çift bozan toprağını boş bırakan kişiden alınan bir vergidir. Böylece üretimde sürekliliğin sağlanması amaçlanmıştır. Ancak devletin nakit para ihtiyacını karşılamak amacıyla bu sistemi uyguladığı savunulamaz. Çünkü kişi toprağını düzenli bir şekilde ekip-biçtiği sürece devlet o kişiden çift bozan vergisi alamaz. Dolayısıyla çift bozan bir nevi ceza vergisidir. Osmanlı nakit para ihtiyacını karşılamak için iltizam sistemi ve malikâne sistemi gibi uygulamalara gitmiştir.

Cevap D

7. Osmanlı Devleti'nde ilk madeni para Kuruluş Dönemi'nde basılmıştır. Sarraf geleneğinden bankacılığa 1847'de Bank-ı Dersaadetin kurulmasıyla geçilmiştir. Memleket Sandıkları, 1863'te Mithat Paşa tarafından Abdülaziz Dönemi'nde kurulmuştur. Ziraat Bankası 1888'de, Düyûnu Umûmiye İdaresi de 1881'de kurulmuştur. Bu iki gelişme de II. Abdülhamit Dönemi'yle ilgilidir.

Cevap A

8. III. Ahmet Dönemi, 1703-1730 yılları arasında kapsar. C seçeneğinde yer alan "Fransızcanın resmî yabancı dil kabul edilmesi" ifadesi III. Selim Dönemi'yle ilgilidir. Ancak E seçeneğinde yer alan "Karlofça Antlaşması'yla (1699) kaybedilen toprakların geri alınabileceği umuduna kapılınması" ifadesi önemli bir çeldiricidir. Çünkü III. Ahmet Dönemi'nin sadece Lale Devri'yle (1718-1730) sınırlı olduğu sanılabilir. Bu bir hatadır. III. Ahmet Dönemi, Lale Devri'ni de kapsar. Dolayısıyla Osmanlı Devleti 1711'de Rusya'yla imzalanan Prut Antlaşması'yla daha önce İstanbul Antlaşması'yla (1700) Rusya'ya verilen-taninan hakları geri almıştır. Bu da Karlofça Antlaşması'yla kaybedilen toprakların geri alınabileceği umudunu da beraberinde getirmiştir.

Cevap C

9. Nizam-ı Cedit Ocağının kurulması III. Selim'le ilgilidir. Mekteb-i Maarif-i Adliyenin açılması ve Eşkinici Ocağının kurulması ise II. Mahmut'la ilgilidir.

Cevap B

10. Türk tarihinde halk ilk kez kısıtlı da olsa 23 Aralık 1876'da yürürlüğe giren Kanunuesası'yle yönetime katılmıştır. Kanunuesası'nın yürürlüğe sokularak Mebusan Meclisinin açılmasında;

- Osmanlı'nın toprak bütünlüğünü korumak istemesi,
- Azınlıkların ayrırlıkçı çalışmalarının engellenmek istenmesi,
- Osmanlı'nın iç işlerine, Avrupalı devletlerin karışmasının engellenmek istemesi

gibi durumlar etkili olmuştur. I. öncülde yer alan "azınlıklara inanç özgürlüğü tanıma" ifadesi amaçlanan bir durum değildir. Çünkü inanç özgürlüğü zaten var olan bir durum olup, Kanunuesası'yle azınlıklara tanınan yeni bir hak değildir. Ayrıca Kanunuesası'de taht kavgalarını engelleme amacı da söz konusu değildir.

Cevap B

11. Mustafa Kemal Paşa; Derne ve Tobruk'ta İtalyanlara karşı, Anafartalar, Arıburnu ve Conkbayırında İtilaf Devletleri'ne karşı dolayısıyla da sömürgeciliğe karşı mücadele etmiştir. Bingazi'de sömürgeciliğe karşı mücadele eden kişi ise Enver Paşa'dır.

Cevap B

12. Osmanlı Devleti; XX. yy.'ın ilk çeyreğinde Bosna-Hersek, Bulgaristan, Trablusgarp, Makedonya, Arnavutluk, Batı Trakya, Ege Adaları (Gökçeada ve Bozcaada hariç), Rodos ve On İki Ada, Orta Doğu gibi toprakları kaybetmiştir. Mora'nın Osmanlı'nın elinden çıkması ise 1829 Edirne Antlaşması'yla ilgilidir.

Cevap D

13. Wilson İlkeleri'ne göre yenen devletler yenilen devletlerden savaş tazminatı ve toprak almayacaktı.

Cevap A

14. Ali Fuat Cebesoy, Sivas Kongresi'nden sonra Umum Kuvayimilliyeye Komutanlığına atanmıştır. Sivas Kongresi ise Amasya Görüşmeleri'nden öncedir.

Cevap E

15. *Türkçe İstanbul, Peyam-ı Sabah, Alemdar, Aydede, Ümit, İrşad, Ferda, Zafer ve Selamet* gibi basın-yayın organları Millî Mücadele'nin karşısında yer almıştır.

Cevap E

16. Temsil Heyeti, 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelmiştir. Temsil Heyeti Ankara'ya geldiğinde daha TBMM açılmamıştı. Dolayısıyla sonraki gelişmeler önceki gelişmeleri etkileyemez. Temsil Heyetinin Ankara'ya gelmesine Kasım 1919'da Sivas'ta düzenlenen Komutanlar Toplantısı'nda karar verilmiştir.

Cevap E

17. Sevr Antlaşması, 10 Ağustos 1920'de imzalanmıştır. Bu antlaşmada kapitülasyonların tekrar uygulamaya konması, Boğazlar'ın, bütçesi ve bayrağı ayrı olan uluslararası bir komisyon tarafından yönetilmesi, Doğu Anadolu'da Ermeni devletinin kurulması gerektiği gibi ifadeler yer almıştır.

Cevap E

18. Eskişehir-Kütahya Muharebeleri'nden (Türk ordusunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmesi) sonra TBMM 5 Ağustos 1921'de Mustafa Kemal Paşa'ya üç aylığına "Başkomutanlık" yetkisi vermiştir.

Kafkas cumhuriyetleriyle Kars Antlaşması'nın (13 Ekim 1921) imzalanması Sakarya Meydan Muharebesi'nin sonuçlarındandır. İzmir İktisat Kongresi'nin düzenlenmesi 17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihleri arasındadır. Bekir Sami Bey'in Londra Konferansı'na katılması I. İnönü Savaşı'nın sonuçlarındandır. Batı Cephesi'nin ikiye ayrılması ise Ekim 1920'de gerçekleştirilen Gediz Taarruzu'nun sonuçlarındandır.

Cevap C

19. Şeyh Sait İsyanı, 1925'te laik cumhuriyet rejimine karşı, çıkmış olan bir isyan hareketidir. Bu isyanla bağlantısı tespit edilen Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, 5 Haziran 1925'te kapatılmıştır. Yaşanan bu isyan Serbest Cumhuriyet Fırkası kurulana kadar çok partili yönetime ara verilmesinde etkili olmuştur.

Cevap D

20. Atatürk Dönemi, 1923-1938 yılları arasında kapsar. Topkapı Sarayı 1924'te müzeye dönüştürülmüştür. Sanayi-i Nefise Mektebi 1928'de Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürülmüştür. Dolayısıyla bu iki gelişme Atatürk Dönemi'ndedir. Şeker Ahmet Paşa'nın ilk resim sergisini açması ise Osmanlı'da Tanzimat Dönemi gelişmeleri arasındadır.

Cevap D

21. Cumhuriyet Dönemi, 29 Ekim 1923'ten sonraki süreci kapsar.

- Halk Evleri → 1932
- Türk Ocakları → 1912
- Millet Mektepleri → 1928
- Köy Enstitüleri → 1940

Cevap E

22.

- I. Milletvekili seçme ve seçilme → 1934
- II. Evlilik akdini bozma → 1926 (Medeni Kanun)
- III. Muhtar seçme ve seçilme → 1933

Buna göre sıralama II, III ve I şeklinde olacaktır.

Cevap C

23. Osmanlı hanedanının yurt dışına gönderilmesi 3 Mart 1924'te çıkarılan bir kanunla kabul edilmiştir. Cumhuriyet ise 29 Ekim 1923'te ilan edilmiştir.

Cevap A

24. İnkılapçılık ilkesiyle Türk inkılabının oluşum ve gelişim safhalarının kavranması, benimsenmesi, geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Türk inkılabı akıl ve bilimi esas alır. Bununla birlikte taklitçi değildir, gerçekçidir ve uygulanabilir niteliktedir. Türk inkılabının amacı toplumu çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırmaktır. Dolayısıyla soru paragrafında yer alan Atatürk'ün sözleri doğrudan inkılapçılık ilkesiyle ilgilidir.

Cevap B

25. Bulgaristan; Dobruca'yı II. Balkan Savaşı'nı bitiren Bükreş Antlaşması'yla (1913) Romanya'ya bırakmıştır. I. Dünya Savaşı sonucunda imzaladığı Nöyyi Antlaşması'yla (1919) Bulgaristan'ın Ege Denizi'yle de bağlantısı kesilmiştir. Dolayısıyla yayılmacı bir politika izleyen Bulgaristan 9 Şubat 1934'te oluşturulan Balkan Antantına katılmamıştır. Balkan Antantına Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya katılmıştır.

Cevap A

26. Nüfus mübadelesi sorunu Yunanistan'la Haziran 1930'da imzalanan anlaşmayla çözülmüştür. II. Dünya Savaşı 1939-1945 yılları arasında kapsar.

Cevap C

27. Demokrat Parti Dönemi, 1950-1960 yılları arasında kapsar.

- Köy Eğitim Yurtlarının açılması → 1937
- Kore'ye asker yollanması → 1950
- Balkan Paktına üye olunması → 1953 (1934'teki Balkan Antantıyla karıştırılmamalıdır.)
- NATO'ya üye olunması → 1952
- Bağdat Paktına üye olunması → 1955

Cevap A

1. İlk Türk devletlerinde toylarla ilgili soru paragrafında yer alan; "... şölenler, ziyafetler düzenlenirdi." ifadesinden boylar arasında kaynaşmanın amaçlandığına, "...dini tören..." ifadesinden, inanç sistemlerini olumlu etkilediğine, "...devlet meseleleri görüşülür..." ifadesinden de devletin üst düzey yöneticilerinin de katıldığı yargılarına ulaşılabılır.

Cevap E

- 2.
- İktâ sistemi, ülke topraklarının vergi gelirlerine göre bölümlere ayrılarak bunların askerî ve sivil devlet görevlilerine hizmetleri karşılığında verilmesi usulüne verilen isimdir. Bu sistemde iktâ askerleri adı verilen atlı asker yetiştirilirdi.
  - Gulâm sistemi, savaş esirleri arasından toplanan küçük yaştaki çocukların yeteneklerine göre yetiştirilmesine verilen isimdir. Bu sisteme göre yetiştirilen askerlere gulâm askerleri adı verilirdi.
  - Vakıf sistemi; dinî, ilmi ve sosyal amaçlı kurulan kurumların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla oluşturulan sisteme verilen isimdir. Bu sistemde asker yetiştirme amacı yoktur.

Cevap D

3. Anadolu Selçuklu Devleti merkezî otoriteyi korumak amacıyla meliklere (hane-den üyesi yönetici) para bastırma, savaş açma ve yabancı ülkelerle siyasi görüşme yapma gibi yetkiler vermemiştir.

Cevap E

4. Semaniye (Sahn-ı Seman) Medreseleri, II. Mehmet (Fatih) Dönemi'nde açılmıştır. I. Süleyman (Kanuni) Dönemi'nde açılan medrese Süleymaniye Medresesidir.

Cevap C

- 5.
- Mukataa; gelirleri doğrudan doğruya devlet hazinesine aktarılan topraklardır. İltizam sisteminin uygulandığı eyaletler bu topraklar içinde yer alır.
  - Paşmaklık; gelirleri padişah kızlarına, annelerine ve eşlerine ayrılan topraklardır.
  - Ocaklık; gelirleri kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.
  - Dirlik; askerî ve sivil devlet görevlilerine hizmetleri karşılığında verilen topraklardır.
  - Yurtluk; sınır boylarında görevli kişilere verilen topraklardır.

Mukataa, paşmaklık, ocaklık, dirlik ve yurtluk topraklar mirî arazi içerisindeydi. Yani bu toprakların mülkiyet hakkı devlete aittir. Ancak sadece mukataa toprağın geliri hazineye aktarıldı.

Cevap B

6. İshak Paşa Sarayı Osmanlı Devleti Dönemi'ne, Nizamiye Medresesi Büyük Selçuklu Devleti Dönemi'ne, Karatay Medresesi, Döner Kümbet ve Kubadabad Sarayı ise Anadolu Selçuklu Devleti Dönemi'ne ait eserler arasında yer alır.

Cevap A

7. Osmanlı Devleti'nde saraya ön koşul sunarak sadrazam olan devlet adamı Köprülü Mehmet Paşa'dır. Böylece Köprülü Mehmet Paşa kendisine rahat bir çalışma ortamı oluşturmayı amaçlamıştır. Ayrıca Köprülü Mehmet Paşa IV. Mehmet Dönemi sadrazamlarındandır. Sokullu Mehmet Paşa ise Kanuni Sultan Süleyman'ın son iki yılında, II. Selim Dönemi'nin tamamında, III. Murat Dönemi'nin de ilk beş yılında sadrazamlık yapmış olan bir devlet adamıdır.

Cevap A

8. Osmanlı Devleti'nde eğitim alanındaki ıslahatlar 18.yy. dan itibaren başlar. Bu duruma I. Mahmut Dönemi'nde açılan Hendesehane, III. Mustafa Dönemi'nde açılan Deniz Mühendishanesi ve III. Selim Dönemi'nde açılan Mühendishane-i Berr-i Hümayun örnek verilebilir.

Cevap E

9. Mühendishane-i Berr-i Hümayun, Matbaa-yı Amire (Devlet Matbaası) ve daimi elçilikler III. Selim yani Nizâm-ı Cedid Dönemi'yle ilgilidir. III. Selim, 1789 - 1807 yılları arasında padişahlık yapmıştır.

- Fetret Devri → 1402 - 1413
- Lale Devri → 1718 - 1730
- Tanzimat Dönemi → 1839 - 1876
- I. Meşrutiyet Dönemi → 1876 - 1878

Cevap C

10. II. Mahmut, 1808 - 1839 yılları arasında padişahlık yapmıştır. Âyan Meclisinin açılması ise II. Abdülhamit Dönemi'ndedir. Ancak şunu da belirtmekte fayda var: Âyanları tanımakla Âyan Meclisini açmak farklı iki durumdur, karıştırılmamalıdır.

Cevap E

11. Avrupa'da yaşanan 1830 ve 1848 ihtilalleri Osmanlı'da ıslahat Fermanı'nın (1856) ilan edilmesinde ve Kanunuesası'nın (1876) yürürlüğe girmesinde etkilidir. Yüzyıl Savaşları ise İngiltere ile Fransa arasında 1337 - 1453 yılları arasında yapılan savaşlara verilen isimdir. Bu savaşlar Osmanlı'nın Balkanlar'da ilerlemesini kolaylaştırmıştır.

Cevap D

12. D seçeneğinde yer alan "Halkın oyları ile ana vatana katılan Elviye-i Selase'de (Kars, Ardahan, Batum) gerekirse yine halk oylamasına başvurulacaktır." ifadesi Son Osmanlı Mebusan Meclisinde 28 Ocak 1920'de kabul edilen Misakımillî'nin kapsamındadır.

Cevap D

13. Amasya Genelgesi, 22 Haziran 1919'da yayımlanmıştır. Bu genelgede, III. öncülde yer alan "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararının kurtaracağı" ifadesi yer almıştır. Ayrıca bu madde Millî Mücadele'nin amaç ve yöntemini de oluşturmaktadır. I. öncülde yer alan "Temsil Heyetinin Ankara'ya geçmesi gerektiği" ifadesi, Kasım 1919'da Sivas'ta düzenlenen Komutanlar Toplantısı'yla ilgilidir. II. öncülde yer alan "Manda ve himayenin reddi" ifadesi ise ilk kez Erzurum Kongresi'nde gündeme gelmiş ve reddedilmiştir. Dolayısıyla I. ve II. öncüllerde yer alan ifadeler Amasya Genelgesi'nden sonraki süreçle ilgilidir. Yani bu genelgenin kapsamında değildir.

Cevap C

14. Kuvâ-yı İnzibâtiye (Hilafet Ordusu) Ayaklanması ve Ahmet Anzavur (Kuva-yı Muhammediye) Ayaklanması Millî Mücadele'ye karşı doğrudan İstanbul Hükümetinin kışkırtmaları sonucunda çıkan ayaklanmalardır. Ancak, Çerkez Ethem'in ayaklanmasında düzenli orduya katılmak istememesi etkili olmuştur.

Cevap D

15. Wilson İlkeleri'nde yer alan "Osmanlı ülkesinde yaşayan azınlıklara kendi kendilerini yönetme hakkı verilecektir." ifadesi, Mondros Ateşkes Anlaşması'nda yer alan "Vilayet-i Sitte'de (Altı Doğu Anadolu ili: Sivas, Erzurum, Van, Bitlis, Diyarbakır, Elâzığ) herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebileceklerdir." ifadesi, Paris Barış Konferansı'nda yer alan "Doğu Anadolu'da mandater sistemle yönetilecek bir Ermeni devleti kurulacaktır." kararı, Sevr Antlaşması'nda yer alan "Doğuda iki devlet kurulacaktır." maddesi Ermenilerin kendilerine dayanak oluşturacağı karar veya maddeler arasında yer aldığı savunulabilir. Mudanya Ateşkes Anlaşması'nda Ermenilerle ilgili bir ifade yer almamıştır.

Cevap C

16. Millî Mücadele Dönemi'nde 20 Ekim 1921'de TBMM ile Fransa arasında Ankara Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmayla Caber Kalesi Türk toprağı sayılmış, Hatay Misakımillî sınırlarının dışında kalmıştır. Hatay, Misakımillî'den verilen ikinci tavizdir. Ancak, Ankara Antlaşması'nda kapitülasyonlarla ilgili bir ifade yer almamıştır.

Cevap D

17. Lozan Antlaşması, 24 Temmuz 1923'te imzalanmış, 23 Ağustos 1923'te onaylanmıştır. Lozan'la Gökçeada (İmroz), Bozcaada ve Tavşan adaları Türkiye'ye; Rodos ve On İki Ada İtalya'ya; Sakız, Sisam, Midilli ve Nikerya adaları ise Yunanistan'a bırakılmıştır.

Cevap D

18. 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan edilmiştir. Cumhuriyetin ilanından sonra ilk başbakan İsmet İnönü olmuştur. Dolayısıyla ilk kabineyi - hükümeti İsmet İnönü kurmuştur.

Cevap B

19. Cumhuriyet, halkın kendi kendisini yönetmesidir. Cumhuriyet demokrasinin bir parçasıdır. Ayrıca cumhuriyette egemenlik ilahi kaynaklı değil, ulus kaynaklıdır. Hukuk üstünlüğü ilkesi ve yönetenlerin yasalara bağlı kalması da esastır. Ancak, cumhuriyette yönetilenlerin, tüm eylem ve işlerinde serbest olması mümkün değildir.

Cevap D

20. Şapka Kanunu, 25 Kasım 1925'te çıkarılmıştır. Bu kanundaki amaç, Türk erkeğine modern bir görünüm kazandırmaktır. Şapka Kanunu'nun ekonomik ilişkilerdeki karışıklıkları önlemek gibi bir amacı yoktur.

Cevap D

21. Halifelik, 3 Mart 1924'te kaldırılmıştır. Böylece ümmet anlayışından ulus anlayışına geçişte önemli bir adım atılmıştır. Medreseler, 11 Mart 1924'te kapatılmıştır. Tekke ve türbeler, 30 Kasım 1925'te kapatılmıştır. Dolayısıyla bu iki gelişme üzerinde halifeliğin kaldırılmasının etkili olduğu savunulabilir. Devlet başkanı sorunu cumhuriyetin ilanı ile (29 Ekim 1923) çözülmüştür. Yani bu durum halifelik kaldırılmadan önceki süreçte yaşanan gelişmeler arasındadır.

Cevap B

22. Kadınlar, A seçeneğinde yer alan "Belediye seçimlerine katılma" hakkını 1930'da, B seçeneğinde yer alan "Muhtarlık seçimlerine katılma" hakkını 1933'te; C seçeneğinde yer alan "Mirasta erkekle eşit pay alma" hakkı ile E seçeneğinde yer alan "Evlilik akdini bozma" hakkını ise Medeni Kanun'la (1926) elde etmiştir. Türk kadınlarına milletvekili seçme ve seçilme hakkı 5 Aralık 1934'te verilmiştir.

Cevap D

23. Aşar, çiftçiden alınan ürün vergisidir. Mültetimlerin bu vergiyi kendi masraflarını da ekleyerek toplaması ve ürünün az olduğu yıllarda da bu verginin toplanması Atatürk'ün halkçılık ilkesiyle bağdaşmaz. Zira, halkçılık ilkesinde halkın menfaatleri ön plandadır.

Cevap E

24. Lozan Barış Antlaşması'nda tespit edilen Boğazlar'ın statüsü, 20 Temmuz 1936'da imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi'yle "Boğazlar Komisyonunun bütün görev ve yetkileri Türk Devleti'ne bırakılacak." şeklinde değişmiştir.

Cevap B

25. II. Dünya Savaşı, 1939 - 1945 yılları arasında kapsar. Teşvik-i Sanayi Kanunu 1927'de çıkarılmıştır. I. Beş Yıllık Sanayi Planı ise 1933'te hazırlanmıştır. Dolayısıyla bu iki durum II. Dünya Savaşı öncesinde yaşanan gelişmeler arasındadır.

Cevap E

26. Mekik Diplomasisi, Arap-İsrail Savaşı sonucunda barışı sağlamak amacıyla ABD'nin üstlendiği roldür. Mekik Diplomasisi, Camp David Antlaşmalarıyla sonuçlanmıştır. Dayton Antlaşması, Bosna Savaşı'nı bitiren antlaşmanın adıdır. Panmunjom Antlaşması, Kore Savaşı'nı bitiren antlaşmanın adıdır. Sykes Picot ve Mac Mahon Antlaşmaları ise I. Dünya Savaşı devam ederken imzalanan gizli antlaşmalar arasında yer alır.

Cevap B

27. Balfour Deklarasyonu, 1917'de İngiltere Dışişleri Bakanı A. J. Balfour tarafından yayımlanmıştır. Bu deklarasyonun amacı Orta Doğu'da bir Yahudi devletinin kurulmasını sağlamaktır. Makabi Cemiyeti, Yahudiler tarafından kurulmuş olan bir cemiyettir. Yom Kippur ise Yahudilerin oruç tuttıkları kutsal aya verilen isimdir.

Cevap A

1. Tutuk, Türklerin kullandıkları askeri araç ve gereçlerden değildir, askerî vali anlamına gelir. Türklerin İslamiyet öncesinde kullandıkları başlıca savaş araç ve gereçleri arasında sadak, kılıç, mızrak, ok, yay, kargı, eyer, süngü, hançer, kalkan, kemer ve gürz bulunur.

Cevap E

2. Ali Şir Nevai, *Muhakemetü'l-Lugateyn* isimli eserini XV. yy.da Çağatay Türkçesiyle yazmıştır. Eser, Türkçenin Farsçadan üstün olduğunu ortaya koymayı amaçlar. Abbasi halifesi El - Muktedi Billah'a sunulan eser, *Muhakemetü'l-Lugateyn* değil, "*Divanü Lugati't-Türk*"tür.

Cevap C

3. Türk-İslam tarihinde ticaret hayatını geliştirmek amacıyla inşa edilen eserler arasında bedesten, arasta, çarşı, ribat, kervansaray, han bulunur. Maristan, sağlık hizmetlerinin verildiği bir kurumdur, ticaret hayatının gelişmesine katkı sağlamaz.

Cevap D

4. Baba Zünnun İsyanı, Kanuni Sultan Süleyman zamanında vergilerin çokluğu sebebiyle çıkarılmış bir ayaklanmadır. Bu isyan Ankara Savaşı'nın sonuçlarından değildir. Ankara Savaşı'nın başlıca sonuçları şunlardır:

- Osmanlı Devleti savaşı kaybetmiştir. Yıldırım Bayezid esir edilmiş, çocuklarından Mustafa Çelebi ise rehin alınmıştır.
- Anadolu'da Türk siyasi birliği parçalanmıştır. Beylikler, bağımsızlıklarını ilan etmiştir.
- Balkanlar'da, Osmanlı fetihleri durmuştur. Anadolu'da on bir yıl süren taht kavgalarıyla geçen "Fetret Devri" başlamıştır.
- Bizans üzerindeki Osmanlı baskısı azalmıştır. İstanbul'un fethi gecikmiştir.
- Anadolu'da sosyal, ekonomik ve siyasal açıdan istikrar bozulmuştur.
- Timur'un çekilmesiyle Osmanlı Devleti üzerinde Akkoyunlu baskısı artmıştır.

Cevap B

- 5.

- Nakibüleşraf: Peygamber soyundan gelen kişileri korumakla görevli kişidir. Saray çalışanlarının özlük dosyalarını nişancıya bağlı memur kadrosu tutar.
- Seyfiye: Osmanlı Devleti'nde askerî bürokrasiyi idare etmekle görevli yönetici sınıftır. Seyfiye sınıfının başlıca devlet görevlileri arasında veziriazam, vezir, yeniçeri ağası, kaptan-ı derya, beylerbeyi, sancak beyi, subaşı vb. kişiler bulunur.
- Mekkari Taifesi: Ticaret yolları üzerinde taşımacılık yapan kişilere denir.

Soruda verilen tanımlardan I ve III doğrudur.

Cevap D

6. Vakıf, kişinin mal varlığını hayır amaçlı olarak kamu kurumlarının inşası ve giderlerinin karşılanması için bağışlamasına verilen isimdir. Vakıf sisteminin başlıca faydaları şunlardır:
- Hazineye para girişi olmaz ancak hazineden para çıkışını da engeller.
  - Bayındırlık faaliyetlerini ve şehirleşmeyi hızlandırır.
  - Toplumun acil ihtiyaçlarını karşılar.
  - Kamuya yönelik ücretsiz hizmet verilmesini sağlar.
  - Sosyal dayanışmayı artırır.
  - Ülke ekonomisine katkı sağlar.

Cevap A

7. Osmanlı Devleti'nde kullanılan hat türleri arasında kufi, sülüs, rika, siyakat, divani, reyhani, muhakkak, celi, tevki, nesih bulunur.
- Mütevelli, vakıf yönetim kurullarına verilen isimdir. Mütevelli bir yazı türü değildir.

Cevap E

8. Sefirlik, "elçilik"; Hariciye Nazırlığı ise "Dışişleri Bakanlığı" olarak tanımlanır. Her iki kurum da Batı uygarlığının tanınmasını ve dış ilişkilerin yürütülmesini kolaylaştırmıştır. Yurt dışına gönderilen öğrenciler Batı uygarlığından etkilenecek ülkeye dönmüşlerdir. Gördükleri ve etkilendikleri Batı uygarlığına ait bazı değerleri de Osmanlı ülkesine kazandırmaya çalışmışlardır.

Cevap C

9. Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar, Fransız İhtilali'nden etkilenmiş, isyan ederek ayaklanmışlardır. Osmanlı Devleti milliyetçi akımların etkisini zayıflatmak ve azınlıkların devlete bağlılığını artırmak için onların hak ve hürriyetlerini genişletmiştir. Bu kapsamda bulunan başlıca belgeler arasında Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Kanunuesasi yer alır. Osmanlı Devleti, Islahat Fermanı ile beraber azınlıklara "İl genel meclislerine üye olma" hakkı tanımıştır. Böylelikle onların devlete olan bağlılığını artırmak istemiştir.

Cevap B

10. Soruda verilen öncüllerin tümü Abdülaziz zamanında yapılan yeniliklerdendir. Abdülaziz zamanında yapılan diğer önemli yenilikler şunlardır:
- Vilayet Nizamnamesi'nin yayımlanması
  - Matbuat Nizamnamesi'nin yayımlanması
  - Maarif Nizamnamesi'nin yayımlanması
  - Ramazan Kararnamesi'nin yayımlanması
  - Emniyet ve Memleket Sandıklarının açılması, Bank-ı Osmaniye ortak olunması ve bankanın Bank-ı Osmani Şahane adını alması
  - Sultani, Islahane ve Darülmualim gibi eğitim kurumlarının açılması
  - İlk resim sergisinin açılması
  - Şûra-yı Devlet'in açılması
  - Divan-ı Ahkam-ı Adliyenin açılması
  - Nizamiye Mahkemelerinin açılması
  - *Düstur Dergisi*'nin yayımlanmaya başlanması

Cevap D

11. Osmanlı Devleti, 1828-1829 Osmanlı - Rus Harbi'nde "denge siyaseti" izleyememiştir. Zira İngiltere, Fransa, Rusya gibi büyük devletler Osmanlı Devleti'ne karşı Yunan İsyanı'na destek olmuştur. Avusturya, bu isyana destek olmamışsa da Osmanlı Devleti için bir denge unsuru olmamıştır. Osmanlı Devleti, diğer seçeneklerde denge siyaseti izlemiştir.

Cevap A

12. Mustafa Kemal Paşa, Suriye Cephesi'nde oluşturulan Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı görevini I. Dünya Savaşı bitiminde Liman von Sanders'ten almıştır.

Cevap C

13. Amasya Genelgesi, Millî Mücadele'nin amaç, gerekçe ve yöntemini ortaya koymuştur. Genelgenin, "Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir." hükmü ise millî hareketin gerekçesini, nedenini ortaya koyar. Bu hüküm, bağımsızlığın tehlikede olduğunu tanımlamışsa da sorunun güçlü çeldiricisi olan "amacı"nı tanımlamamıştır. "Vatanın bütünlüğü milletin bağımsızlığı tehlikededir." hükmü amaç hakkında bir fikir verse de "amaç" değil, "neden" olarak tanımlanmıştır.

Cevap B

14. I. TBMM'de bulunan gruplar; Halk Zümresi, Tesanüd, İslahat, İstiklal, Yeşil Ordu, Müdafaa-i Hukuk, İttihatçılar, Muhafaza-i Mukaddesatçılar, Birinci Grup ve İkinci Grup'tur. Müstakil Grup, Cumhuriyet Halk Partisi içinde İsmet İnönü zamanında parti içi denetimi sağlamak amacıyla kurulmuş bir gruptur.

Cevap D

15. Afgan Dostluk Sözleşmesi, I. İnönü Savaşı sonucunda imzalanmıştır.

I. İnönü Savaşı'nın sonuçları şunlardır:

- Londra Konferansı'nın toplanması
- İsmet Paşa'ya Tuğgenerallik rütbesinin verilmesi
- *İstiklal Marşı*'nin kabul edilmesi
- Moskova Antlaşması'nın imzalanması
- Gürcü (Batum) Antlaşması'nın yapılması
- Çerkez Ethem İsyanı'nın bastırılarak asayiş ve güven ortamının sağlanması
- Teşkilat-ı Esasiye'nin ilan edilmesi

Cevap E

16. Kars Antlaşması'nın özellikleri arasında Doğu Cephesi'nin kapanması yoktur. Doğu Cephesi, Gümrü Antlaşması ile kapanmış ve askerler büyük ölçekte diğer cephelere sevk edilmiştir. Kars Antlaşması'nın özellikleri şunlardır:

- Kars Antlaşması'nda Moskova Antlaşması hükümleri Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan tarafından onaylanmıştır.
- Batum'un Gürcistan'a ait olduğu teyit edilmiş; Türkiye'nin, Batum limanlarından gümrük vergisi ödemeksizin faydalanması kabul edilmiştir.
- Kars Antlaşması ile Türkiye'nin Kafkas sınırı kesin olarak çizilmiştir.

Cevap B

17. I. TBMM'de hükûmetin kurulmasında ve hükûmet üyelerinin uyum içinde çalışmasında yaşanan sorunlar hükûmetin kurulma biçiminin değiştirilmesine sebep olmuştur. Hükûmetin kurulma biçimi ise "Cumhuriyetin ilanı"yla değiştirilmiş, "kabine sistemi"ne geçilmiştir. Cumhuriyetin ilanıyla, hükûmetin kurulma biçimi şu şekilde değiştirilmiştir:

- Cumhurbaşkanı, meclisten bir başbakan seçecektir.
- Başbakan da meclisten bir hükûmet kuracaktır.
- Hükûmet üyeleri, meclise karşı ayrı ayrı ve bir bütün olarak sorumlu olacaktır.

Cevap B

18. Şeriyeye ve Evkaf Vekaleti, eski hukuk ve siyasal düzenin bir parçası olduğu için "ikilik" oluşturmuştur. Diyanet İşleri Başkanlığı kurulurken Şeriyeye ve Evkaf Vekaleti kaldırılmış ve bu konudaki "ikilik" de kaldırılmıştır. Sorunun güçlü çeldiricisi E seçeneğidir. Diyanet İşleri Başkanlığı, dinde zorlayıcı davranışlara karşı kişinin inanç hürriyetinin de güvencesi olması amacıyla kurulmuştur.

Cevap A

19. Terakkiperver Cumhuriyet Partisinin kurucu başkanı Kâzım Karabekir'dir. Partinin diğer üyeleri arasında Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay ve Refet Bele gibi Millî Mücadele önderleri de vardır. Fethi Okyar ise Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurucusudur.

Cevap D

20.

- Halkçılık ilkesi sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış bir sosyal düzen kurulmasını savunmuştur. Bunu gerçekleştirmek için "sosyal" hayatı düzenleyen bazı inkılapların yapılması gerekmiştir. Örnek: Unvan ve lakapların kaldırılması.
- Halkçılık ilkesi, toplumda ekonomiden kaynaklı ayrıcalıklı bir yapı oluşmasına karşıdır. Bu sebeple de "ekonomi" alanında düzenlemeler yapılmıştır. Örnek: Aşar vergisinin kaldırılması.
- Halkçılık ilkesi, halk egemenliği anlayışını benimser. Bu durum siyasal alanda inkılap hareketlerinin yapılmasını gerektirir. Örnek: Saltanatın kaldırılması.

Cevap E

21. Ankara Üniversitesinin altyapısını oluşturan çok sayıda fakülte Atatürk zamanında açılma da (Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi, Ankara Hukuk Mektebi vb.) Ankara Üniversitesi Atatürk zamanında değil, İsmet İnönü zamanında açılmıştır (1946).

Cevap E

22. Vicdan hürriyeti, kişinin dinî baskı altında kalmaksızın hür iradesiyle inancına uygun biçimde yaşam sürmesidir. Din ve vicdan hürriyetini güvence altına alan Atatürk ilkesi "laiklik"tir. Özgürlüklerin (hürriyetlerin) en önemli güvencesi "demokratik" devlet düzenidir. Ümmetçilik, din kardeşliğine dayanan bir sosyal hayatı savunur. Ümmetçilik, vicdan hürriyetinin güvence altına alınmasını sağlamaz.

Cevap C

23. Mustafa Kemal Paşa'nın, "Her şeyden evvel kendi kuvvetimize dayanıp..." sözleri dış politikada demokratik bir hassasiyetin olduğunu gösterir. Zira kuvvetin kendimize, milletimize dayandırılacağı ifade edilmiştir.

"Millet ve memleketin gerçek mutluluğuna ve bayındırlığına çalışmak..." sözleri ulusçu özelliklerin gözetildiğini ortaya koymaktadır. Zira milletin mutluluğu sağlanmak istenmektedir.

"Medeni dünyadan, medeni ve insani davranış ve karşılıklı dostluk beklemektir." sözleri ise barışçı özelliklerle ilgili bir durumdur.

Soruda bulunan tüm öncüllere Atatürk'ün ifade ettiği sözlerden ulaşmak mümkündür.

Cevap E

24. Etabli Sorunu, Fransa ile değil, Türkiye ve Yunanistan arasında "nüfus değişimi"nden kaynaklı olarak yaşanmış bir sorundur. Fransa ile Atatürk zamanında yaşanan sorunlar şunlardır:

- Hatay Sorunu
- Dış Borçlar Sorunu
- Yabancı Okullar Sorunu
- Bozkurt-Lotus Olayı
- Adana-Mersin Demir Yolları Sorunu

Cevap A

25. Versay, I. Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya ile imzalanan antlaşmanın adıdır. I. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan uluslararası düzende bu antlaşma sebebiyle "Versay Düzeni" olarak adlandırılır. Savaşın getirdiği yıkımı en çok hisseden devletlerden biri Almanya'dır; Versay Düzeni'ni yıkmayı en çok isteyen devlet de "Almanya"dır. Dolayısıyla Almanya baskı ve denetim altında tutularak "Versay Düzeni" korunmak istenmiştir. Bu amaca hizmet eden anlaşmalar arasında "Çelik Paketi" yoktur. Çelik Paketi, 22 Mayıs 1939'da Almanya ve İtalya arasında imzalanan bir ittifak sözleşmesidir. Bu ittifak II. Dünya Savaşı sürecini hızlandırmıştır. İttifakın amacı Versay Düzeni'ni korumak değil, aksine yıkmaktır.

Cevap B

26. Adnan Menderes, 27 Mayıs 1960'da Cemal Gürsel'in komutasında yapılan askerî darbe ile hükûmetten indirilmiş ve yönetim Millî Birlik Komitesine bırakılmıştır.

Cevap C

27. 1995 yılında imzalanan Dayton Antlaşması'yla Bosna Savaşı sona ermiştir.

Cevap A

1. Eski Türk devletlerinde ülke, hükümdar ailesinin ortak malı sayılmış, aileye mensup her erkeğe hükümdar olma hakkı tanınmıştır. Bu anlayış sık sık taht kavgalarına neden olmuştur. Ayrıca ülke yönetimini kolaylaştırmak amacıyla ikili teşkilat sistemi uygulanmıştır. Devletin doğusunu asıl hükümdar, batısını da “yabgu” unvanı ile genel olarak hükümdarın kardeşi yönetmiştir. Dolayısıyla ikili teşkilat sistemi de “ülkenin hükümdar ailesinin ortak malı sayılması” töresinin bir sonucu olduğu savunulabilir.

Cevap D

2. Büyük Selçuklularda, fethedilen toprağın fethedenin malı sayılması anlayışı Malazgirt Savaşı'ndan (1071) sonra ilk beyliklerin kurulmasını da beraberinde getirmiştir. Yani Saltuklular, Artuklular, Mengücekliler, Danişmentliler ve Çaka Beyliği gibi feodal beylikler ortaya çıkmıştır. Bu beyliklerin ortaya çıkması II. öncülde yer alan “merkeziyetçi yapının güçlenmesi” ifadesi ile çelişmektedir. Büyük Selçuklularda egemenlik anlayışında herhangi bir değişiklik yaşanmamıştır.

Cevap A

3. Soru paragrafında verilen özellikler Timur Devleti'nin sultanlarından biri olan Uluğ Bey'le ilgilidir.

Cevap E

4. Defterdar kalemiye sınıfına, kazasker ilmiye sınıfına, beylerbeyi ise seyfiye sınıfına mensuptur. Buna göre sıralama III, II ve I şeklinde olacaktır.

Cevap D

5. Osmanlı Devleti'nde “kassam” olarak görevlendirilmiş kişi tarafından, ölen bir kişinin geride bıraktığı mal varlığını belirleyerek mirasçuları arasında taksim etmek amacıyla düzenlenen defterlere “tereke” denmiştir.

- Mühimme, Divanühümayunda alınan kararların yazıldığı defterlerdir.
- Askerî, idari ve mali sayım defterlerinin geneline tahrir denir.
- Şeriyeye Sicilleri, mahkeme kararlarının yazıldığı defterlerdir.
- Temettüat, Tanzimat'tan sonra önceki değişik adlarla alınan vergilerin yerine tek bir verginin ikamesi için hane reislerinin gelirlerinin tespiti amacıyla yapılan sayımların yer aldığı defterlerdir.

Cevap D

6. *Muhtasar-ı Fi'l-Hisab* adlı eser Kadızade Rumi'ye aittir. Takiyüddin Mehmet, matematik ve astronomi alanında önemli çalışmalarda bulunmuştur. 1578'de, III. Murat Dönemi'nde İstanbul'da bir rasathane kurmuştur.

Cevap E

7. Kelime anlamı olarak reform, esasa bağlı kalınarak yeniden düzenleme ve geliştirme anlamında kullanılır. Kavram olarak ise XVI. yüzyılda Almanya'dan başlayarak öncelikle Hristiyan Katolik dünyasını etkisi altına alan, Hristiyanlık inancını yeniden yorumlama ve tanımlama hareketidir. Martin Luther'in 1517'de Wittenberg Kilisesi'nin kapısına astığı bildiri ile başlattığı reform hareketinin gelişimi ve başarısı ve Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde, Osmanlıların Orta Avrupa'ya yönelik başlattıkları seferler arasında etkileşim vardır. Osmanlıların Sırbistan ve Macaristan üzerine sefer düzenledikleri dönemde, Papalığın; Avusturya ve Alman prensliklerinin dikkatlerini reform hareketlerine vermeleri, Osmanlı fetihlerini kolaylaştırıcı etkiye sahiptir.

Cevap B

8. Belgrad Antlaşması (1739), Osmanlı Devleti ile Avusturya ve Rusya arasında imzalanmıştır. Bu antlaşma 1736-1739 Osmanlı-Avusturya ve Rusya Savaşları sonucunda I. Mahmut Dönemi'nde imzalanmıştır. Bu antlaşmanın imzalanmasında I. Mahmut'un Avrupa tarzı yapmış olduğu askeri islahatların başarısı söz konusudur. El-Ariş Antlaşması (1801), Osmanlı Devleti ile Fransa arasında imzalanmıştır. III. Selim Dönemi'ndedir. Fransa'nın Mısır'ı işgalinden sonraki süreçte Nizam-ı Cedit Ordusunun Fransız ordusunu Akka'da yenmesi sonucunda imzalanmıştır. Nizam-ı Cedit Ordusu ise Avrupa tarzı oluşturulmuş bir ordudur.

Cevap C

9. Dış ülkelerle yapılan resmi işleri yürüten, yabancı dil bilen Müslüman memur yetiştirilmesini amaçlayan, Tanzimat Dönemi aydınlarının bir kısmının yetiştirdiği ve II. Mahmut Dönemi'nde kurulan kurum "Tercüme Odası"dır. Mülkiye Mektebi ve Muallimhane-i Nüvvâb Abdülmecit Dönemi'nde, Şûrâ-yı Devlet ve Galatasaray Sultanisi ise Abdülaziz Dönemi'nde açılan veya kurulan kurumlardır.

Cevap A

10. Osmanlı tarihinde "Vaka-i Hayriye" olarak adlandırılan gelişme 1826'da Yeniçeri Ocağının kaldırılmasıdır. B seçeneğinde yer alan "Asakir-i Mansure-i Muhammediyenin kurulması" ifadesi çeldirici ifadedir. Ancak bu gelişme "Vaka-i Hayriye"den sonradır. Ayrıca Asakir-i Mansure-i Muhammediye, Yeniçeri Ocağının yerine kurulan ordunun adıdır.

Cevap D

11. Soru paragrafında özellikleri verilen gazete, Tanzimat Dönemi'nde çıkarılmaya başlanan *Tercüman-ı Ahval*'dir. *Takvim-i Vekayi*, II. Mahmut Dönemi'nde Türkçe ve Fransızca olarak çıkarılmaya başlanan ilk resmi gazetedir. *Tasvir-i Efkâr*, *Tercüman-ı Ahval*'dan sonra Şinasi tarafından çıkarılmıştır. *Ceride-i Havadis*, Abdülmecit Dönemi'nde çıkarılmaya başlanan resmi gazetedir. *Minber* ise Mondros Mütarekesi sonrasında Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'da bulunduğu sırada zaman zaman yazılar yazdığı gazetedir.

Cevap A

12. İngiltere ile Rusya arasında Reval Görüşmesi (1908) yapıldı. Reval Görüşmesi'nde, Makedonya meselesi, Boğazlar'ın durumu ve Osmanlı yönetimindeki Hristiyanlar için yapılacak ıslahatlar gündeme geldi. Bu olay Osmanlı Devleti'nde duyulunca İttihat ve Terakki yöneticileri "Ülke elden gidiyor." düşüncesiyle harekete geçtiler. Cemiyete bağlı subaylardan Niyazi Bey Resne'de, Enver Bey Selanik'te, Eyüp Sabri Bey Manastır'da birlikleriyle birlikte isyan ettiler. Osmanlı Devleti bu isyanları bastıramamıştır. II. Abdülhamit ayaklanmaların bütün ülkeye yayılmasından çekindiğinden Meşrutiyeti Temmuz 1908'de ikinci kez ilan etmiştir.

Bab-ı Âli Baskını ise 23 Ocak 1913'te İttihat ve Terakki Partisi tarafından gerçekleştirilmiş, Kâmil Paşa hükûmeti düşürülmüş, yerine Mahmut Şevket Paşa hükûmet kurmuştur. Bu olay II. Meşrutiyet'in ilanından sonradır.

Cevap D

13. Çanakkale Savaşı (1915), I. Dünya Savaşı'nın (1914 - 1918) kapsamında yer alır.

Cevap C

14. Amasya Tamimi (Genelgesi) 22 Haziran 1919'da yayımlanmıştır. Bu genelgede yer alan "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." maddesi Kurtuluş Savaşı'nın amaç ve yöntemidir. Ayrıca ilk kez "ulusal egemenlik"ten söz edildiğinin de kanıtıdır. Bu da ülkedeki egemenlik anlayışının değişebileceğinin ipuçlarını içerdiğinin de göstergesidir. Amasya Genelgesi yayımlandığında Osmanlı Mebusan Meclisi kapalıydı. Milli Mücadele Dönemi'nde Mebusan Meclisinin açılmasıyla ilgili ilk ifade Erzurum Kongresi'nde yer alır. Seçim sistemi ise 1946'da değişmiştir.

Cevap A

15. Şeyh Said İsyanı, 13 Şubat 1925'te çıkmıştır. Bu isyan laik cumhuriyet rejimine karşı çıkmış olan ilk isyan hareketidir. Yani Milli Mücadele Dönemi'nde değildir.

Cevap E

16. Milli Mücadele Dönemi'nde 23 Şubat - 12 Mart 1921 tarihleri arasında gerçekleşen Londra Konferansı, I. İnönü Savaşı'nın sonuçları arasında yer alır. Bu konferansa TBMM adına Dışişleri Bakanı Bekir Sami Bey ile İstanbul Hükûmeti adına da Sadrazam Tevfik Paşa katılmıştır.

Cevap C

17. Milli Mücadele Dönemi'nde Antalya çevresi İtalyanlar tarafından işgal edilmiştir. İtalyanlar Türk halkıyla iyi geçinme yolunu tercih etmişlerdir. Dolayısıyla Milli Mücadele Dönemi'nde İtalyanlarla herhangi bir silahlı mücadele söz konusu değildir. Urfa, Antep, Adana ve Maraş'ta Kuvayı-millîye birlikleri Fransızlara karşı başarılı mücadeleler vermiştir. Şöyle ki;

- Kılıç Ali, Yörük Salim → Maraş'ta,
- Ali Saip Bey → Urfa'da,
- Kemal Bey, Osman Bey, Ratip Bey → Adana'da,
- Said Bey (Şahin Bey) → Antep'te halkı örgütleyerek düşman unsurlarına karşı başarılı hizmetlerde bulunmuşlardır.

Cevap A

18. Lozan Antlaşması 24 Temmuz 1923'te imzalanmış, 23 Ağustos 1923'te onaylanmıştır. Lozan Antlaşması'na göre Türkiye, Osmanlı'dan kalan borçlarını "lira" ve "frank" para birimlerine göre ödemeyi kabul etmiştir.

Cevap B

19. 1931 yılında arşın, okka, endaze gibi esasen belirsiz olan ve bölgelere göre değişen ağırlık ve uzunluk ölçüleri yerine; dünyanın yaygın olarak kabul ettiği ve 10 tabanlı sayılar üzerinde yükselen ve alçalan metre, kilogram gibi ağırlık ve uzunluk ölçüleri kabul edildi. Bu, hem iç piyasadaki alışverişlerin daha sağlam esaslar üzerine oturmasını sağladı hem de uluslararası ekonomik ve ticari ilişkilerimizde büyük bir kolaylık getirdi. Ayrıca uygulamadan kaynaklı ikilikler de sona ermiş oldu. Üretimi artırma, dış ticaret açığını kapatma gibi durumlar ölçü birimlerinin değiştirilmesiyle ilgili değildir.

Cevap B

20. Serbest Cumhuriyet Fırkası 12 Ağustos 1930'da kurulmuş, 17 Kasım 1930'da da kendini feshetmiştir. Partinin kurulmasında Mustafa Kemal Paşa'nın teşvikleri söz konusudur. Bu partinin kurucuları arasında Ali Fethi Okyar, Mehmet Emin Yurdakul, Ahmet Ağaoğlu ve Nuri Conker bulunur. Ayrıca Mustafa Kemal Paşa'nın kız kardeşi Makbule Atadan da bu partinin üyeleri arasında yer alır. Nuri Demirağ ise 1945'te kurulan Millî Kalkınma Partisinin kurucusudur.

Cevap B

21. Nisan 1937'de inşasına başlanan ve Haziran 1939'da peyderpey faaliyete başlayan Karabük Demir-Çelik Fabrikası için kredi anlaşması Kasım 1936'da İngiltere'yle yapılmıştır. Bu anlaşma 2,5 milyon sterlinlik bir krediyi içermektedir.

Cevap C

22. Türk kadını A seçeneğinde yer alan "boşanma" hakkını, B seçeneğinde yer alan "mirastan erkekle eşit pay alma" hakkını ve D seçeneğinde yer alan "istediği mesleği seçme" hakkını 17 Şubat 1926'da kabul edilen Medeni Kanun'la elde etmiştir. C seçeneğinde yer alan "milletvekili seçme - seçilme" hakkını da 5 Aralık 1934'te elde etmiştir. Dolayısıyla A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan ifadeler Atatürk Dönemi'yle ilgilidir. Ancak Türk kadını E seçeneğinde yer alan "kendi soyadını kullanma" hakkını Atatürk Dönemi'nden çok sonra elde etmiştir.

Cevap E

23. Encümen-i Dâniş; eğitim ve öğretimin geliştirilmesi ve bilim politikasının belirlenmesi amacıyla Osmanlı Devleti'nde, Tanzimat Dönemi'nde kurulmuştur.

Cevap B

24. Cumhuriyetçilik diğer ilkeler içerisinde özellikle milliyetçilik, halkçılık ve laiklik ilkeleriyle iç içedir. Çünkü cumhuriyetçilik; toplumun millileşme, millet olma bilincine erişmiş olmasının bir sonucu olması boyutuyla milliyetçilikle, egemenliğin kaynağını halkın oluşturması boyutuyla halkçılıkla, akla ve bilime dayalı laik bir düzeni temel alması boyutuyla laiklikle ilişkilendirilebilir.

Cevap E

25. I. Dünya Savaşı'nda sonraki süreçte İtalya ve Almanya'nın yayılmacı politikaları Türk dış politikasını da etkilemiştir. Bu doğrultuda Türkiye 1934'te Balkan Antantına katılmış, 1936'da da Boğazlar'ın statüsünü değiştirmek amacıyla harekete geçmiştir. Türkiye NATO'ya 1952'de üye olmuştur. Türkiye'nin NATO'ya üye olmasında İtalya ve Almanya'nın yayılmacı politikaları değil, SSCB'nin yayılmacı politikası etkili olmuştur. Zira İtalya ve Almanya II. Dünya Savaşı'nda pasifize edilmiştir.

Cevap D

26. Ping-Pong Diplomasisi: Amerika'nın Çin'e karşı yaklaşma siyasetini Çinliler cevapsız bırakmadı. Japonya'da dünya şampiyonası için bulunan Amerikan masa tenisi (ping-pong) takımı, 6 Nisan 1971 günü Çin'e davet edildi. Çoğunluğu Amerikalı olan yedi Batılı gazeteciye de giriş vizesi verildi. Amerikan ping-pong takımı 14 Nisan 1971'de Çin başbakanı tarafından kabul edildi. Aynı gün ABD Başkanı Nixon da, yirmi yıldan beri Çin'e karşı uygulanmakta olan ticari ambargoyu kaldırdı. Amerika'ya gelmek isteyen Çinlilere vize verileceği bildirildi. Amerikan ping-pong takımının yapmış olduğu bu ziyaretle Çin ile ABD arasında ilk temaslar başladı. Bu temaslardan sonra ABD Başkanı Nixon 1972 Şubatında Çin Halk Cumhuriyeti'ni ziyaret etti.

Cevap A

27. Soru paragrafında verilen özellikler Bağdat Paktıyla ilgilidir. Sadabad Paktı 1937'de, Litvinov Paktı 1929'da, Varşova Paktı 1955'te (Rusya öncülüğünde NATO'ya karşı), Briand-Kellogg Paktı ise 1928'de (ABD ve Fransa öncülüğünde) oluşturulmuştur.

Cevap D

1. İlk Türk devletlerinde toplumsal yapı; oğuş (aile), oğuşların birleşmesiyle urug (aile birliği), urugların birleşmesiyle bodok (boy), boyların birleşmesi ile de budun (millet) oluşuyordu. Budunların ise bir yönetim altında birleşmesiyle il-el (devlet) meydana geliyordu. Budunların ve boyların iş birliği ile oluşan il (devlet); toprağı, halkı, töresi ile yurdu koruyan, milleti huzur ve barış içinde yaşatan siyasi bir kuruluştur.

Kut ise hükümdara ülkeyi yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanmadır.

Cevap A

2. Türk-İslam devletlerinde merkezi yönetim; hükümdar, saray ve hükümetten oluşmaktadır.
- Hükümdar: Cesur, kahraman, akıllı ve bilge, halkı refah içinde yaşatan, hukuk yoluyla halkı idare edip birlik ve dirliği sağlayan, devleti emniyete alıp fetihler yapan, insan onurunu koruyan ve onlara eşit davranan biri olarak nitelendirilmiştir. Bu yüzden geniş yetkilere sahiptir. Saray, hükümet, ordu ve adalet olmak üzere dört müessesenin de başı olarak yasama, yürütme, yargı yetkilerini de kendi şahsında toplamıştır.
  - Saray: Hükümdar ve ailesinin oturduğu yer (harem), devletin idare edildiği merkez (selamlık) ve aynı zamanda her çeşit memurun yetiştirildiği okul (enderun) konumundaydı. Bu yüzden saray, ordu ve hükümetle birlikte devletin en önemli üç temel unsurundan birisiydi.
  - Hükümet: Türk-İslam tarihinde hükümet olarak adlandırılan kurum ise büyük divandır (Divan-ı Ali, Divan-ı Saltanat).

Cevap E

3. Tirmiz Sarayı ve Ayşe Bibi Türbesi Karahanlılar Dönemi'ne ait eserler arasındadır.

Cevap B

4. Osmanlı Devleti ve Memlûkler arasında yaşanan mücadelenin ve gerilimin nedenleri:

II. Mehmet Dönemi'nde Memlûklerin Akkoyunlularla iş birliği yapması, Dulkadiroğulları Beyliği üzerinde egemenlik kurmak istemesi, Fatih'in Hicaz Su Yolları'nın tamir edilmesi teklifinin Memlûkler tarafından reddedilmesi ve Fatih'in Karamanoğullarına ait yerleri alması etkili olmuştur.

II. Bayezid Dönemi'nde Memlûklerin Cem Sultanı himaye etmeleri; Karamanoğulları ile Osmanlı'ya karşı ittifak kurmaları, Dulkadiroğulları ve Ramazanoğulları beyliklerinin iki taraf arasında anlaşmazlığa yol açması ve II. Mehmet Dönemi'nden beri devam eden Hicaz Su Yolları meselesidir.

I. Selim Dönemi'nde ise Memlûklerin Osmanlı'ya karşı Şah İsmail ile ittifak yapmaları, Dulkadiroğulları Beyliği'nin Osmanlı topraklarına katılmasına Memlûklerin tepki göstermesi, Osmanlıların Baharat Yolu üzerinde denetim kurmak istemesi ve Yavuz'un halifeliği ele geçirerek İslam dünyasının lideri olma isteği yer alır.

Süveyş Kanalı ise 1869 yılında açılmıştır ve 1517'de yıkılan Memlûklerle mücadelenin nedenleri arasında yer almaz.

Cevap D

5. Osmanlı Devleti'nde şehzadeler belli bir yaşa gelince sancağa çıkardı. Sancaklara gönderilen şehzadelere bu görevlerinde, lala adı verilen bilgili ve deneyimli kişiler yardımcı olurlardı. Şehzadeler bu uygulama ile yönetimde deneyim kazanıyor ve devletin başına geçince bu deneyimlerinden yararlanıyorlardı. Bu sancakların başında Amasya, Manisa, Trabzon, Kütahya, Antalya, Bursa... yer alır.

Ancak şehzade sancağı uygulamasında, kural olarak gaza-cihat bölgesi olduğu için Rumeli'den sancak verilmesi uygulaması söz konusu değildir.

Cevap E

6. Osmanlı Devleti'nde maaşlı askerler kapıkulu askerleridir. Bu askerler üç ayda bir ulufe denilen maaşı alırlardı. Devşirme sistemine göre yetiştirilen kapıkulu askerleri, piyadeler ve süvariler olmak üzere ikiye ayrılır.

<u>Piyadeler</u>	<u>Süvariler</u>
Acemioğlanlar Ocağı	Sipahlar
Yeniçeri Ocağı	Silahtarlar
Topcu Ocağı	Sağ Ulufeciler
Top Arabacıları Ocağı	Sol Ulufeciler
Lağımçılar	Sağ Garipler
Humbaracılar	Sol Garipler

Cebeciler

Bostancılar

Cebelüler ise Osmanlı Devleti'nde dirlik sistemine göre yetiştirilen askerlerin her birine verilen isimdir. Bu askerler maaşlı asker değildi.

Cevap D

7. Osmanlı Devleti'nde eyaletler, yönetimleri merkeze olan uzaklıkları ve vergilendirme biçimleri dikkate alınarak bazı bölümlere ayrılmıştır. Bunlar:

- Salyanesiz (Yıllıksız) Eyaletler: Dirlik sisteminin uygulandığı bu eyaletler toprak gelirleri dikkate alınarak has, zeamet ve tımar olmak üzere üçe ayrılır. Bu eyaletler arasında; Rumeli, Kıbrıs, Budin, Bosna, Anadolu, Karaman, Sivas, Musul, Erzurum... yer alır.
- Salyaneli (Yıllıklı) Eyaletler: Vergilerin iltizam sistemiyle mültezimlerce toplandığı, toplanan vergilerinde devlet hazinesine aktarıldığı eyaletlerdir. Mısır, Habeş, Yemen, Cezayir, Tunus, Trablusgarp, Bağdat topraklarında Osmanlı devletince bu sistem uygulanmıştır.
- Özel Yönetimi Olan Eyaletler: Yöneticilerinin padişah tarafından onaylandığı, iç işlerinde serbest dış işlerinde Osmanlı'ya bağlı eyaletlerdir. Erdel, Eflak, Boğdan, Kırım, Hicaz ise bu sistemin uygulandığı eyaletler arasında yer alır.

Cevap D

8. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda duraklamasına yol açan dış nedenler arasında;
- Osmanlı Devleti'nin doğal sınırlara ulaşması ve güçlü devletlerle sınır komşusu olması,
  - Avrupalı devletlerin Coğrafi Keşifler ile ekonomik yönden güçlenmeye başlaması,
  - Rönesans Hareketleri'yle Avrupalı devletlerin bilim, düşünce alanında ilerleme göstermesine karşın Osmanlı Devleti'nin bunun gerisinde kalması,
  - Avrupa'da feodal sistemin yıkılması ve güçlü krallıkların kurulması,
  - Avrupalı devletlerin Osmanlı'ya karşı Haçlı ittifakları kurarak Osmanlı'yı Avrupa'dan atma çabaları yer alır.

Fransız İhtilali (1789) ve Sanayi İnkılabı (1750-1830) ise Osmanlı'nın Duraklama Dönemi'ne girdiği XVII. yüzyıldan sonra yaşanan gelişmelerdendir. Dağılıma - Parçalanma Dönemi'nin nedenleri arasındadır.

Cevap C

9. Lale Devri'nde Paris'e elçi olarak gönderilen Yirmisekiz Mehmet Çelebi Paris'teki sefirlik yıllarını "*Sefaretname*" adlı eserinde yazıya geçirmiştir. Bu eser Osmanlı'nın Batı'ya açılan ilk penceresi olarak değerlendirilmektedir.

Diğer seçeneklerde yer alan;

- *Seyahatname*: Evliya Çelebi tarafından 17. yy.da yazılmış olan çok ünlü bir gezi yazısı kitabıdır.
- *Siyasetname*: Birçok kişi tarafından yazılsada en önemlisi Nizamülmülk tarafından kaleme alınmış olan ve devlet yönetiminin esaslarının anlatıldığı eserdir.
- *Cihannüma*: Kâtip Çelebi tarafından kaleme alınan, tarih, coğrafya, din, dil ve astronomi ile ilgili bilgiler içeren eserdir.
- *Sihah-ı Cevheri (Vankulu Lügatı)*: Vani Mehmet Efendi tarafından yazılmış, Lale Devri'nde matbaada basılan ilk eser ve ilk sözlüktür.

Cevap B

10. Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik akımının etkisini Balkanlar'da göstermesi üzerine Osmanlılık fikri akımı ortaya atılmıştır. Buna göre Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanlar din, dil, ırk ve mezhep ayrımı yapılmaksızın, kanun önünde eşittir. Bu doğrultuda Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Meşrutiyet ilan edilmiş olsa da Balkan uluslarının Osmanlı Devleti'ne isyan ederek ayrılmalarıyla bu düşünce geçerliliğini yitirmiştir. Osmanlılık düşüncesinin başarısız olması üzerine İslamcılık düşünce akımı 1877-1878 Osmanlı - Rus Savaşı'ndan sonra etkili olmuştur. Buna göre halifenin etrafında birleşerek, İslam birliği kurmaya çalışılmış; fakat I. Dünya Savaşı sırasında halifenin cihat çağırısına rağmen Arapların İngilizlerle iş birliği yapmaları sonucu bu düşünce akımı da geçerliliğini yitirmiştir.

Panslavizm politikası ise Rusya tarafından uygulanan ve Slav birliğini esas alan politikadır.

Cevap D

11. Osmanlı Devleti'de Tanzimat Dönemi 1839-1876 yılları arasında kapsar. *Ceride-i Havadis* ve *Tercüman-ı Ahval* bu dönemde çıkarılmıştır. *Ceride-i Havadis*, Türk basın tarihinin yarı resmî olan ilk Türkçe gazetesidir. *Tercüman-ı Ahval*, Şinasi ve Agâh Efendi tarafından İstanbul'da çıkarılan ilk özel gazetedir.

Takvim-i Vekayi ise II. Mahmut Dönemi'nde çıkarılan ilk resmî gazetedir.

Cevap D

12. 1856 Islahat Fermanı; Kırım Savaşı sonunda imzalanacak olan Paris Barış Antlaşması'na Avrupalı devletlerin azınlıklarla ilgili bir madde koymasının önüne geçebilmek için ilan edilmiştir. Sadrazam Mehmet Emin Ali tarafından büyük Avrupalı devletlerin arzularını doğrultusunda hazırlanarak yürürlüğe konmuş, 1856 Paris Antlaşması metni içerisinde yer almıştır.

Islahat Fermanı bir demokratikleşme hareketidir. Zira padişahın yetkilerini kısıtlayan bir özellik taşır. Ayrıca azınlıkların devlete olan bağlılıklarını da artırmak amaçlanmıştır. Fakat bu ferman İslam dünyası kurumları ve Batı taklitçisi kurumların ortaya çıkmasına neden olmuş, bu da Osmanlı Devleti'ndeki kurumsal ve toplumsal ikiliklerin ve ayrılıkların artmasına yol açmıştır.

Cevap C

13. Cezayir 1830'da, Tunus 1881'de Fransa tarafından; Mısır 1882'de İngiltere tarafından; Trablusgarp (Libya) 1911'de İtalya tarafından işgal edilmiştir. Dolayısıyla Trablusgarp'ın elden çıkması XX. yy.ın başlarındadır. Zira 1912 Uşi Antlaşmasıyla Trablusgarp, İtalya'ya bırakılmıştır.

Cevap D

14. 1912-1913 Balkan Savaşı'nın nedenleri arasında;
- Rusya'nın, Panslavizm politikası
  - Fransız İhtilali'nin doğurduğu milliyetçilik düşüncesi
  - Balkan devletlerinin Trablusgarp Savaşı'nı fırsata çevirme düşüncesi
  - Kiliseler Sorunu'nun çözümlenmiş olması yer alır.

Fakat Osmanlı Devleti'nin bölgeyle kara bağlantısının bulunmaması Balkan Savaşları'nın değil, İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme nedenleri arasındadır.

Cevap E

15. İttihat ve Terakki yönetiminin 1 Ekim 1914'ten itibaren kapitülasyonları kaldıracağını ilan etmesi üzerine ilk tepki Almanya'dan gelmiştir. Çünkü Almanya, II. Abdülhamit Dönemi'nden itibaren Osmanlı ülkesinde birçok ayrıcalık elde etmişti. Bu ayrıcalıkları kaybetmek onu ekonomik anlamda zor duruma düşürecektir.

Cevap C

16. Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra Anadolu'yu işgal eden devletler arasında Rusya yer almaz. Çünkü I. Dünya Savaşı sırasında Rusya'da Bolşevik İhtilali'nin çıkması üzerine 3 Mart 1918'de Rusya, Brest-Litovsk Antlaşması'nı imzalayarak savaştan çekilmiştir.
- Ermenistan: Artvin'in bir bölümünü, Iğdır ve çevresini, Oltu, Sarıkamış ve Kars'ın bir bölümünü,
  - İngiltere: Samsun, Merzifon, Eskişehir ve Çanakkale'yi,
  - İtalya: Antalya, Muğla, Kuşadası, Marmaris, Fethiye ve Konya'nın bir bölümünü,
  - Fransa: Çukurova Bölgesi, Trakya, Zonguldak, Afyon, Adana, Antep, Urfa ve Maraş'ı işgal etmiştir.

Cevap C

17. Soru paragrafında yer alan ifadeler Yakup Kadri Karaosmanoğlu'yla ilgilidir.

Cevap B

18. 23 Nisan 1920'de açılan I. TBMM'nin özellikleri arasında;
- Güçler birliği ilkesini benimsemiştir. Zira yasama, yürütme ve yargı yetkilerini kendisinde toplamıştır.
  - Kurucu bir meclistir. (Yeni Türk Devleti'nin ilk kurumlarını oluşturmuştur. Örneğin 20 Ocak 1921'de yeni bir anayasa yapmıştır.)

yer alır.

Fakat I. TBMM kabine sistemi ile değil, meclis hükûmeti sistemi ile çalışmıştır. Kabine sistemine geçiş ise 29 Ekim 1923'te cumhuriyetin ilanı ile yaşanan bir gelişmedir ve II. Meclis için geçerli olan bir uygulamadır.

Cevap D

19. Gediz Muharebeleri, Ekim 1920'de Ali Fuat Cebesoy komutasındaki Kuvayımilliye birlikleriyle gerçekleştirilmiştir. Bu muharebelerde Ali Fuat Cebesoy başarılı olamamış ve Umum Kuvayımilliye Komutanlığı'ndan alınarak Moskova elçiliğine gönderilmiştir. III. öncülde yer alan "Batı Cephesi birleştirilmiştir" ifadesi doğru değildir. Zira bu savaş sonrasında Batı Cephesi ikiye ayrılmış, komutanlığına İsmet İnönü, yardımcılığına da Refet Bele getirilmiştir. Batı Cephesi'nin birleştirilmesi II. İnönü Savaşı'ndan sonra 8-11 Nisan 1921'de gerçekleşen Aslıhanlar-Dumlupınar Savaşları'nın sonucudur.

Cevap C

20. 3 Ekim 1922'de ateşkes görüşmeleri için Türkiye, İngiltere, Fransa ve İtalya temsilcileri Mudanya'da bir araya geldiler. Görüşmelere;

- Türkiye adına → General İsmet İnönü,
- İngiltere adına → General Herrington,
- Fransa adına → General Charpy,
- İtalya adına → General Mombelli

katılmıştır.

Yunanistan adına görüşmelere katılacak olan General Mazarakis ise kıyıya çıkmamış, konferans sonuna kadar kendisini Mudanya'ya getiren gemide beklemiştir. Konferansta Yunanistan'ı İngiltere temsil etmiştir.

Cevap E

21. II. TBMM, Ağustos 1923 - Ekim 1927 tarihleri arasında görev yapmıştır. Görevde bulunduğu süreçte 23 Ağustos 1923'te Lozan Antlaşması'nı onaylamıştır. 13 Ekim 1923'te devletin başkenti olarak Ankara'yı ilan etmiştir. 4 Mart 1925'te Takrir-i Sükûn Kanunu'nu çıkartmış ve 17 Şubat 1926'da Medeni Kanun'u kabul etmiştir.

Fakat Harf Devrimi 1 Kasım 1928 tarihinde III. Meclis tarafından hayata geçirilen bir inkılaptır.

Cevap E

22. Türk Dil Kurumunun kurulması; Türk dilini Arapça ve Farsçanın etkisinden kurtarmak amaçlandığı için Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi, aydın dili ile halk dili arasındaki ikiliği ortadan kaldırmak amaçlandığı için de halkçılık ilkesiyle ilgilidir.

Cumhuriyetçilik ise daha ziyade halkın kendi kendini yönetmesi ve yönetimde söz sahibi olması ile ilgilidir ve Türk Dil Kurumunun kurulmasında etkili olan ilkelere arasında gösterilemez.

Cevap D

23. Tekke, zaviye ve türbelerin zamanla gerçek amaçları dışına çıkması, siyasi bir güç hâline gelmesi, toplumda her zaman muhalefeti temsil etmesi; yapılmak istenen yeniliklerin karşısında olması ve son olarak "Din elden gidiyor." sloganıyla başlayan Şeyh Sait İsyani'na destek vermesi bu kurumların kapatılmasını gerekli kılmıştır. 30 Kasım 1925'te çıkarılan kanunla tekke, zaviye ve türbeler kapatılmış; ayrıca aynı kanunla şeyhlik, dervişlik, müritlik, dedelik, seyyitlik, çelebilik ve babalık gibi unvanlar da yasaklanmıştır.

Cevap A

24. Boğazlar Komisyonu, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'yle (1936) kaldırılmıştır. Balkan Antantı ise 1934'tedir. Dolayısıyla sonraki gelişmeler önceki gelişmeleri etkileyemez.

Cevap E

25. Sovyetler Birliği'nin Türkistan Türklerine yönelik uyguladığı asimilasyon politikaları:

- Türkler arasında birlik ve beraberliğin bozulması amacıyla farklı lehçelerin kullanılması yaygınlaştırıldı. Özbek, Kazak, Kırgız ve Türkmenler milletlerin dillerinden, kendilerine has tarihlerinden ve edebiyatlarından sistemli bir şekilde bahsedildi. Böylece Türkistan'daki Türk toplulukları içerisinde Özbekçilik, Kazakçılık, Türkmencilik, Kırgızçılık gibi boy/asabiye duyguları ortaya çıkarılarak birlik bozulmaya çalışıldı.
- Ekonomik kalkınmayı sağlamak iddiası ile yüzbinlerce Türk, işçi sıfatıyla Azerbaycan ve Türkistan'dan alınıp Sovyetlerin diğer bölgelerine yerleştirilirken buralara Rus ve Rus olmayan başka milletler yerleştirildi. Senelerce devam eden bu sürgün ve iskan politikasının amacı Rus olmayan milletleri bir potada kaynaştırmak ve onların milli duygularını yok etmektir.
- Türkiye ile Türkistan'ın kültürel bağlarını koparmak amacıyla 1924'te Türkistan'da Arap alfabesinden Latin alfabesine geçiş kararı alındı, 1928'de Türkiye'nin Latin alfabesini kabul etmesi üzerine Türkler için Kiril alfabesinin kullanımı zorunlu hâle getirildi. Ayrıca Türkler Hristiyanlaştırılarak asimile edilmeye çalışıldı. Türk bölgelerinde Rus okulları açılarak Türklerin kültür ve dillerini değiştirmesi hedeflendi. Edebiyatta milli ruhu konu alan eserler yasaklandı. Türk illerindeki camii ve mescitler tahrip edilip bunlara ait vakıfların mal ve mülkleri devletleştirildi. Din adamı yetiştiren okul ve medreseler kapatılıp ileri gelen Müslüman din adamları hapis ve sürgün edildi.

Cevap E

26. II. Dünya Savaşı'nda yer alan devletler ve başında bulunan liderleri:

- Japonya → İmparator Hirohito
- İtalya → Benito Mussolini
- Almanya → Adolf Hitler
- ABD → Franklin Roosevelt

Cevap A

27. Hindistan ve Pakistan arasında 1948'den itibaren süregelen ve bugün hâlâ çözüm bekleyen temel sorun Keşmir'dir. Pakistan bölgedeki nüfusun çoğunluğu Müslüman olduğu için, Hindistan ise Keşmir Emirliği'ni kendisini bağlamak istediği için bölge üzerinde hak iddia etmektedir.

Diğer seçeneklerde yer alan;

- Tibet → Çin ve Hindistan,
- Golan Tepeleri → Suriye - İsrail,
- Dağlık Karabağ → Ermenistan - Azerbaycan,
- Gazze → Filistin - İsrail

arasında yaşanan sorunlar arasındadır.

Cevap B

1. A, B, C ve D seçeneklerinde yer alan ifadeler Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletleriyle ilgili doğru bilgilerdir.

- Hilat → Abbasi halifeleri tarafından tıraz ile birlikte "külâh, kemer, kılıç, at, eyer takımı, askerî mızıkâ, bayrak" gibi mal ve eşyaların hükümdara gönderilmesidir.
- Çetr → Saltanat şemsiyesidir.
- Menşur → Halifenin onayıdır.
- Hutbe → Cuma ve bayram namazları esnasında hükümdarın adının, unvan ve lakaplarının "hatip" tarafından zikredilerek kendisine dua edilmesidir.

Yukarıdaki ifadeler Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra hükümdarlık alametleri içinde yer almıştır.

- Kopuz → Eski Türklerin kullandığı bir tür saz. Ancak kopuzu kotuzla (sorguç) karıştırmamak gerekir. Zira kotuz eski Türklerde hükümdarlık alametidir.

Cevap E

2.

- Stupa → Uygurlar Dönemi'nde kubbeli tapınaklara verilen isim.
- Kümbet → Silindirik ya da çokgen bir gövde üzerine oturan konik ya da piramidal bir külâhtan oluşan mezar yapısı.
- Türbe → Kare veya çokgen gövde üzerine kubbe örtülü mezar yapısı.

Cevap D

3.

- Saltuklular (1072 - 1202): Ebulkasım Saltuk tarafından Erzurum çevresinde kurulmuştur. Mama Hatun Külliyesi, Mama Hatun Kümbeti - Türbesi, Erzurum Ulu Camii en önemli eserlerdir.
- Artuklular (1102 - 1409): Hasankeyf, Harput ve Mardin Artukluları olmak üzere toprakları üç koldan yönetmişlerdir. Batman'daki Malabadi Köprüsü ve Mardin'deki Hatuniye Medresesi bu döneme aittir.
- Mengücekler (1080 - 1228): Mengücek Gazi tarafından Erzincan, Kemah ve Divriği civarında kurulmuştur. Divriği'de bulunan Ulu Camii, Kale Camii, Kayıtbey Camii bu döneme aittir.
- Danişmentliler (1080 - 1178): Danişmentoğlu Ahmet Gazi tarafından Sivas başkent olmak üzere Tokat, Amasya, Çankırı, Kayseri ve çevresinde kurulmuştur. İlk beyliklerin en güçlüsü olmakla beraber Anadolu Selçuklu Devleti'ni en çok uğraştıran beyliktir. Tokat Niksar'daki Yağlıbasan Medresesi en önemli eserleri arasındadır. Bu medrese Anadolu'daki ilk medresedir. Kayseri Ulu Camii de bu döneme aittir.
- Sökmenliler (Ahlatşahlar) (1110 - 1207): Ahlat ve Van Gölü çevresinde Sökmen Bey tarafından kurulmuştur.

Yukarıdaki beylikler Malazgirt Savaşı'ndan (1071) sonra Anadolu'da kurulan ilk beyliklerdir.

Cevap C

4.

- Ahilik, Anadolu'da esnafın bir araya gelerek oluşturdukları teşkilatın adıdır.
- Gâziyân-ı Rum, Anadolu'ya gaza yapmak için gelen Türkmen topluluklarına verilen isimdir.
- Tekfur, Bizans şehirlerinin başında bulunan kişilere denir. Yani Bizans valilerine verilen isimdir.

Dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin yönünü Bizans'a çevirmesi tekfurların desteğini beraberinde getirmeyecektir.

Cevap D

5. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi 1299-1453 yılları arasında kapsar. Şeyh Bedrettin İsyanı ve Osmanlı'nın ilk deniz savaşını Venedik'le yapması I. Mehmet (Çelebi) Dönemi'yle ilgilidir. Rumeli'ye geçilmesi ve Çimpe Kalesi'nin üs olarak kullanılmaya başlanması Orhan Bey Dönemi'yle ilgilidir.

I. Bayezid'e "Sultân-ı İklim-i Rum" unvanı 1396'da Haçlılarla yapılan Niğbolu Savaşı'ndan sonra verilmiştir. Dolayısıyla I. Mehmet, Orhan Bey ve I. Bayezid Kuruluş Dönemi padişahları arasındadır.

Osmanlı Devleti'nde saltanat makamı içinde halifelik anlayışının uygulanmaya başlanması Yavuz Sultan Selim Dönemi'yle ilgilidir. I. Selim (Yavuz) ise Yükselme Dönemi padişahıdır.

Cevap A

6. Osmanlı Devleti'nde ilk altın para II. Mehmet Dönemi'nde basılmıştır. Kapıkulu Ocağı ise I. Murat Dönemi'nde kurulmuştur.

Cevap A

7. Halkevleri Cumhuriyet Dönemi'nde 1932'de açılmıştır.

- İdadi → Lise anlamına gelir.
- Rüştiye → Ortaokul anlamına gelir.
- Enderun → Saray okulu anlamına gelir.
- Medrese → Ders okunan, ders verilen yer anlamına gelir.

Cevap B

8.

- Gelirleri padişah kızlarına, annelerine ve eşlerine ayrılan topraklar → Paşmaklık
- Üstün hizmetlerine karşılık, bazı devlet görevlilerine verilen topraklar → Malikâne
- Gelirleri doğrudan doğruya devlet hazinesine gitmek üzere ayrılan topraklar → Mukataa
- Gelirleri kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan topraklar → Ocaklık

Yurtluk ise gelirleri sınır boylarındaki askerlere verilen topraklardır.

Cevap C

9. II. Mahmut Dönemi, 1808 - 1839 yılları arasını kapsar. Bu dönemde işlevini yitiren Enderûn Mektebinin yerine devlet adamı yetiştirmek amacıyla Mekteb-i Maarif-i Adliye açılmıştır. Kuruluş Dönemi'nde açılan Mekteb-i Enderun Topkapı Sarayı'nda Fatih Dönemi'nde profesyonel manada faaliyete geçmiştir. Mekteb-i Sultani (Galatasaray Sultanisi) Tanzimat Dönemi'nde Sultan Abdülaziz Dönemi'nde açılmıştır.

Mekteb-i Mülkiye, Sultan Abdülmecit Dönemi'nde yani Tanzimat Dönemi'nde yönetici, idareci ihtiyacını karşılamak amacıyla açılmıştır.

Meclis-i Valay-ı Ahkâm-ı Adliye, II. Mahmut Dönemi'nde adalet işlerini düzenlemek amacıyla kurulmuştur. Tanzimat Dönemi'nde Şuray-ı Devlet (Danıştay) ve Divan-ı Ahkâm-ı Adliye (Yargıtay) olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Cevap D

10. Soru paragrafında özellikleri verilen devlet adamı, tarihçi ve hukukçu kimliğe sahip kişi Ahmet Cevdet Paşa'dır.

Cevap E

11. Osmanlı Devleti'nde Matbaayı Amirenin kurulması ve İrad-ı Cedid Hazinesinin oluşturulması III. Selim (Nizam-ı Cedid) Dönemi gelişmeleri arasındadır.

Cevap C

12. Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Yusuf Akçura ve Ömer Seyfettin gibi kişiler Türkçülük fikir akımının temsilcileridir. Osmanlılık fikir akımının temsilcileri arasında Ziya Paşa, Mithat Paşa ve Namık Kemal gibi kişiler yer almıştır.

Cevap B

13. Wilson İlkeleri, 8 Ocak 1918'de yayımlanmıştır. Soru paragrafında yer alan ifade çerçevesinde azınlıkların kurduğu cemiyetler ve millî cemiyetler (yararlı cemiyetler) faaliyette bulunmuştur. Azınlıklar "Türk olmayan milletlerin kendi kendini yönetme hakkı olacak." ifadesini, yararlı - millî cemiyetler ise "Türklerin yoğun olduğu bölgelerin bağımsızlığı sağlanacak." ifadesini kendilerine dayanak oluşturmuştur.

Mavri Mira ve Pontus, Rumlar tarafından kurulan; Hınçak, Ermeniler tarafından kurulan, Kilikalılar ise Çukurova bölgesinin haklarını savunmak amacıyla Türkler tarafından kurulan cemiyetler arasında yer alır.

Cevap E

14. Çanakkale Cephesi'nin İtilaf Devletleri tarafından açılmasında;
- İstanbul ve Boğazlar'ı arak Osmanlı'yı savaş dışı bırakma,
  - Rusya'ya askerî ve ekonomik yardım götürme,
  - Savaşı kısa sürede bitirme,
  - Balkan uluslarını kendi yanlarında savaşa çekme,
  - İngiliz sömürge yollarının güvenliğini sağlama

gibi durumlar etkili olmuştur.

Cevap B

15. Tehcir Kanunu, I. Dünya Savaşı devam ederken İttihat ve Terakki Hükümeti tarafından 27 Mayıs 1915'te çıkarılmıştır. Erzurum Kongresi 23 Temmuz - 7 Ağustos 1919'da düzenlenmiştir. Dolayısıyla sonraki gelişmeler önceki gelişmeleri etkilemez.

Cevap A

16. Komutanlar Toplantısı, Amasya Görüşmeleri'nden sonra Kasım 1919'da yapılmıştır. İstanbul'un resmen işgali ise 1920'dedir. Dolayısıyla Komutanlar Toplantısı'nın düzenlenmesi İstanbul'un resmen işgalinden öncedir.

Cevap D

17. İtilaf Devletleri, I. İnönü Zaferi'nden sonra düzenlenen Londra Konferansı'na İstanbul Hükümetini ve TBMM Hükümetini davet ettiler. İtilaf Devletleri'nin amacı İstanbul Hükümeti ile TBMM Hükümeti delegeleri arasında anlaşmazlık çıkarmak ve bu ortamdan faydalanarak küçük değişiklikler yaptıkları Sevr Antlaşması'nı Türk heyetine kabul ettirmekti. Konferansa TBMM Hükümeti adına Dışişleri Bakanı Bekir Sami Bey, İstanbul Hükümeti adına da Tevfik Paşa katılmıştır.

Cevap D

- 18.
- Ermenilerle Gümrü Antlaşması'nın imzalanması 3 Aralık 1920'de,
  - Türk - Afgan Dostluk Antlaşması'nın imzalanması 1 Mart 1921'de,
  - *İstiklal Marşı*'nın kabulü 12 Mart 1921'de,
  - Sovyet Rusya'yla Moskova Dostluk ve Kardeşlik Antlaşması'nın imzalanması 16 Mart 1921'de,
  - Tekalif-i Millîye Emirleri'nin yayımlanması 7-8 Ağustos 1921'de gerçekleşmiştir.

Cevap A

19. Lozan Barış Antlaşması, II. TBMM Dönemi'nde 23 Ağustos 1923'te onaylanmıştır. Türkiye - Irak sınırı ise Türkiye ile İngiltere arasında 5 Haziran 1926'da imzalanan Ankara Antlaşması sonucunda Musul'un Irak'a bırakılmasıyla kesinlik kazanmıştır.

Cevap D

20. Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretimin Birleştirilmesi Yasası), 3 Mart 1924'te çıkarılmıştır. Bu kanunla çeşitli kurumlara bağlı devlet okulları, medreseler, kilise teşkilatlarına bağlı azınlık okulları ve yabancı okulların tamamı Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı. Böylece eğitim sistemi millileştirildi. Ayrım yapılmaksızın tüm eğitim kurumları Türk milletinin bağımsızlığını, ilerleme ve gelişimini sağlayacak şekilde yapılandırıldı.

Millet Mekteplerinin açılması kararı (1928) ve Eğitim Kurslarının açılması (1936) ise Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılmasından sonraki süreçle ilgilidir.

Cevap A

21. Türk Medeni Kanunu'yla,

- Kadınlara boşanma; mirasta, tanık olmada erkekle eşit olma; istediği mesleği seçme hakları tanındı.
- Tek eşli evlilik esası getirildi.
- Resmî nikâh zorunluluğu getirildi.
- Aile birliği devlet güvencesi altına alındı.
- Hukukta birlik sağlandı.
- Hukukun lâikleşmesi açısından önemli bir adım atıldı.

Türk Medeni Kanunu yürürlüğe girdiğinde daha Soyadı Kanunu çıkarılmamıştır. Soyadı Kanunu, 21 Haziran 1934'te çıkarılmıştır. Ayrıca kadınlara kendi soyadını kullanma hakkının verilmesi Soyadı Kanunu'ndan sonraki süreçle ilgilidir.

Cevap B

22.

- İtilaf Devletleri'nin Lozan'da ikilik çıkarma planlarının sonuçsuz kalması → 1 Kasım 1922 (Saltanatın kaldırılması)
- Devlet başkanı sorununun çözülmesi → 29 Ekim 1923 (Cumhuriyetin ilanı)
- Terakkiperver (İlerici) Cumhuriyet Fırkasının kurulması → 17 Kasım 1924

Buna göre doğru sıralama II, I, III şeklinde olacaktır.

Cevap E

- 23.** Amasya Genelgesi, 22 Haziran 1919'da yayımlanmıştır. Bu genelgeyle Kurtuluş Savaşı'nın amacı, yöntemi ve gerekçesi belirlenmiştir. Genelge maddesinde yer alan "milletin bağımsızlığı" ifadesi Atatürk'ün milliyetçilik ilkesiyle; "milletin azim ve kararı" ifadesi ise Atatürk'ün halkçılık ve milliyetçilik ilkeleriyle ilişkilendirilebilir. Devletçilik ilkesi ise daha çok 1930'dan sonraki süreçte karşımıza çıkmaktadır.

Cevap C

- 24.** Nüfus Mübadelesi, Musul, Boğazlar, Hattay, Bozkurt-Lotus Olayı gibi sorunların çözümü için Milletler Cemiyetine başvurulmuştur. Ancak yabancı okullar iç problem olarak kabul edildiği için herhangi bir uluslararası platforma taşınmamıştır.

Cevap D

- 25.** Demokrat Parti Dönemi 1950-1960 yılları arasını kapsar.
- Et ve Balık Kurumunun faaliyete geçmesi → 1952
  - CHP'nin tüm mal varlığına ve genel merkezine el konulması → 1953
  - Orta Doğu Teknik Üniversitesinin kurulması → 1957
  - Ereğli Demir ve Çelik Fabrikasının kurulması → 1960
  - Varlık vergisinin çıkarılması → 1942

Cevap E

26. Barbarossa Harekâtı, Almanya'nın altı ay içinde SSCB'yi teslim almak amacıyla 22 Haziran 1941'de başlattığı harekâtın adıdır. Almanya'yı II. Dünya Savaşı'nın dışına itmek amacıyla 6 Haziran 1944'te başlayan harekât Normandiya Çıkarması'dır.

Cevap C

27. 1973'te Arap-İsrail Savaşı BM'nin kararı doğrultusunda sona ermesine rağmen barış sağlanamadı. Barışın sağlanabilmesi için ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'in Tel-Aviv ile diğer Arap başkentleri arasında defalarca gidip gelmesine "Mekik Diplomasisi (shuttle diplomacy)" denilmiştir. ABD'nin izlediği bu politika Camp David Antlaşması'nın imzalanmasında etkili olmuştur.

- Baas Hareketi: Baas Partisi, 1940'ta Şam'da kuruldu. "Yeniden Doğu Partisi" anlamına gelen Baas, Arap sosyalizminin yöntemleriyle Arap dünyasında bir yeniden doğuş gerçekleştirmeye çalışan siyasi anlayış ve partilere verilen isimdir.
- Enosis: Megala İdea hedefi çerçevesinde Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanmasını ifade etmektedir.
- İrangate Olayı: İran İslam inkılabı ve bu sırada Tahran'daki ABD büyükelçiliğinin işgal edilmesi nedeniyle ABD-İran ilişkileri gerginleşmiş, ardından Eylül 1980'de İran'la Irak arasında savaş başlamıştı. Şah döneminde ordusunu Amerikan silahlarıyla donatmış olan İran, savaş nedeniyle hem yeni silah hem de yedek parça arayışı içindeydi. Humeyni rejiminin sıkışınca ABD'den İsrail aracılığıyla gizlice silah satın aldığı ve bu olayda Ulusal Güvenlik Konseyi üyesi Yarbay

Oliver North'un önemli bir rol oynadığı ortaya çıktı. 1986'da açılan soruşturmada North suçlu bulunurken Başkan Reagen'in sorumluluğu bulunmadığı sonucuna varıldı. İrangate Olayı; ABD'nin çıkarlarını koruyabilmek için İran'a bile silah satabileceğini, İran ise siyasi ilişkide bulunmadığı ABD'den silah alabileceğini gösterdi.

- Ping-Pong Diplomasisi: Amerika'nın Çin'e karşı yaklaşma siyasetini Çinliler cevapsız bırakmadı. Japonya'da dünya şampiyonası için bulunan Amerikan masa tenisi (ping-pong) takımı 1971'de Çin'e davet edildi. Amerikan masa tenisi takımının Çin Başbakanı tarafından kabul edilmesi, ABD Başkanı Nixon'ın da yirmi yıldan beri Çin'e karşı uygulanan ticari ambargoyu kaldırmasında etkili olmuştur. Amerikan ping-pong takımının yapmış olduğu bu ziyaretle Çin ile ABD arasında temaslar başlamış oldu.

Cevap C

1. Dünyanın en uzun destanı olarak kabul edilen *Manas Destanı* Uygurlara değil, Kırgızlara aittir. Uygurlara ait destanlara *Göç ve Türeyiş Destanları* örnek verilebilir.

Cevap B

2. Orta Asya'da kurulan ilk Müslüman Türk devleti olan Karahanlılar (840 - 1212); Karluk, Yağma, Çiğil ve Tuhsi gibi Türk boylarının desteğiyle kurulmuştur. Karahanlılar yönetimde ikili teşkilat sistemini uygulamıştır. Karahanlılarda hatun yönetiminde söz sahibi olmuş; hükümdarlar, kara, kadir, buğra, arslan, han, ilig gibi unvanlar kullanmıştır. Ayrıca Karahanlılarda kut ve veraset devam etmiş, Uygur yazısı kullanılmış, Türkçe resmî dil ilan edilmiştir. Ancak, Karahanlılar Abbasi halifelerini dış baskılara karşı korumamışlardır. Abbasi halifelerini dış baskılara karşı Gazneli, Büyük Selçuklu gibi devletler korumuş; Memlükler ise 1258'den 1517'ye kadar Abbasi halifelerini himaye etmişlerdir.

Cevap E

3. İktâ sistemi, mülkiyeti devlete ait olan bir kısım toprak gelirinin bir hizmet karşılığı olarak kişiye verilmesine dayanan sistemdir. Bu sistemin Osmanlı'daki karşılığı ise tımar sistemidir. Soruda verilen öncüllerin tamamı iktâ sistemiyle ilgili doğru ifadelerdir. Bu sistemin özetle askerî, idari, mali, tarım ve güvenlik boyutu vardır.

Cevap E

4. I. Murat Dönemi, 1362-1389 yılları arasında kapsar. I. Murat Osmanlı'nın kuruluş Dönemi padişahları arasındadır. Rumeli Beylerbeyliği'ni Manastır merkez olmak üzere kurmuştur. Haçlı ittifakına karşı 1364'te Sırsındığı Savaşı'nı yaparak kazanmıştır. Bu savaş Osmanlı Devleti'nin kuruluş Dönemi'nde Haçlılarla yapmış olduğu ilk savaştır. Osmanlı Devleti'nde kardeş katlinin yasal hâle gelmesi II. Mehmet Dönemi'yle ilgilidir.

Cevap D

5. Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi 1453-1579 yılları arasında kapsar.

Hint Deniz Seferleri; 1538, 1551, 1552, 1553 yıllarında Kanuni Dönemi'nde Hindistan'a gerçekleştirilen seferlerdir. Avusturya arşidükünün protokolde Osmanlı sadrazamına denk sayılması Kanuni Dönemi'nde Avusturya'yla imzalanan 1533 İstanbul Antlaşması'yıdır. Cem Sultan Olayı ve Şahkulu İsyanı da II. Bayezid Dönemi gelişmeleri arasındadır. Yine İran'la ilk resmî antlaşma olan Amasya Antlaşması (1555) da Kanuni Dönemi'ndedir. Ancak, Osmanlı Devleti Batı'da en geniş sınırlarına 1672'de Lehistan'la imzalanmış olan Bucaş Antlaşması'yla ulaşmıştır. Bu gelişme Duraklama Dönemi'nde IV. Mehmet Devri (1648 - 1687) gelişmeleri arasındadır.

Cevap C

6. Osmanlı Devleti'nde timar sisteminin bozulması; Celâli İsyanları'nın çıkması, tarım üretiminin azalması, vergi gelirlerinin azalması ve köylülerin topraklarını terk etmesi üzerinde etkili olmuştur.

Cevap E

7.

- Cebelü, Osmanlı Devleti'nde timar sahiplerinin sefere götürmekle yükümlü olduğu atlı askerlerdir.
- Cebeci, kapıkulu askerlerinin silah yapım ve onarımından sorumlu olan askerî sınıftır.
- Humbaracı, havan topu, el bombası ve mermi yapmakla görevli askerî sınıftır.
- Lağımçı, kale kuşatmalarında surları yıkmakla, tünel kazmakla, top fitillerinin ateşlenmesiyle ve köprü yapmakla görevli askerî sınıftır.
- Akıncı, sınır ve uçlarda bulunan, atlı birliklerden oluşan, keşif birlikleri olma özelliği taşıyan askerî sınıftır.

Cevap A

8. İstanbul Sultan Ahmet Camii ve Külliyesi (1609 - 1617) yılları arasında inşa edilmiştir. Dönemin padişahı ise I. Ahmet'tir. III. Ahmet ise 1703 - 1730 yılları arasında padişahlık yapmıştır.

Cevap C

9. Osmanlı Devleti'nde XVII. yy.da yani Duraklama Dönemi'nde İstanbul İsyanları, Anadolu (Celâli) İsyanları ve Eyalet İsyanları görülmüştür. Ancak bu dönemde çıkan isyanlar üzerinde "Avrupa tarzı ıslahatların yapılması" etkili değildir. Zira Avrupa tarzı ıslahatlar Osmanlı ülkesinde XVII. yy.da değil, XVIII. yy.da görülmeye başlanmıştır. Diğer seçeneklerde (yani A, B, C ve D) yer alan ifadeler XVII. yy. İstanbul İsyanları'nın sebepleri arasındadır.

Cevap E

10. Tanzimat Dönemi'nde (1839 - 1876), Nizamîye ve Ticaret Mahkemeleri gibi modern mahkemeler kurulmuştur. Darülmualimat (1870) adı verilen kız öğretmen okulları açılmıştır. Yine XIX. yy.da Müslüman-gayrimüslim eşitliği sağlanmaya çalışılmıştır. Tanzimat ve Islahat Fermanları, I. Meşrutiyet'in ilanı buna örnek verilebilir. Ancak XIX. yy. da medrese eğitime son verilmemekle beraber eğitimde de birlik sağlanmamıştır. Eğitimde birliğin sağlanması ve medreselerin kapanma sürecine girmesi 3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yladır.

Cevap B

11. II. Abdülhamit Dönemi, 1876 - 1909 yılları arasında kapsar. A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler bu dönemdedir. Ancak B seçeneğinde yer alan "Bab-ı Âli Baskını'nın gerçekleşmesi" ifadesi 1913'te yaşanmıştır. Bu baskını İttihat ve Terakki Partisi gerçekleştirmiştir. Bir hükümet darbesidir. Dönemin padişahı ise Sultan Reşat'tır (V. Mehmet).

Cevap B

12. 31 Mart Olayı'ndan (13 Nisan 1909) sonra Kanunvesası'de yapılan değişikliklerin bazıları şunlardır:

- Kanun dışı tutuklama yasağı getirilmiştir.
- Haberleşme gizliliği esası benimsenmiştir.
- Toplanma ve dernek kurma hakları tanınmıştır.
- Padişahın sürgün yetkisi kaldırılmıştır.
- Kanun teklifi yapmak için padişahın iznini alma şartı kaldırılmıştır.
- Padişahın mutlak veto yetkisi "geciktirici ve zorlaştırıcı veto yetkisi"ne dönüştürülmüştür.
- Padişahın milletlerarası antlaşmaları onaylama yetkisi Meclis-i Umuminin tasdiki şartına bağlanmıştır.
- Sadrazam padişah tarafından atanacak, diğer bakanlar ise sadrazam tarafından seçilecektir.
- Heyet-i Vükelanın (Bakanlar Kurulu) padişaha karşı değil, Meclis-i Mebusana karşı sorumlu olduğu esası kabul edilmiştir.
- Meclis-i Mebusan, Heyet-i Vükelayı güvensizlik oyuyla düşürebilecektir.

C seçeneğinde yer alan "seçimlere katılımda aranan vergi verme şartı" 1923'te yapılan değişikliktir. 20 Nisan 1924'te de 1924 Anayasası'nın kabulüyle Kanunvesası yürürlükten kalkmıştır.

Cevap C

13. Trablusgarp Savaşı'nın sebepleri;

- İtalya'nın ham madde ve pazar arayışı,
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın olması,
- Osmanlı'nın güçsüz olması,
- İtalya'nın 1896'daki Habeşistan başarısızlığını telafi etmek istemesi,
- İtalya'nın Trablusgarp'ın işgali için Avrupa devletlerinin onayını alması

şeklinde özetlenebilir.

Reval Görüşmeleri, 1908'de İngiltere ve Rusya arasında yapılan görüşmelerdir. Bu görüşmeler II. Meşrutiyet'in ilanında ve I. Balkan Savaşı'nda etkili olmuştur.

Cevap D

14. Mondros Ateşkes Antlaşması, 30 Ekim 1918'de Limni Adası'nın Mondros liman kentinde Agememnon Zirhlisi'nde Osmanlı Devleti adına Bahriye Nâzırı Rauf Orbay ile İtilaf Devletleri adına İngiliz Amiral Calthorpe arasında imzalanmıştır. Mondros'un "**Boğazlar İtilaf Devletleri'ne açılacak, Karadeniz'e geçiş serbest olacak, istihkâmlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.**" maddesi Boğazlar'la; "**Vilayet-i Sitte'de (Sivas, Erzurum, Bitlis, Van, Diyarbakır, Elazığ) herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebilecektir.**" maddesi Vilayet-i Sitte'yle; "**Toros tünelleri, deniz işletmeleri ve demir yolları İtilaf Devletleri kontrolüne bırakılacaktır.**" maddesi ise Toros tünelleriyle ilgilidir.

Cevap A

15. *Peyam-ı Sabah, Türkçe İstanbul, Alemdar, Aydede, İrşad, Ümit, Ferda, Zafer ve Selamet* gibi yayın organları Millî Mücadele karşıtı yayınlarda bulunmuştur. *Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi* ise Temsil Heyeti Ankara'ya geldikten sonra 10 Ocak 1920'den itibaren çıkarılmaya başlanan ve TBMM'nin yarı resmî yayın organı olan gazetedir. 1934'te "*Ulus*" adını almıştır.

Cevap A

16. Sevr Antlaşması'nda Anlaşma Devletlerince kapitülasyonların kaldırıldığının kabul edilmesi söz konusu değildir. Zira Sevr Antlaşması'nda "Kapitülasyonlar tekrar yürürlüğe girecektir." maddesi yer almıştır. Hatırlanacağı üzere Osmanlı Devleti 1914'te kapitülasyonları tek taraflı olarak kaldırmıştı.

Cevap E

17. Amasya Genelgesi 22 Haziran 1919'da yayımlanmış; Mustafa Kemal, Rauf Orbay, Refet Bele, Ali Fuat Cebesoy, Kâzım Karabekir ve Mersinli Cemal tarafından onaylanmıştır. Bu genelgeyle Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin amaç, yöntem ve gerekçesi belirlenmiş; millet iradesine dayalı yeni bir yönetimin kurulacağını işaretleri verilmiş; Osmanlı Hükümetinin görevini yerine getiremediği ilk kez dile getirilmiştir. Ayrıca bu belge Türk inkılabının ihtilal beyannamesidir.

Cevap E

18. 12 Ocak 1920'de toplanan Son Osmanlı Mebusan Meclisinde 28 Ocak 1920'de Misakımillî (Millî Ant) kabul edilmiştir. Misakımillî ile Millî Mücadele'nin ilkeleri belirlenmiştir. Millî Mücadele'nin siyasi programı niteliğinde olan Misakımillî'nin kabulü ile Türk milletinin kabul edebileceği barış şartları belirlenmiştir. Türk halkının bağımsızlık ve ülke bütünlüğünün korunması konularındaki kararlılığı tüm dünyaya ilan edilmiştir. Kısaca Misakımillî'nin kapsamında azınlıklar, Boğazlar, borçlar, kapitülasyonlar, sınırlar ve referandum ile ilgili kararlar yer almıştır.

Cevap A

19. Soruda yer alan kazanımlar Sakarya Meydan Muharebesi'nin sonuçları arasında yer alır.

Cevap B

20. Terakkiperver (İlerici) Cumhuriyet Fırkasının kapatılmasında Menemen Olayı (1930) değil, Şubat 1925'te çıkan Şeyh Said İsyanı etkilidir.

Cevap D

21. I. Türkiye İktisat Kongresi (İzmir İktisat Kongresi), Lozan Görüşmeleri'ne aravıldığında 17 Şubat - 4 Mart 1923'te düzenlenmiştir. Kongre başkanlığını Kâzım Karabekir Paşa yapmıştır. Kongre'de Misak-ı İktisadi kabul edilmiştir. A, B, D ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler kongre kararları arasındadır. Ancak C seçeneğinde yer alan Men'î İsrifat Kanunu (İsrafı önleme) ilk TBMM'nin 1920'de çıkardığı kanunlar arasındadır.

Cevap C

22. Harf inkılabı, 1 Kasım 1928'de gerçekleşmiştir. Eğitim-öğretimin Millî Eğitim Bakanlığına bağlanması 3 Mart 1924'te çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yladır.

Cevap D

23. Türk kadını istediği mesleği seçme hakkını 17 Şubat 1926'da kabul edilip 4 Ekim 1926'da yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu'yla elde etmiştir. Belediye üyesi seçme ve seçilme hakkını 1930'da, muhtar seçme ve seçilme hakkını 1933'te, milletvekili seçme ve seçilme hakkını 1934'te elde etmiştir. Kendi soyadını kullanma hakkını ise sonraki süreçte elde etmiştir.

Cevap A

24. Cumhuriyet, halkın kendi kendini yönetmesine verilen isimdir. Soru paragrafında yer alan ifade "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." ifadesi ile örtüşmektedir. Dolayısıyla paragraftaki ifade Atatürk'ün cumhuriyetçilik ve halkçılık ilkeleriyle ilgilidir.

Cevap D

25. İtalya Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne katılmamakla beraber Montrö'yü 2 Mayıs 1938'de imzalamıştır.

Cevap B

26. Gestapo, Hitler Dönemi'nin Alman gizli servisi görevini yapan Nazi örgütüydü. Ülkesinde faşizmi egemen kılan Franko İspanyası ile ilgili bir örgütlenme değildi.

Cevap C

27. Türkiye'de ilk *İnternet* bağlantısı ODTÜ'de 1993 yılında kurulmuş daha sonra bilgisayar ve *İnternet* kullanımı hızla yaygınlaşmıştır. Bu nedenle *İnternet* kullanımının 1960-1980 yılları arasında Türkiye'de sosyo-ekonomik ve kültürel alanlarda yaşanan değişikliklerden biri olduğu söylenemez.

Cevap D

1. "Gürz", eski Türklerin savaşlarda kullanmış olduğu bir savaş araç-gerecidir.

Eski Türklerde halk içinde kadın - erkek ayrımı yapılmaksızın hemen her Türk, iyi bir asker ve her an savaşa hazır durumdaydı. Bu yüzden Türk milleti için "ordu-millet" deyimini kullanılmıştır.

Türklerde ilk düzenli orduyu Asya Hun hükümdarı Mete Han kurmuştur. Mete Han oruduyu "onlu sistem"e göre teşkilatlandırmıştır. Bu sistemde ordu 10'lu, 100'lü ve 1000'li olmak üzere kademeli yapılandırılmıştır.

"Turan taktiği", eski Türklerde savaşlarda kullanılan bir tür taktiktir.

Kotuz ise eski Türklerde bir hükümdarlık alametidir. Başlıkta bulunan tüy'e verilen isimdir.

Cevap D

- 2.

- Ataman, eski Türklerde tigin, tekin ve şadları yetiştiren kişilere verilen isimdir.
- Atabey, Selçuklularda melikleri yetiştiren kişilere verilen isimdir.
- Lala, Osmanlı Devleti'nde şehzade ve çelebileri yetiştiren kişilere verilen isimdir.

Cevap E

3. Soru paragrafında yer alan ifadeler, 963 - 1187 yılları arasında hüküm sürmüş olan Gazneliler Devleti'yle ilgilidir.

- Akşitler → 935-969 yılları arasında hüküm sürmüştür. Mısır'da kurulmuştur.
- Karahanlılar → 840-1212 yılları arasında hüküm sürmüştür. Orta Asya'da kurulan ilk Müslüman Türk devletidir.
- Büyük Selçuklular → 1040-1157 yılları arasında hüküm sürmüştür. Daha çok İnan merkezli yaşamışlardır.
- Akkoyunlular → 1350-1502 yıllarında hüküm sürmüştür.

Cevap C

4. Mimar Sinan'ın (1489-1588) çıraklık eseri İstanbul'da bulunan Şehzade Camii'dir. Kalfalık eseri yine İstanbul'da bulunan Süleymaniye Camii'dir. Ustalık eseri ise Edirne'de bulunan Selimiye Camii'dir.

Cevap E

5. Hint Deniz Seferleri'nde bulunan, *Mir'atül-Memalik* ve *Kitabü'l-Muhit* adlı eserlerin sahibi ünlü Türk denizcisi Seydi Ali Reis'tir. Piri Reis'in eserinin adı ise *Kitab-ı Bahriye*'dir.

Cevap E

6. Dirlik sistemi Osmanlı Devleti'nde toprak yönetimiyle ilgilidir. Dirlik kendi arasında has, zeamet ve tımar olmak üzere üç kısma ayrılmıştır. Tımar ise mustahfiz, eşkin-ci ve hizmet tımarı olarak üçe ayrılmıştır.

Cebelü, dirlik sistemine göre yetiştirilen askerlerin her birine verilen isimdir.

Mukataa, geliri doğrudan hazineye aktarılan ve aynı zamanda iltizam sisteminin uygulandığı topraklara verilen isimdir.

Cevap A

7. Osmanlı Devleti'nde teokratik (dine dayalı) ve mutlakiyetçi (bütün yetkilerin bir kişide toplanması) yapı Kuruluş Dönemi'nden itibaren var olan uygulamalardır. XVII. yy. Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'yle ilgilidir. Bu dönemde de teokratik ve mutlakiyetçi yapı devam etmiştir. Ancak meşrutiyet Osmanlı Devleti'nde ilk kez XIX. yy.da görülmüştür. Zira Türk tarihinde halk ilk kez kısıtlı olsa da 23 Aralık 1876'da yürürlüğe giren Kanunuesasi'yle genel yönetime katılmıştır.

Cevap B

8. XVIII. yy. 1700-1800 yılları arasında kapsar. Geçici elçilikler Lale Devri'nde, daimi elçilikler ise III. Selim (Nizamî) Dönemi'nde açılmıştır. İlk özel Türk matbaası Lale Devri'nde, devlet matbaası (Matbaayıamire) ise III. Selim (Nizamî) Dönemi'nde kurulmuştur. Deniz Mühendishanesi III. Mustafa Dönemi'nde, Mühendishane-i Berr-i Hümayun III. Selim Dönemi'nde açılmıştır. Kırım, 1774'te Rusya ile imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'yla Osmanlı'nın elinden çıkmıştır. Osmanlı Devleti, 1792 Yaş Antlaşması'yla da Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul etmiştir. Vak'ayı Vakkakiye (Çınar Vak'ası) XVII. yy.da, Vak'ayı Hayriye (Yeniçeri Ocağının kaldırılması) ise XIX. yy.da yaşanan gelişmeler arasındadır.

Cevap C

9. Gülhane Hattı Hümayunu (Tanzimat Fermanı), 1839'da ilan edilmiştir. Cizye vergisinin kaldırılması ve azınlıkların devlet memuru olabilmesi Islahat Fermanı'yla ilgilidir. Islahat Fermanı, 1856'da ilan edilmiştir. İlk dış borç ise 1853 - 1856 Osmanlı - Rus Savaşı (Kırım Harbi) devam ederken İngiltere'den alınmıştır. Dolayısıyla bu gelişmelerin tamamı Abdülmecit Dönemi gelişmeleri arasındadır. Zira Abdülmecit Dönemi 1839 - 1861 yılları arasında kapsar. Ayrıca şunu da belirtmekte fayda var: Abdülmecit ve Abdülaziz Dönemi gelişmelerinin tamamı aynı zamanda Tanzimat Dönemi (1839 - 1876) gelişmeleri arasında yer alır.

Cevap B

10.

- Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın bağımsızlığını kazanması → Berlin Antlaşması (1878)
- Osmanlı'nın galip çıkmış olmasına rağmen yenilmiş muamelesi görmesi → Paris Antlaşması (1856)
- Osmanlı'nın Boğazlar üzerindeki egemenlik hakkını son kez tek başına kullanması → Hünkâr İskeleyi Antlaşması (1833)
- Mora Yarımadası'nda bağımsız bir Yunan Devleti'nin kurulması → Edirne Antlaşması (1829)

Dolayısıyla 1812'de Rusya ile imzalanan Bükreş Antlaşması dışarıda kalacaktır.

Cevap A

11. I. Balkan Savaşı, 8 Ekim 1912'de Karadağ'ın Osmanlı'ya saldırmasıyla başlamıştır. Osmanlı Devleti I. Balkan Savaşı'nda Karadağ, Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan'la mücadele etmiştir. Arnavutluk ise I. Balkan Savaşı devam ederken bağımsızlığını kazanmıştır. Dolayısıyla Rusya'nın desteğiyle oluşturulan Balkan ittifakı içerisinde Arnavutluk'un yer alması söz konusu değildir.

Cevap C

12.

- İttihad-ı Osmani Cemiyeti, 1889'da Tıbbiye Mektebinde öğrenci İshak Sükuti, İbrahim Temo, Abdullah Cevdet, Mehmet Reşid ve Hikmet Emin adında beş kişi tarafından kurulmuştur. Sonraki süreçte İttihat ve Terakki Cemiyeti adını almıştır.
- Vatan ve Hürriyet Cemiyetini Mustafa Kemal ilk görev yeri olan Şam'da 1905'te kurmuştur.
- Hürriyet ve İtilaf Fırkası, 1911'de kurulmuştur. İttihat ve Terakki Cemiyetine II. Meşrutiyet Dönemi'nde en sert muhalefeti yapan partidir.

Cevap B

13. Osmanlı Devleti Kasım 1914'te Yavuz (Göben) ve Midilli (Breslav) gemilerinin Rus limanlarını bombalamasıyla I. Dünya Savaşı'na girmiştir. Osmanlı'nın I. Dünya Savaşı'na girmesinde,

- Kaybettiği toprakları geri almak istemesi,
- Turancılık fikrini gerçekleştirme isteği,
- Siyasi yalnızlıktan kurtulmak istemesi,
- İttihat ve Terakki Cemiyetinin Alman hayranlığı,
- Kapitülasyonlar ve dış borçlardan kurtulmak istemesi,
- Almanya ile 2 Ağustos 1914'te gizli bir ittifak antlaşmasının imzalanmış olması

gibi durumlar etkili olmuştur.

Osmanlı Devleti, Sanayi Devrimi'ni gerçekleştirmediği için Osmanlı'nın I. Dünya Savaşı'na girmesinde sömürgecilik amacı yoktur. Wilson İlkeleri ise 8 Ocak 1918'de yayımlanmıştır. Bu ilkeler I. Dünya Savaşı'nın sonuçlanmasında etkili olmuştur.

Cevap D

14. İzmir 15 Mayıs 1919'da Yunanlar tarafından işgal edilmiştir. Yunanlara karşı ilk kurşunu *Hukuk-u Beşer* (İnsan Hakları) *Gazetes*i başyazarı Hasan Tahsin (Osman Recep Nevres) atmıştır.

İrade-i Millîye, Sivas Kongresi'nden sonra çıkarılan gazetenin adıdır.

Hâkimiyet-i Millîye, Temsil Heyeti Ankara'ya geldikten sonra çıkarılan ve Millî Mücadele'nin yarı resmî yaygın organı olan gazetedir.

Ceride-i Resmîye, cumhuriyetin ilanından sonra *Resmî Gazete* adını alan ve günümüzde de yayını devam eden gazetedir.

Türkçe İstanbul, Millî Mücadele'nin karşısında yer alan basın-yayın organları arasındadır.

Cevap C

15. Temsil Heyetine Amasya Genelgesi'nde yer alan "Her türlü etki ve denetimden uzak, millî bir kurul oluşturulmalıdır." maddesiyle işaret edilmiştir. Dokuz kişilik Temsil Heyetinin ilk kez oluşturulması ise Erzurum Kongresi'ndedir. Başında Mustafa Kemal'in bulunduğu Temsil Heyetinin yetkileri Doğu Anadolu ile sınırlıydı. Sivas Kongresi'nde Temsil Heyetinin üye sayısı artırılarak yetkileri de "Tüm yurdu temsil eder." şeklinde genişletilmiştir. TBMM'nin açılmasıyla Temsil Heyetinin görevi sona ermiştir.

Cevap E

16. Gümrü Antlaşması 3 Aralık 1920'de Ermenistan'la TBMM arasında imzalanmıştır. Böylelikle Büyük Millet Meclisinin uluslararası alanda kazandığı ilk askerî ve siyasi başarı Doğu Cephesi'nde Ermenilere karşı gerçekleşmiş oldu. Gümrü Antlaşması'yla Kars ve çevresi kurtarılmış ve Ermeni Hükümeti Sevr Antlaşması'nın geçersiz olduğunu kabul ederek Doğu Anadolu'daki her türlü isteklerinden vazgeçmiştir. Bu antlaşma ile Ermenistan TBMM Hükümetini tanıyan ilk devlet oldu. Ayrıca Misakımillî'yi gerçekleştirme yolunda ilk önemli adım atılmış oldu. Bu antlaşmayı TBMM adına Kâzım Karabekir imzalamıştır.

"Türkiye - Ermenistan sınırı Wilson İlkeleleri'ne göre belirlenmiştir." ifadesi doğru değildir. Zira Ermenistan Doğu Anadolu'daki isteklerinden vazgeçmiştir.

Cevap D

17. Sakarya Meydan Savaşı, 23 Ağustos 1921-13 Eylül 1921 tarihleri arasında yapılmıştır. Bu muharebe sonrasında Kafkas Cumhuriyetleri'yle (Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan) 13 Ekim 1921'de Kars Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmayla Kafkas sınırı kesinlik kazanmıştır. Güney sınırının kesinlik kazanması ise Hatay'ın ana vatana katılmasıyla (1939) ilgilidir. Batı sınırının kesinlik kazanması ise 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması'yla ilgilidir.

Cevap A

18. Halk Fırkası, 9 Eylül 1923'te Mustafa Kemal Paşa tarafından kurulmuştur. 1924'te Cumhuriyet Halk Fırkası, 1935'te de Cumhuriyet Halk Partisi adını almıştır.

Cevap D

19. Şeyh Said İsyanı, 13 Şubat 1925'te çıkmıştır. Bu isyanı bastıramayınca Ali Fethi Bey Hükûmeti istifa etmiş ve yerine İsmet Paşa hükûmet kurmuştur. Bölgede sıkıyönetim ilan edilmiş ve güvenliği sağlamak amacıyla Takrir-i Sükûn Kanunu (4 Mart 1925) çıkarılmıştır. Ankara ve Diyarbakır'da İstiklal Mahkemeleri kurulmuştur. Bir kısım üyelerinin ayaklanmayla ilgili olduğu gösterilen Terakkiperver Cumhuriyet Partisi kapatılmıştır.

Cevap A

20. 15 yıl yürürlükte kalan Teşvik-i Sanayi Kanunu 28 Mayıs 1927'de çıkarılmıştır. A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler bu kanun kapsamında yer almıştır. Ancak Türkiye İş Bankası 26 Ağustos 1924'te kurulmuştur. Mustafa Kemal Paşa'nın teşvikleriyle kurulan bu banka Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk özel bankasıdır.

Cevap B

21. 27 Mayıs 1935 tarihinde kabul edilen kanunla 23 Nisan Ulusal Egemenlik, 30 Ağustos Zafer ve 1 Mayıs Bahar Bayramı olarak kabul edilmiş, Ramazan ve Kurban Bayramları ile Yılbaşı günleri belirlenmiş, hafta tatilinin pazar günü olduğu açıklanmıştır. Kanun gereği pazar tatili cumartesi saat 13:00 itibarıyla başlıyordu.

Cevap E

22. Atatürk Dönemi, 1923 - 1938 yılları arasında kapsar. 1914'te açılan Darülbeydi 1934'te İstanbul Şehir Tiyatrosu adını almıştır. 1 Kasım 1924'te Ankara'da Musiki Muallim Mektebi açılmıştır. Sanayi-i Nefise Mektebi 1928'de Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürülmüştür. Topkapı Sarayı 1924'te müzeye dönüştürülmüştür. Ancak Mızıkacı-i Hümayunun kurulması ise II. Mahmut Dönemi'yle ilgilidir.

Cevap C

23. İnkılapçılık ilkesi ile Türk inkılabının oluşum ve gelişim safhalarının kavranması, benimsenmesi, geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Bu açıdan inkılapçılık diğer ilkeleri de içine alan bir ilkedir. Atatürk, Türk İnkılabının felsefesini "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." sözüne bağlamıştır. Ona göre tüm kurumlar bilimsel yenilikler karşısında kayıtsız kalmamalıdır. Buradan anlaşılacağı üzere Türk inkılabı durağan değil, dinamik bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda da her zaman yeniliklere açıktır.

Cevap B

24. Savaşı ulusal politikanın bir aleti olmaktan çıkarma yükümlülüğünün çok taraflı antlaşmalarla sağlanması amacıyla ABD ve Fransa'nın öncülüğünde; İngiltere, Almanya, İtalya, Japonya, Polonya, Belçika ve Çekoslovakya'nın da katılımıyla 1928'de Briand-Kellogg Paketi imzalanmıştır. Türkiye bu pakta 1929'da katılmıştır.

- Milletler Cemiyeti; 1920'de kurulmuş, Türkiye 1932'de bu cemiyete üye olmuştur.
- Litvinov Protokolü; 1929'da gerçekleşmiş, Türkiye bu protokole imza atmıştır.
- Locarno Antlaşması, 1925'te imzalanmıştır. Türkiye'nin imzası yoktur.
- Küçük Antant, 1921'de oluşturulmuştur. Türkiye katılmamıştır.

Cevap B

25. Temel özellikleri verilen Türk bilim insanı, aynı zamanda siyasetçi ve eylem adamı olarak da Türklerin hak ve özgürlük mücadelesine büyük katkıda bulunan Zeki Velidi Togan'dır.

Cevap C

26. Zürih Antlaşması, Kıbrıs Sorunu'na ilişkin Türkiye ve Yunanistan başbakanları arasında 11 Şubat 1959'da imzalanan antlaşmadır. Antlaşma ile adada iki toplumlu bağımsız bir Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulması kararlaştırıldı. Açıklamadan da anlaşılacağı gibi Zürih Antlaşması'nın o tarihten yıllar sonra kurulacak olan KKTC ile Kıbrıs Rum Devletleri arasında imzalandığı ve (hâlen devam eden sorun olduğu için) Kıbrıs Sorunu'nu çözdüğü açıklaması yanlıştır.

Cevap C

27. Marshall Planı, Çevreleme Politikası, Truman Doktrini ABD'nin öncülüğündeki Batılı devletlerin Doğu Blokunun yayılmasını önlemek amacıyla uyguladıkları politika ile oluşturdukları kuruluşlardır. Molotov Planı ise Marshall Planı'na tepki gösteren SSCB'nin Doğu Blokunda yer alan diğer devletlerle birlikte ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla uyguladığı politikadır.

Cevap E

1. Uygurlar mimari alanda önceki dönemlere göre büyük gelişme kaydetmiş, birçok kent kurup etrafını surlarla çevirmişlerdir. Evler, saraylar, dinin etkisiyle yapılan manastır ve tapınaklar Uygur kent mimarisinin önemli öğeleridir. Dolayısıyla Uygurlar Dönemi'nde fresk (duvar resmi), stupa (kubbeli tapınak) örneklerine rastlamak mümkündür. Ayrıca göçebe hayat tarzında görülen kitabe örneklerine Uygurlar Dönemi'nde de rastlanmıştır. Bu duruma *Karabalğasun Kitabeleri, Sine Uşi Yazıtları* örnek verilebilir.

Cevap E

2. Divan-ı Mezalim ağır siyasi suçların görüşülüp karara bağlandığı ve hükümdar başkanlığında toplanan divanın adıdır. Ayrıca bu divanda halkın şikâyetleri de dinlenirdi. Arazi kayıtlarının tutulmasından sorumlu olan ve başında pervanecinin bulunduğu divan Divan-ı Pervanedir.

Cevap C

3. Soru öncüllerinde verilen özellikler Memlükler (Kölemenler) Devleti'yle ilgilidir.
- Tolunoğulları, 868-905 yılları arasında hüküm sürmüş olan bir Türk-İslam devletidir.
  - Akşitler (İhşitler), 935-969 yılları arasında hüküm sürmüş olan bir Türk-İslam devletidir.
  - Eyyübiler, 1174-1250 yılları arasında hüküm sürmüş olan bir Türk-İslam devletidir.
  - Harzemşahlar, 1097-1231 yılları arasında hüküm sürmüş olan bir Türk-İslam devletidir.

Cevap D

4. Soru öncüllerinde yer alan ifadelerin tamamı (yazı=hat, hayvan figürleri, bitkisel ve geometrik motifler) Selçuklu süsleme sanatında yararlanılan unsurlar arasındadır. Bu konuyla ilgili Millî Eğitim Bakanlığı Sanat Tarihi-2 Ders Kitabı'nın 46. sayfasına bakılabilir.

Cevap E

5. Osmanlı donanması tarihi süreç içerisinde; İnebahtı (1571), Çeşme (1770), Navarin (1827) ve Sinop'ta (1853) düşman kuvvetler tarafından imha edilmiştir. Ebûkır'da donanması imha edilen devlet Osmanlı değil, Fransa'dır.

Cevap E

- 6.
- I. Hint Deniz Seferi → Süleyman Paşa (1538)
  - II. Hint Deniz Seferi → Piri Reis (1551)
  - III. Hint Deniz Seferi → Murat Reis (1552)
  - IV. Hint Deniz Seferi → Seydi Ali Reis (1553)

Cevap A

7. Osmanlı Devleti'nde kız rüştiyelerinin açılması Tanzimat Dönemi gelişmeleri arasındadır. Tanzimat Dönemi ise 1839 - 1876 yılları arasını kapsar. Rüştiye, ortaokul anlamına gelmektedir. II. Mahmut Dönemi'nde rüştiyelerin açıldığı bilgisi doğrudur. Ancak B seçeneğinde yer alan ifade "kız rüştiyeleri" olduğu için bu bilgi II. Mahmut'la ilgili değildir.

Cevap B

8. Osmanlı Devleti'nde önemli konuların görüşülüp, tartışıldığı yer Divanihümayun'dur. Divanihümayun, Orhan Bey zamanında kurulmuştur. Divanihümayun'u kaldırarak yerine nazırlık sistemini getiren padişah ise II. Mahmut'tur. Divan üyelerinden olan defterdar her türlü mali işin yürütülmesinden sorumlu olmakla beraber kalemiye sınıfına da mensuptur. Padişahın tuğrasını çeken Divanihümayun üyesi ise nişancıdır.

Cevap B

9. Osmanlı Devleti'nde vergi gelirlerinin toplanmasının belirli bir süre için ve açık artırma yoluyla ihalesi usulüne iltizam, ihaleyi alan kişiye verilen isim ise mültezimdir.
- Mütevellî, bir vakfın yönetim kurulu-na verilen isimdir.
  - Müsadere, devletin ferdin malına el koymasına verilen isimdir.
  - Muhtesip, esnafı denetleyen, ticari hayatın işleyişini kontrol eden kişiye verilen isimdir.

Cevap D

10. XVII. yy. Osmanlı Devleti'nin Duraklama Dönemi'yle ilgilidir. Bu dönemde I. Ahmet (1603-1617) Ekber ve Erşed Sistemi'ni getirmiştir. Ayrıca IV. Mehmet Dönemi (1648-1687) sadrazamlarından Tarhuncu Ahmet Paşa modern ilk denk bütçeyi oluşturmuştur. 1683'te Merzifonlu Kara Mustafa Paşa tarafından Viyana ikinci kez kuşatılmış ancak Osmanlı Devleti başarılı olamamıştır. Bunun üzerine Avusturya, Lehistan, Rusya, Venedik ve Malta Osmanlı'ya karşı "Kutsal İttifak"ı kurmuşlardır. Osmanlı Devleti Kutsal İttifak'la on altı yıl savaşmıştır. Bu savaşlar beraberinde 1699 Karlofça Antlaşması'nı getirmiştir.

Cevap E

11. Osmanlı Devleti, 1699 Karlofça Antlaşması ve 1700 İstanbul Antlaşması ile büyük çapta toprak kaybı yaşamıştır. Osmanlı Devleti XVIII. yy.da başlangıçta bu antlaşmalarla kaybettiği toprakları geri alma politikası izlemiştir. Bu çerçevede III. Ahmet Dönemi'nde (1703 -1730) Rusya ile 1711'de imzalanan Prut Antlaşması'yla daha önce yapılan İstanbul Antlaşması'yla Rusya'ya verilen haklar (Azak Kalesi'nin Rusya'ya verilmesi, Rusya'nın İstanbul'da elçi bulundurabilmesi gibi) geri alındı. Kazanılan bu başarıdan sonra Karlofça Antlaşması'nın kayıplarının giderilebileceği düşüncesi oluştu. Ancak bu düşünce 1718 Pasarofça Antlaşması'yla sona ermiştir.

Cevap D

12. Sekban-ı Cedit Ocağı, II. Mahmut Dönemi'nde (1808 -1839) Alemdar Mustafa Paşa tarafından kurulmuştur. Dolayısıyla bu gelişme XIX.yy. ile ilgilidir.

Cevap C

13. Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Dönemi 1839-1876 yılları arasında kapsar. Bu dönemde Sultan Abdülmecit (1839-1861) ve Sultan Abdülaziz (1861-1876) ön plana çıkar. Vilayet Nizamnamesi'nin yayımlanması (1864), Memleket Sandıklarının kurulması (1863), Darüfünunun açılması (1870) gelişmeleri Sultan Abdülaziz'le ilgilidir. Halkın genel yönetime kısıtlı olsa da katılımı (1876), Halepa Fermanı'nın yayımlanması (1878) gelişmeleri ise II. Abdülhamit Dönemi gelişmeleri arasındadır.

Cevap D

14. İtalya siyasi birliğini Piyemonte öncülüğünde 1870'te, Almanya ise siyasi birliğini Prusya öncülüğünde 1871'de sağlamıştır. I. Dünya Savaşı ise 1914 – 1918 yılları arasında kapsar.

Cevap E

15. Amasya Görüşmeleri, İstanbul Hükümeti adına Bahriye Nazırı Salih Paşa ile Temsil Heyeti adına Mustafa Kemal Paşa, Bekir Sami Bey ve Rauf Orbay arasında gerçekleşmiştir. Bu görüşmeler gerçekleştiğinde İstanbul Hükümetinin başında Ali Rıza Paşa bulunuyordu.

Cevap D

16. Konya çevresinde Delibaş Mehmet ve Bozkır ayaklanmaları çıkmıştır. Demirci Mehmet Efe düzenli orduya katılmak istemediği için Isparta ve çevresinde ayaklanmıştır.

Cevap B

17. II. İnönü Savaşı'nın sonuçları:
- Fransızlar Zonguldak'ı boşaltmıştır.
  - İtalyanlar Anadolu'dan çekilmeye başlamıştır.
  - Fransızlar anlaşma teklifinde bulunmuştur.
  - İngiltere kırk Malta esirini serbest bırakmıştır.
  - TBMM'ye ve düzenli orduya olan güven artmıştır.
  - Mustafa Kemal Paşa, İnönü'ye "Siz orada sadece düşmanı değil, milletin makus talihini de yendiniz." telgrafını çekerek İnönü'yü onurlandırmıştır.

Cevap B

18. Saltanat 1 Kasım 1922'de kaldırılmıştır.
- Saltanatın kaldırılmasında;
  - İtilaflar'ın Lozan'da ikilik çıkarma düşünceleri,
  - saltanatın ulus egemenliğine ters olması,
  - saltanatın Millî Mücadele'yi olumsuz etkilemesi

gibi durumlar etkili olmuştur.

Saltanatın kaldırılması sonraki süreçte cumhuriyetin ilan edilmesine ve halifeliğin kaldırılmasına zemin hazırlamıştır. Dolayısıyla bu iki gelişme saltanatın kaldırılmasının sonuçları arasında yer alır.

Cevap A

19.

- Şapka Kanunu → 25 Kasım 1925
- Miladi Takvimin kabulü → 26 Aralık 1925
- Uluslararası uzunluk ve ağırlık birimlerinin kabulü → 1 Nisan 1931
- Soyadı Kanunu → 21 Haziran 1934
- Hafta tatilinin cuma gününden pazar gününe alınması → 27 Mayıs 1935

Cevap B

20.

- Sanayi ve Maadin Bankasının kurulması → 1925
- Reji (tütün) İdaresinin satın alınması → 1925
- Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması → 1927
- Merkez Bankasının kurulması → 1930
- I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması → 1933

Cevap C

21.

1924 Anayasası, 20 Nisan'da kabul edilmiştir. 105 maddeden oluşur. Bu anayasada özellikle 1928'de ve 1937'de yapılan değişiklikler anayasanın laikleşmesi açısından önemlidir. I. öncülde yer alan "Türkiye Devleti'nin cumhuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, laik ve inkılapçı" olduğunun belirtilmesi 5 Şubat 1937'de yapılan bir değişikliktir. III. öncülde yer alan "Devletin dini İslam'dır." hükmünün anayasadan çıkarılması 10 Nisan 1928'de yapılan bir değişikliktir. II. öncülde yer alan "Türkiye Devleti'nin yönetim biçimi Cumhuriyet'tir." ibaresinin anayasaya eklenmesi ifadesi ise 1921 Anayasası'nda 29 Ekim 1923'te yapılan bir değişikliktir. Zira 1924 Anayasası'nda "Devletin yönetim şekli Cumhuriyet'tir." ifadesi zaten mevcuttur. Yani sonradan eklenen bir ibare değildir.

Cevap D

22.

Türk Medeni Kanunu; 17 Şubat 1926'da kabul edilmiş, 4 Ekim 1926'da yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda kadınlara siyasi hak tanınmamıştır. Ancak bunun yolu açılmıştır diyebiliriz. Zira Medeni Kanun'la birçok alanda kadın-erkek eşitliği sağlanmıştır. Kadınlara siyasi hakların verilmesinin kronolojisi ise şu şekildedir:

- 1930'da → Belediye seçimlerine katılma
- 1933'te → Muhtarlık seçimlerine katılma
- 1934'te → Vekillik seçimlerine katılma

Cevap D

23. Eğitim-öğretimde birliğin sağlanması 3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla ilgilidir.

Cevap A

24. Yeni Türk harfleri, 1 Kasım 1928'de kabul edilmiştir. Bu inkılap hareketi; okuma-yazmanın kolaylaşması boyutuyla "halkçılık" ilkesiyle, dilde reformun yolunu açarak Türkçeleştirme akımına hız vermesi boyutuyla "milliyetçilik" ilkesiyle, Batı medeniyetleriyle ilişkilerin gelişmesinde büyük faydalar sağlaması boyutuyla "inkılapçılık" ilkesiyle, Arap kültürünün Türk kültürü üzerindeki etkinliğinin kırılması boyutuyla "milliyetçilik" ve "laiklik" ilkeleriyle ilişkilendirilebilir.

Cevap E

25. 1929 Dünya Ekonomik Krizi; bu krizin merkezi olan ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelerde borsaların çökmesine, banka ve şirketlerin batmasına, işsizliğin yaygınlaşmasına, dünya ticaretinin gerilemesine ve para ekonomisinin yerini takas ekonomisine bırakmasına neden oldu. Ancak krizin ABD'nin bölünmesine neden olduğu söylenemez.

Cevap B

26. II. Dünya Savaşı'nda insan hakları yaygın bir şekilde ihlal edildi. Ele geçirilen savaş esirlerine; farklı görüş, ırk ve dinlerden olan sivillere akıl almaz işkenceler yapıldı. Yargısız infazlar ve katliamlar gerçekleştirildi. Birleşmiş Milletler Teşkilatı insanlık dışı bu uygulamaları soykırım olarak adlandırdı. 9 Aralık 1945'te "Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme"yi onaylayan Birleşmiş Milletler Teşkilatının Genel Kurulu, 10 Aralık 1948'de de hâlen yürürlükte olan "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi"ni kabul etti.

Cevap D

27. Bauhaus, XX.yüzyılda Almanya'da ortaya çıkan, bu akımı savunanların Nazilerin baskısıyla ülkeyi terk etmelerine bağlı olarak başka ülkelere de yayılan mimari-de, endüstriyel tasarımda ve şehir planlamasında yenilikler getiren ve mimariyi tüm sanatların birleştiği en yüksek nokta olarak kabul eden bir akımdır. Bauhaus'un ABD'de yapılan ilk gökdelen olduğu açıklaması yanlıştır.

Cevap A

1. Türkler tarihi süreç içerisinde 12 Hayvanlı Türk takvimini, Hicri takvimi, Celali takvimi, Rumi takvimi ve Miladi takvimi kullanmıştır. Bu takvimlerden sadece Hicri takvim ay yılı esaslıdır. Diğer takvimler ise güneş yılı esaslıdır. Yani Hicri takvimde bir yıl 354 günden oluşurken, diğer takvimlerde bir yıl 365 günden oluşur.

Cevap D

2. Türk sanatında dokumacılık ve heykel İslamiyet'ten önce de var olan sanat dallarıydı. Şöyle ki; eski Türklerde başlıca ekonomik faaliyet hayvancılık olduğu için bu durumla paralel olarak dokumacılık gelişmiştir. Heykel sanatına da balballar örnek verilebilir. Ancak Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra heykel sanatında bir gerileme görülecektir. Zira İslam dini put-perestliği yasaklayan bir dindir. Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra önem kazanan sanat dallarından bir tanesi ise hat (yazı) sanatıdır. Bu sanattan kitap, levha ve mimari süslemede yararlanılmıştır.

Cevap C

3. Soruda verilen özellikler 1350 - 1502 yılları arasında hüküm sürmüş olan Akkoyunlu Devleti'yle ilgilidir.

Cevap A

4. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Osmanlı Devleti'ne Akdeniz'de üstünlük sağlayan ve yıl dönümü (28 Eylül), günümüzde "Donanma Günü" olarak kutlanan olay Preveze Deniz Savaşı'dır (1538). Bu deniz savaşında Osmanlı donanmasının başında Barbaros Hayrettin Paşa bulunuyordu.

Cevap D

5. Osmanlı Devleti'nde Duraklama Dönemi 1579'da Sadrazam Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümüyle başlar, 1699 Karlofça Antlaşması'yla sona erer. Karlofça Antlaşması'nın kapsamında "Rusya'nın İstanbul'da daimi elçi bulundurabilmesi" ifadesi yoktur. Zira Rusya, Karlofça Antlaşması'nı imzalayan devletler arasında yer almamıştır. Karlofça Antlaşması; Osmanlı ile Avusturya, Venedik ve Lehistan arasında imzalanmıştır. Bu antlaşmayla Osmanlı Devleti büyük çapta toprak kaybetmiş, Avrupa Osmanlı'ya karşı saldırıya geçmiş, Türklerin Avrupa'da ilerleyişi durmuş ve geri çekilişi başlamıştır (1921 Sakarya Zaferi'ne kadar). Rusya'nın İstanbul'da daimi elçi bulundurabileceği ifadesi ilk kez Osmanlı Devleti ile Rusya arasında 1700'de imzalanan İstanbul Antlaşması'nda yer almıştır.

Cevap E

6. Osmanlı Devleti'nde yazmış olduğu şiirlerde "Muradi" mahlasını kullanan IV. Murat'tır.

Cevap E

7.

- Minyatür, el yazması eserleri süslemek ve metnin aydınlatılmasını sağlamak için perspektif olmadan yapılan resme verilen isimdir.
- Müzehhip, tezhip sanatıyla uğraşan kişiye verilen isimdir.
- Mücellit, ciltçilik sanatıyla uğraşan kişiye verilen isimdir.
- Ebru, kâğıt süsleme sanatı olmakla beraber özel karışımı suyun içine boya serpiştirilmesiyle yapılan süsleme sanatına verilen isimdir.
- Kakma; ahşap, taş ve metal üzerine belirli bir desen şekillendirerek açılan oyuklara gümüş, sedef, altın gibi madenlerin gömülerek yapıldığı süsleme sanatına verilen isimdir.

Cevap C

8.

Şer'î kanunları çıkarmak ve yorumlama işi padişah adına ilmiye sınıfına mensup şeyhülislam ve kadılar tarafından yapıldı. Nişancı ise padişahın emirlerine, buyruklarına padişahın tuğrasını çeken, arazi kayıtlarını tutan yani tapu ve kadastrodan sorumlu olan kalemiye sınıfına mensup Divanhümayun üyesidir.

Cevap B

9.

- Tanzimat Dönemi 1839 - 1876 yılları arasında kapsar. Osmanlı Devleti'nin Tanzimat Dönemi padişahları arasında yer alan Abdülmecit ise 1839 - 1861 yılları arasında padişahlık yapmıştır.
- I. öncülde yer alan "Azınlıklara yerel yönetime katılma hakkının tanınması" ifadesi 1856 Islahat Fermanı'yla,
  - II. öncülde yer alan "Boğazlar'ın uluslararası statü kazanması" ifadesi 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi'yle,
  - III. öncülde yer alan "Arazi Nizamnamesi'nin yayımlanması" ifadesi 1858'le,
  - IV. öncülde yer alan "Şuray-ı Devletin ve Divan-ı Ahkam-ı Adliyenin kurulması" ifadesi 1868'le,
  - V. öncülde yer alan "Meclis-i Âyanın açılması" ifadesi 1876 Kanunuesasi'yle ilgilidir.

Cevap D

10.

Mekteb-i Mülkiyenin açılması II. Mahmut Dönemi'nde değil, Abdülmecit Dönemi'nde yaşanan gelişmeler arasındadır. Mekteb-i Mülkiye 1859'da açılmıştır.

Cevap A

11.

Rodos ve On İki Ada'nın İtalya tarafından işgal edilmesi Trablusgarp Savaşı'yla (1911-1912) ilgilidir. Trablusgarp Savaşı ise Osmanlı Devleti ile İtalya arasında yapılmış ve Uşi Antlaşması'yla sona ermiştir.

Cevap E

12. Almanya'nın Osmanlı'yı I. Dünya Savaşı'na kendi yanında çekmek isteme nedenleri;

- Osmanlı'nın jeopolitik konumundan yararlanmak istemesi,
- Almanya'nın, İngiltere'nin sömürge-leri ile bağlantısını kesmek istemesi,
- Rusya'ya yardım gitmesini engelleyerek müttefikler arasındaki bağlantıyı kesmek istemesi,
- Yeni cepheler açarak savaş yükünü hafifletmek istemesi,
- Osmanlı halifesinin gücünü kullanmak istemesi,
- Musul-Kerkük petrollerinden yararlanmak istemesi

şeklinde özetlenebilir.

Cevap A

13. Millî Kongre Cemiyeti, 29 Kasım 1918'de İstanbul'da kurulmuştur. Bu cemiyet vatanın bütünlüğüyle ilgili faaliyetlerde bulunmuş, Kuvayimillîye tabirini ilk kez kullanmış, Paris Barış Konferansı'nda Ermeni ve Rumların taleplerine karşı çıkmış, Misakımillî'nin kabul edilmesinde önemli çalışmalarda bulunmuştur. Doktor Esat Işık cemiyetin önde gelen isimleri arasında yer alır.

Cevap D

14. Amasya Görüşmeleri, 20 - 22 Ekim 1919'da Temsil Heyeti (Mustafa Kemal, Rauf Orbay, Bekir Sami Bey) ile İstanbul Hükümeti (Salih Paşa) arasında gerçekleşmiştir. I ve II. öncülde yer alan ifadeler Amasya Görüşmeleri'nin sonuçları arasında yer alır. Ancak III. öncülde yer alan "Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin kurulması" ifadesi ise Amasya Görüşmeleri'nden önce yaşanan bir gelişmedir. Yani 4 Aralık 1918 tarihiyle ilgilidir.

Cevap D

15. Misakımillî 28 Ocak 1920'de Son Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilmiştir. Misakımillî'ye göre;

- Elviye-i Selase'de (Kars, Ardahan, Batum),
- Batı Trakya'da,
- Mondros imzalandığında işgal altında bulunan Arap topraklarında halk oylaması yapılacaktı.

Edirne, Batı Trakya'da değil, Doğu Trakya'dadır. Erzurum Elviye-i Selase içinde değil, Vilayet-i Sitte içindedir. Musul, Mondros imzalandığında işgal altında bulunan yerler arasında değildi. Zira Musul, Mondros imzalandıktan sonra işgal edilen ilk yerdir (3 Kasım 1918).

Cevap A

16. İrşad Heyetleri TBMM tarafından oluşturulan heyetlerdir. Bu heyetlerin amacı halkın Millî Mücadele'ye karşı ayaklanmasını engellemektir. İrşad Heyetleri İstanbul Hükümeti tarafından kurulan Nasihat Heyetleriyle karıştırılmamalıdır.

Cevap B

17. Türk ordusu Eskişehir-Kütahya Muharebeleri'nden sonra Sakarya Nehri'nin gerisine çekilmiş ve böylece tamamen yok olmaktan kurtulmuştur. A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler Türk ordusunun Sakarya Nehri'nin gerisine çekilmesinin sonuçları arasında yer alırken, B seçeneğinde yer alan "Batı Cephesi'nin ikiye ayrılması" ifadesi ise 24 Ekim 1920'de Ali Fuat Cebesoy komutasında bulunan Kuvayımillîye birlikleriyle gerçekleştirilen Gediz Muharebeleri'yle ilgilidir.

Cevap B

18.

- Size ben savaşmayı değil, ölmeyi emrediyorum. (1915, Çanakkale Savaşı)
- Geldikleri gibi giderler. (1918, Mustafa Kemal'in İstanbul'a gelişi)
- Siz orada sadece düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz. (1921, II. İnönü Savaşı)
- Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O satıh bütün vatandır. (1921, Sakarya Meydan Muharebesi)
- Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri! (1922, Büyük Taarruz)

Cevap C

19. Eskişehir-Kütahya Muharebeleri devam ederken 15 Temmuz 1921'de Ankara'da İlk Maarif Kongresi toplanmıştır. Savaş döneminde böyle bir kongrenin düzenlenmesi eğitim-öğretime önem verildiğinin kanıtıdır.

Cevap A

20. Soru paragrafında verilen özellikler Sanayi ve Maadin Bankasıyla ilgilidir.

İş Bankası 1924'te, Ziraat Bankası 1888'de, Halk Bankası 1933'te, Emlak ve Eytam Bankası 1926'da kurulmuştur.

Cevap C

21. Şeyh Sait İsyanı'nda (1925) ve Mustafa Kemal Paşa'ya suikast girişiminde (1926) İstiklal Mahkemeleri kurulmuştur.

Menemen (Kubilay) Olayı'nda (1930) ise Divan-ı Harp kurulmuştur.

Cevap C

22. Soruda verilen öncüller 29 Ekim 1923'te gerçekleşen cumhuriyetin ilanını hızlandırmıştır. Son Osmanlı Mebusan Meclisi 12 Ocak 1920'de toplanmış, Misakımillî 28 Ocak 1920'de kabul edilmiş, Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920'de açılmış, Saltanat 1 Kasım 1922'de kaldırılmıştır.

Cevap E

23. 1982 Anayasası'nın 10. maddesine göre; "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.", 24. maddesine göre ise "Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir."

Dolayısıyla I, II ve IV. öncüllerde yer alan ifadeler Atatürk'ün laiklik ilkesiyle çelişmezken, III. öncülde yer alan "devletin dini hayatı kontrol altına alması" ifadesi laiklik ilkesiyle çelişir.

Cevap D

24. A seçeneğinde yer alan "Hatay Sorunu'nun çözülmesiyle Millî Mücadele'de Güney Cephesi'ndeki askerî mücadele sona ermiştir." ifadesi doğru değildir. Zira Millî Mücadele Dönemi'nde Güney Cephesi'nde askerî mücadeleler Batı Cephesi'nde kazanılan Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra Fransa'yla 20 Ekim 1921'de imzalanan Ankara Antlaşması'yla ilgilidir.

Cevap A

25. İsmet İnönü Dönemi 1938 - 1950 yılları arasında kapsar. Bu dönemde;

- Çift dereceli seçim sisteminden tek dereceli seçim sistemine geçilmiştir (1946).
- Köy Enstitüleri açılmıştır (1940).
- Millî Korunma Kanunu çıkarılmıştır (1940).
- Varlık vergisi çıkarılmıştır (1942).

Ancak Meclis Tahkikat Komisyonlarının kurulması (18 Nisan 1960) Demokrat Parti Dönemi gelişmeleri arasındadır.

Cevap B

26. Almanya'ya ve bu ülkeyi (doğrudan cephe boyutu ile desteklemese de) destekleyen İspanya'ya savaş sonrası uygulanacak yaptırımları içeren bu kararlar, Almanya'nın kayıtsız şartsız teslim olması ve Avrupa'da savaşın sona ermesinden sonra 17 Temmuz - 2 Ağustos 1945 tarihleri arasında Müttefik Devletlerce toplanan Potsdam Konferansı'nda alınmıştır.

Cevap B

27. Soru kökünde verilen ve Yeni Türk Devleti'nin kurulmasından günümüze kadar ülkemizde uygulanan anayasalardan iki meclisli parlamento içereni 1961 Anayasası idi. Bu anayasa ile üyelerinin tamamı halk tarafından seçilen Millet Meclisi ile 150'si halk, 15'i de cumhurbaşkanı tarafından seçilen, 22 Millî Birlik Komitesi üyesinin ve eski cumhurbaşkanlarının oluşturduğu Cumhuriyet Senatosu olmak üzere iki meclisli bir parlamenter sistem uygulanmaya başlandı. 12 Eylül 1980 Askerî Darbesi ile parlamento kapatıldı. 1982 Anayasası ile 1921 ve 1924 Anayasalarının da içerdiği gibi Cumhuriyet Senatosunun olmadığı tek meclisli sisteme geri dönüldü.

Cevap B

1.

- Onlu sistemi ilk kez uygulayan → Asya Hunları
- İlk kütüphaneyi kuran → Uygurlar
- Emevilerle mücadele eden → Türğişler
- Dünyanın en uzun destanına sahip olan → Kırgızlar

Dolayısıyla bu çerçevede Göktürkler dışarda kalacaktır.

Cevap A

2.

Eyyübiler (1174 – 1250), Selahaddin Eyyubi tarafından Mısır'da kurulmuştur. 1187 Hittin Savaşıyla Kudüs'ü Haçlılardan geri almıştır. Ancak bu durum beraberinde III. Haçlı Seferi'ni (1189–1192) getirmiştir. Eyyübiler, Memlûklerin komutanı Aybek tarafından yıkılmıştır.

Cevap A

3.

Konya'da bulunan İnce Minareli Medrese, Sırçalı Medrese, Karatay Medresesi, Alâeddin Camii Türk sanatının Anadolu Selçuklu Dönemi'ne aittir.

Cevap B

4.

Safeviler, 1502'de Şah İsmail tarafından İran'da kurulmuştur. Dolayısıyla II. Mehmet (Fatih) Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin Safevilerle savaşması söz konusu olamaz.

Cevap E

5.

Osmanlı sarayında kapıkulu askerleri dâhil sarayın dış hizmetlilerinin bulunduğu bölüm "Birun"dur. Enderun, sarayın iç bölümüdür. Aynı zamanda devşirme sistemiyle saraya alınan çocukların eğitildiği yer idi. Has Oda, enderunun alt birimlerindedir. Bu odada eğitim görenler padişahın en yakınında bulunur ve ona hizmet ederlerdi. Harem, hükümdarın ve ailesinin bulunduğu bölümdür. Kubbealtı ise Divanihümayun toplantılarının yapıldığı yerdir.

Cevap C

6.

Selimiye Camii dört minareli camii mimarisinin ilk örneği değildir. Zira Osmanlı'da daha önce ortaya konan Edirne Üç Şerefeli Camii, İstanbul Süleymaniye Camii gibi eserlerde de dört minare mevcuttur.

Cevap B

7.

Osmanlı Devleti'nde önemli konular Divanihümayun'da görüşülürdü. Divanihümayun'da azınlıklar temsil edilmemiştir. II. öncülde yer alan "beylerbeyi", III. öncülde yer alan "kadı", IV. öncülde yer alan "müderris" Divanihümayun'da temsil edilmiştir. Ancak şunu belirtmekte de fayda var; Divanihümayun'da temsil edilmek farklı bir şey, Divanihümayun üyesi olmak farklı şeydir.

Dolayısıyla Divanihümayun'da seyfiye, ilmiye ve kalemiye sınıfı mensupları temsil edilmiştir.

Cevap D

8. İpek ve Baharat Yolları'nın Osmanlı'nın egemenliği altında bulunması Coğrafi Keşifler'in sebepleri arasındadır. Coğrafi Keşifler'le Osmanlı'nın egemenliği altında bulunan bu iki ticaret yolu önemini kaybedecektir.

Cevap E

9. Osmanlı'da orta düzeydeki medrese öğrencilerine "softa", yükseköğretim düzeyindeki öğrencilere "danişmend", müderris yardımcılara "muid" medresenin başında bulunan kişiye de "müderris" denirdi. Burdan hareketle medreselerdeki akademik kariyer basamakları aşağıda gösterildiği gibidir.

Softa (suhte) → Danişmend → Muid → Mulazım → Müderristir. Narh ise, eksik rekabet şartlarından dolayı fiyatlara müdahale edilmesi anlamına gelmektedir. Osmanlı narh uygulamasında temel ölçü, arz ve talep şartları olup tekelci eğilimlerin önlenmesi istenmiştir. Dolayısıyla narh sistemi Klasik Dönem Osmanlı ekonomisinde fiyat politikasına esas teşkil etmiştir.

Cevap E

10. Osmanlı Devleti'nde Gerileme Dönemi 1699 Karlofça Antlaşması'yla başlar, 1792 Yaş Antlaşması'yla sona erer. Dolayısıyla Belgrad Antlaşması'yla Osmanlı Devleti'nin Gerileme Dönemi'nin sona erdiğini söylemek mümkün değildir.

Cevap B

11. XVIII. yy. Osmanlı Devleti'nde Gerileme Dönemi'yle ilgilidir. Buradan hareketle soruda verilen I, II ve III. öncüller XVIII. yy. Osmanlı Devleti'yle ilgili doğru bilgilerdir.

Cevap E

12. II. Mahmut Dönemi'nde adli işleri düzenlemek için kurulan Meclis-i Valay-ı Ahkam-ı Adliye Tanzimat Dönemi'nde;
- Şuray-ı Devlete (Danıştay)
  - Divan-ı Ahkam-ı Adliyeye (Yargıtay)
- dönüştürülmüştür.

Mecelle-i Ahkam-ı Adliye (Mecelle), Tanzimat Dönemi'nde İslam hukukuna göre hazırlanmış olan medeni kanundur.

Cevap C

13. I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin cephe olarak başarılı olduğu tek cephe Çanakkale Cephesi'dir. Ancak Osmanlı Devleti Irak Cephesi'nde genel olarak başarısız olsa da Kutü'l Amare'de İngilizleri yenerek İngilizlerin prestijini sarsmıştır.

Cevap C

- 14.
- Mavri Mira ve Pontus cemiyetleri → Rumlar,
  - Hınçak ve Taşnaksütyün cemiyetleri → Ermeniler,
  - İngiliz Muhipleri Cemiyeti → Müslümanlar

tarafından kurulan zararlı cemiyetlerdir.

Cevap A

15. Temsil Heyetinin görevi 23 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisinin açılmasıyla sona ermiştir. Son Osmanlı Mebusan Meclisi ise 12 Ocak 1920'de açılmıştır.

Cevap C

16. Nasihat Heyetleri, İstanbul Hükümeti tarafından Mondros Ateşkesi sonrasında oluşturulmuştur. Bu heyetlerin amacı Türk halkının Mondros sonrası gerçekleşen işgallere tepki göstermesini engellemektir. Nasihat Heyetleri, İrşad Heyetleri ile karıştırılmamalıdır. Zira İrşad Heyetleri TBMM tarafından oluşturulmuştur. İrşad Heyetlerinin amacı ise halkın Milli Mücadele'ye karşı ayaklanmasını engellemektir.

Cevap A

17. Misakımillî'den ilk taviz Batum'dur. Batum I. İnönü Savaşı'ndan sonra 16 Mart 1921'de TBMM ile Sovyet Rusya arasında imzalanan Moskova Dostluk ve Kardeşlik Antlaşması'yla Gürcistan'a bırakılmıştır. I. İnönü Savaşı ise Sakarya Meydan Muharebesi'nden öncedir.

Cevap B

18. II. TBMM Dönemi 11 Ağustos 1923 tarihi ile Ekim 1927 tarihi arasında kapsar.

- Lozan Antlaşması'nın onaylanması → 23 Ağustos 1923
- Cumhuriyetin ilanı → 29 Ekim 1923
- Kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkının verilmesi → 5 Aralık 1934

Cevap D

19. 17 Şubat 1926'da kabul edilip, 4 Ekim 1926'da yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu İsviçre'den uyarlanmıştır.

Cevap D

20. Soruda özellikleri verilen kanun 1 Temmuz 1926'da yürürlüğe giren Kabotaj Kanunu'dur. Takrir-i Sükûn Kanunu 1925'te, Teşvik-i Sanayi Kanunu 1927'de, Men'î İşrafat ve Men'î Müskirat kanunları 1920'de çıkarılmıştır.

Cevap E

21. Atatürk'ün soruda verilen sözü doğrudan Türk Tarih Kurumunun kurulması (15 Nisan 1931) ile ilgilidir.

- Halkevlerinin açılması → 1932
- Türk Ocaklarının kurulması → 1912
- Millet Mekteplerinin açılması kararı → 1928
- Türk Dil Kurumunun kurulması → 1932

Cevap C

22. II. Laik cumhuriyet rejimine karşı ilk isyanın çıkması → 13 Şubat 1925 (Şeyh Said İsyanı)

III. Mustafa Kemal Paşa'nın "Nutuk" adlı eserini okuması → 15-20 Ekim 1927 (Cumhuriyet Halk Fırkasının İkinci Kurultayı)

I. Çok partili hayata geçişin ikinci denemesinin de başarısızlıkla sonuçlanması → 17 Kasım 1930 (Serbest Cumhuriyet Fırkasının kendini feshetmesi)

Cevap B

23. Soyadı Kanunu özellikle halkçılık ve milliyetçilik ilkeleriyle; Tevhid-i Tedrisat Kanunu milliyetçilik, laiklik ve halkçılık ilkeleriyle; halifeliğin kaldırılması laiklik, cumhuriyetçilik, milliyetçilik ve halkçılık ilkeleriyle ilişkilendirilebilir.

Cevap A

24. İsmet İnönü'den sonra cumhurbaşkanı seçilen kişi Celâl Bayar'dır. Celâl Bayar 1950 – 1960 yılları arasında cumhurbaşkanlığı yapmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin üçüncü cumhurbaşkanıdır. Cevdet Sunay, Türkiye Cumhuriyeti'nin beşinci cumhurbaşkanıdır. 1966 – 1973 yılları arasında cumhurbaşkanlığı yapmıştır.

Cevap D

25. Soruda özellikleri verilen devlet adamı Tevfik Rüştü Aras'tır.

Cevap C

26. 16 Ağustos 1960'ta kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanlığına Rum lider Makarios, yardımcılığına da Türk lider Dr. Fazıl Küçük getirilmiştir.

Cevap D

27. Küresel ısınma bir veya birkaç devletin çabası ile çözülebilecek bir sorun olmakta çok bütün devletlerin iş birliği ile çözülebilecek bir sorundur. Bunun için "BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi"ne (BMİDÇS) bir ek niteliğindeki "Kyoto Protokolü" hazırlanmıştır. Aralık 1997'de Japonya'nın Kyoto şehrinde görüşülmeye başlayan protokol, Şubat 2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye 30 Mayıs 2008'de protokolü imzalayacağını açıklamış ve 13 Mayıs 2009'da imzalamıştır.

Cevap A

1. Eski Türklerde din adamlarına kam, bakı, şaman adı verilir. Şad ise vezir anlamına gelmekle beraber şehzade anlamında da kullanılmıştır.

Cevap D

2. Muallim-i Sani (ikinci öğretmen) unvanına sahip olan bilim adamı Farabi'dir.

Cevap A

3. Soruda özellikleri verilen Türk beyliği 1353 - 1608 yılları arasında Adana çevresinde varlık göstermiş olan Ramazanoğulları'dır.

Cevap E

4. Ankara Savaşı'nın sonuçları;
- Anadolu'da Türk siyasi birliği bozulmuştur.
  - Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'daki fetih hareketleri durmuştur.
  - İstanbul'un fethi 50 yıl kadar gecikmiştir.
  - Osmanlı'da 11 yıl sürecek olan "Fetret Devri" başlamıştır.
  - Anadolu'daki sosyal ve ekonomik düzen bozulmuştur.

şeklinde özetlenebilir.

Anadolu'da ilk beyliklerin kurulması ise 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonraki süreçle ilgilidir.

Cevap A

5.

- Menzil Teşkilatı; Osmanlı topraklarından geçen yol ağının her biriminde taşımacılığın en hızlı şekilde yapılmasını sağlayan teşkilata verilen isimdir.
- Mekkâri Taifesi; ticaret yolları üzerinde taşımacılığı meslek edinen kişilere verilen isimdir.
- Derbentçiler; ana yollar üzerindeki geçitlerin denetiminden ve güvenliğinden sorumlu olan görevlilere verilen isimdir.
- Muhtesip; pazarlarda fiyatları, tartı ve ölçü aletlerini, üretilen ve satılan malların kalitesini denetleyen görevlilere verilen isimdir.

Çeşitli el sanatları örnekleri için (minyatür, tezhip, hat vb.) desen hazırlayan sanatçılar "Ehl-i Hiref" olarak adlandırılan sanatkâr teşkilatının üyesiydiler.

Cevap E

6. Türk tarihinde halk ilk kez kısıtlı da olsa genel yönetime, 23 Aralık 1876'da yürürlüğe giren Kanunuesasi sonucunda katılmıştır.

Cevap E

7. Osmanlı Devleti'nin Rusya ile imzaladığı ilk antlaşma Bahçesaray (Çehrin) Antlaşması'dır (1678).

Cevap C

8. II. Mahmut Dönemi'nde (1808 - 1839) Rusçuk Âyanı Alemdar Mustafa Paşa sadrazam olduktan sonra âyanlarla 1808'de imzalanan belge Sened-i İttifak'tır.

Sultan II. Mahmut, İstanbul'a gelecek olan kişiler için "mürur tezkeresi (geçiş belgesi)" alma zorunluluğu getirdi. Mürur tezkeresi bir nevi İstanbul'a giriş belgesidir.

Cevap C

9. Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme aşamaları;
- Sened-i İttifak'ın imzalanması (1808),
  - Tanzimat Fermanı'nın ilanı (1839),
  - Islahat Fermanı'nın ilanı (1856),
  - Kanunuesasi'nin ve Meşrutiyet'in ilanı (1876),
  - II. Meşrutiyet'in ilanı (1908)

şeklinde özetlenebilir. II. Meşrutiyet'in ilanı hariç diğer gelişmeler XIX. yy.da yaşanmıştır. Düyun-u Umumiye İdaresinin kurulması (1881) bir demokratikleşme hareketi değildir.

Cevap D

10. II. Mahmut Dönemi, 1808 - 1839 yılları arasını kapsar.
- Mora İsyanı'nın çıkması → 1820 - 1821
  - Mısır Sorunu'nun ortaya çıkması → 1830
  - Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanması → 1829 (Edirne Antlaşması)
  - İngiltere ile Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın imzalanması → 1838

Sırbistan'ın bağımsızlığını kazanması ise 1878 Berlin Antlaşması'yla ilgilidir. Berlin Antlaşması, II. Abdülhamit Dönemi'nde imzalanmıştır.

Cevap B

11. Trablusgarp Savaşı, 1911-1912 yılları arasında Osmanlı Devleti ile İtalya arasında gerçekleşmiştir. Ege Adaları'nın elden çıkması ise I. Balkan Savaşı'yla ilgilidir.

Cevap A

12. II. Abdülhamit Dönemi'nde Japonya'ya yollanan gemi Ertuğrul Fırkateyni'dir. Malaya, saltanat kaldırıldıktan sonra VI. Mehmet'in (Sultan Vahdettin) ülkeyi terk ederek Malta'ya gittiği geminin adıdır.

Cevap E

13. 31 Mart Olayı, 13 Nisan 1909'da yaşanmıştır. I. Dünya Savaşı ise 1914-1918 yılları arasında kapsar.

Cevap C

14. Temsil Heyeti, 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelmiştir. Kronolojik olarak bakıldığında Temsil Heyetinin Ankara'ya gelmesi Amasya Görüşmeleri'nden sonradır. Ancak Amasya Görüşmeleri'nden sonra Kasım 1919'da Sivas'ta Komutanlar Toplantısı yapılmıştır. Temsil Heyetinin Ankara'ya gelmesi kararı bu toplantıda alınmıştır.

Cevap B

15. İstanbul'un 16 Mart 1920'de İtilaflar tarafından resmen işgalinden sonra Anadolu Hareketi'nin aldığı tedbirler;

- İstanbul ile bütün haberleşmenin kesilmesi,
- İstanbul'da yapılan tutuklamalara karşılık Anadolu'daki İtilaf Devletleri subayların tutuklanması,
- İtilaf Devletleri'nin İstanbul ve Adana'dan asker sevkiyatını engellemek için Geyve ve Ulukışla civarındaki demir yollarının tahrip edilmesi,
- Anadolu'daki resmî kuruluşların her türlü para ve kıymetli eşyalarını İstanbul'a göndermemeleri

şeklinde özetlenebilir.

Cevap D

16. İtalya Anadolu'dan II. İnönü Savaşı'ndan sonra çekilmeye başlamış, Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra da tamamen çekilmiştir. Fransa'nın TBMM ile Ankara Antlaşması'nı imzalaması ise yine Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonradır. Bu iki gelişme İtilaf (Anlaşma) Devletleri arasında görüş ayrılığı yaşandığının kanıtıdır. Doğu Cephesi Gümrü Antlaşması'yla kapanmıştır.

III. öncülde yer alan "Sevr Antlaşması'ndan tamamen vazgeçildiği" sonucuna ulaşamaz. Zira İtilaf Devletleri Lozan Barış Konferansı da dâhil olmak üzere TBMM ile yapılan görüşmelerde Sevr üzerinde yumuşatmaya giderek Sevr'i TBMM'ye kabul ettirmeye çalışmışlardır.

Cevap B

17. Lozan Antlaşması'nda İstanbul'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler mübadele (değiş-tokuş) dışında tutularak etabli (yerleşik) kabul edilmiştir.

Cevap D

18. 3 Mart 1924'te;

- Halifelik kaldırılmış, Osmanlı hanedanının yurt dışına yollanması kararı alınmıştır.
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarılarak bütün eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır. Başlangıçta medreseler de MEB'e bağlanmıştır. 11 Mart 1924'te de medreseler kapatılmıştır.
- Şeriye ve Evkaf Vekaleti kaldırılmış, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur.
- Erkan-ı Harbiye Vekaleti kaldırılmış, Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı kurulmuştur.

Sultan Vahdettin'in ülkeyi terk etmesi 17 Kasım 1922'dedir.

Cevap E

19. İcra ve İflas Kanunu Almanya'dan değil, İsviçre'den uyarlanmıştır.

Cevap C

20.

- Millet Mekteplerinin açılması kararı → 1928
- Gazi Enstitüsünün açılması → 1926
- Ankara Hukuk Mektebinin açılması → 1925
- Musiki Muallim Mektebinin açılması → 1924
- Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nin yayımlanması → 1869

Atatürk Dönemi 1923 - 1938 yılları arasında kapsar.

Cevap E

21.

- Reji İdaresinin satın alınması → 1925
- Kayseri Uçak Fabrikasının açılması → 1926
- Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması → 1927
- Koruyucu Gümrük Tarifesi'ne geçilmesi → 1929
- Maden Tetkik Arama Enstitüsünün açılması → 1935

Cevap A

22. Halk bir ülkede yaşayan, o ülkeyi vatan bilen, kaderini o ülkenin kaderine bağlamış insanların tamamıdır. Halkçılık ise genel olarak, bireyler arasında hiçbir fark gözetmeksizin halkı tek ve eşit kabul etmiştir. Dolayısıyla Atatürk'ün soruda verilen sözü doğrudan halkçılık ilkesiyle ilgilidir.

Cevap E

23. Bozkurt - Lotus Olayı, 1926 Ağustosunda Midilli Adası yakınlarında Bozkurt adlı Türk gemisi ve Lotus adlı bir Fransız yük vapurunun çarpışması sonucunda Türkiye ile Fransa arasında yaşanan sorundur. Türk mahkemesi, Türk kaptanı ve Fransız kaptanı çeşitli cezalara çarptırmıştır. Bunun üzerine Fransa olayı Lahey Adalet Divanına taşımıştır. Bu olayda Türkiye'yi savunan kişi Mamhut Esat (Bozkurt) Bey'dir. Lahey Adalet Divanı Eylül 1927'de Türkiye'yi haklı bulmuştur.

Cevap B

24. Türkiye, Milletler Cemiyetine 18 Temmuz 1932'de üye olmuştur. Sadabat Paketi ise Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında 8 Temmuz 1937'de İran'ın Tahran şehrinde imzalanmıştır. Bağdat Paktinin temelleri 24 Şubat 1955'te atılmış daha sonra Pakta İngiltere, İran ve Pakistan da katılmıştır.

Cevap D

25. II. Dünya Savaşı'nın başlarında taraflara silah satmayan ABD, savaşın Almanya lehine dönmesi üzerine tarafsız yasalarını değiştirdi ve silah satışını serbest bıraktı. Alman ilerleyişi durdurulamayınca 1940'ta İngiltere'ye para ve silah yardımı da yaptı. 1941'de ABD "Ödünç Verme ve Kiralama Yasası"nı çıkardı. Buna göre her ülke yiyecek ve savaş malzemesi dâhil her türlü yardımı "bedeli savaş sonunda ödenmek şartıyla" alabilecekti.

Cevap A

26. II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'de kırsal kesimde kurulan eğitim kurumlarının genel adı "Köy Enstitüleri"dir (1940). Halkevleri 1932'de kurulmuştur.

Cevap C

27. Soğuk Savaş Dönemi'nde 1949'da kurulan NATO'ya karşı Doğu Bloku ülkeleri arasında askerî alanda iş birliği yapmak amacıyla 14 Mayıs 1955'te SSCB, Arnavutluk, Romanya, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan tarafından "Varşova Paketi" kurulmuştur.

Cevap D

1. Orhun alfabesi Köktürlere aittir. Bu alfabe ilk millî alfabe olma özelliğine de sahiptir. Köktürk (Orhun) alfabesinde 38 harf bulunmaktaydı. Bunların 4'ü sesli, 26'sı sessiz, 8'i de birleşik harflerdir. *Türeyiş Destanı*, Uygurlar Dönemi'ne aittir. Köktürkler "İpek Yolu" hâkimiyeti için Akhunlara (Eftalitler) karşı Sasanelere; Sasanelere karşı da Bizans'la ittifak kurmuştur.

Cevap D

2. Hicaz Bölgesi'ne (Mekke, Medine çevresi) egemenlik kuran ilk Türk - İslam devleti 935 - 969 yılları arasında hüküm sürmüş olan ve Mısır'da kurulan Akşitler (İhşitler)'dir.

Cevap A

3. Türklerin İslamiyet'i kabul etmeleriyle hukuk sistemlerinde de değişiklikler olmuştur. Toplum ve devlet hayatında etkili olan törenin yanında şer'î hukuk da uygulanmaya başlanmıştır. Büyük Selçuklular da hukuk sistemi;

- Köktürk, Uygur ve Akhun gelenekleri,
- İslamiyet'e girişle birlikte Karahanlılar ve Gaznelilerle beraber Abbasilerden alınan uygulamalar,
- İmparatorluğun asıl kurucusu olan Oğuzların kabile geleneklerine

dayanmaktadır.

Cevap E

4. Soruda verilen özellikler; 1256 - 1487 yılları arasında hüküm sürmüş, Konya - Karaman çevresinde kurulmuş olan, Osmanlı Devleti'ni de en çok uğraştıran, kendisini Anadolu Selçuklu Devleti'nin mirasçısı olarak gören Karamanoğulları Beyliği ve bu beyliğin hükümdarı Karamanoğlu Mehmet Bey'le ilgilidir.

Cevap B

5. Osmanlı Devleti 1299 - 1922 yılları arasında hüküm sürmüştür.

- Babür Devleti: 1526 - 1858
- Timur Devleti: 1369 - 1507
- Memlûk Devleti: 1250 - 1517
- Safeviler: 1502 - 1736
- Doğu Roma (Bizans): 395 - 1453

Dolayısıyla bu devletlerin tamamı belirli bir süre de olsa Osmanlı'yla aynı dönemde yaşamıştır.

Cevap E

6. Yavuz Sultan Selim, Mercidabık (1516), Ridaniye (1517) Savaşları sonucunda (ki Mısır seferi olarak da kabul edilir.) Memlûk Devleti'ne son vermiştir. Ayrıca bu seferin sonuçları:
- Mısır, Suriye, Filistin, Lübnan ve Hicaz bölgesi Osmanlılara katıldı.
  - Halifelik, Osmanlılara geçti. Osmanlı Devleti, İslam dünyasında en etkin güç hâline geldi.
  - Kahire ve Mekke'de bulunan Mukaddes Emanetler İstanbul Topkapı Sarayı'na getirildi.
  - Doğu Akdeniz'den geçen Baharat Yolu Osmanlı Devleti'nin eline geçti.
  - Doğu Akdeniz Kıbrıs dışında Osmanlı egemenliğine girdi.
  - Venedik Cumhuriyeti'nin Kıbrıs için Memlûklere ödediği vergi, bu seferden sonra Osmanlı Devleti'ne ödenmeye başlandı.
  - Yavuz, "Hadımül Haremeyn" unvanını aldı.

Dulkadiroğulları Beyliği 1515 Turnadağ Savaşı sonucunda Osmanlı Devleti'ne katılmıştır. Yani bu beyliğin Osmanlı'ya katılması Mısır Seferi öncesinde yaşanan bir gelişmedir.

Cevap E

7. II. Mehmet (Fatih) Dönemi, 1451 - 1481 yılları arasında kapsar. C seçeneğinde yer alan "Güzelce Hisar'ın yapılması" ifadesi Fatih Dönemi'yle ilgili değildir. Anadolu Hisarı olarak da bilinen Güzelce Hisar, I. Bayezid (Yıldırım) Dönemi'nde yapılmıştır. Bu hisar Rumeli (Boğazkesen) Hisarı ile karıştırılmamalıdır. Fatih'in yaptırmış olduğu hisar Rumeli Hisarı'dır.

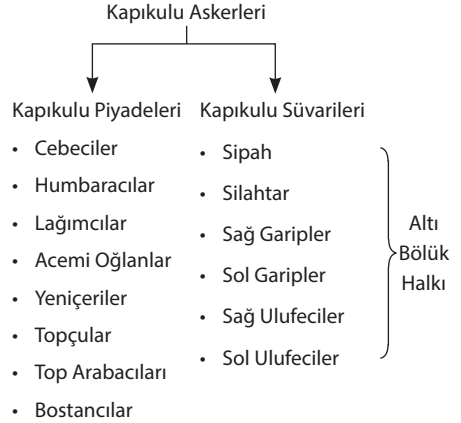
Cevap C

8.

- Ağnam: Koyun ve keçi üzerinden alınan vergiye verilen isimdir.
- Avarız: İlk önce savaş daha sonra sel, yangın gibi devletin paraya ihtiyaç duyduğu durumlarda sıkça toplanan vergiye verilen isimdir.
- İhtisap: Şehir ve kasabalarda esnafın alınan vergiye verilen isimdir.
- Derbent resmi: Tüccarlardan geçtiği kapılarda, geçitlerde vb. yerlerde bulunduran bekçilerin ücretleriyle, han ve köprülerin yaptırılması, korunması masraflarına karşılık alınan vergiye verilen isimdir.
- Çiftbozan: Toprağını boş bırakan köylüden alınan vergiye verilen isimdir.

Cevap E

9.

Cevap B

10. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın önemli merkezlerine elçilikler açması ve Avrupa'ya öğrenci yollaması Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip etme ve Batı kültürünü tanıma amacına yöneliktir. Ekber ve Erşed Sistemi, I. Ahmet Dönemi'nde verasette yapılan bir düzenlemedir. Bu düzenlemeye göre yaşça büyük ve olgun olan kişinin tahta geçmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu sistemle taht kavgalarını engellemek, hanedanın devamlılığını sağlamak, şehzadelerin katlini kural olmaktan çıkarmak ve ülke yönetiminde istikrarı sağlamak amaçlanmıştır.

Cevap D

11. III. Selim Dönemi, 1789 - 1807 yılları arasını kapsar. Bu döneme Nizam-ı Cedit Dönemi de denir. Vakay-ı Hayriye (Yeniçeri Ocağının kaldırılması), Sened-i İttifak, Sekban-ı Cedit II. Mahmut Dönemi'yle ilgili; Patrona Halil İsyanı (1730) Lale Devri'ni bitiren gelişmedir. Mühendishane-i Berri Hümayun ise III. Selim Dönemi'nde kurulmuştur.

Cevap C

12. Osmanlı Devleti, Tanzimat Fermanı (1839) ve Islahat Fermanı'nı (1856) ilan ederek;
- azınlıkların ayrılıkçı çalışmalarını engellemek,
  - toprak bütünlüğünü korumak,
  - iç işlerine Avrupalı devletlerin karışmasını engellemek vb.
- durumlarını amaçlamıştır.

Osmanlı Devleti'nde rejim 23 Aralık 1876'da Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesi sonucunda ilan edilen meşrutiyetle değişmiştir. Avrupa tarzı ıslahatlar ise 18. yy.da Lale Devri'nde (1718 – 1730) başlamıştır.

Cevap A

13. I. Meşrutiyet Dönemi Kanunuesasi'sine göre;

- Yasama yetkisi Âyan Meclisi ve Mebusan Meclisine aittir.
- Mebusan Meclisi üyeleri dört yılda bir yapılan seçimle erkeklerin seçeceği milletvekillerinden oluşmaktadır.
- Yürütme yetkisi başında padişahın bulunduğu bakanlar kuruluna (Heyet-i Vükala) aittir.
- Hükûmetin kurulması ve görevden alınması yetkisi padişaha aittir.
- Hükûmet, padişaha karşı sorumludur.
- Meclisi açma ve kapama yetkisi padişaha aittir.
- Kanun teklifini yalnızca hükûmet yapabilecek ve kanunlar padişahın onayından sonra yürürlüğe girecektir.
- Padişahın sürgün etme ve yasaları veto etme yetkisi vardır.

II. öncülde yer alan "hükûmetin padişaha karşı sorumlu olması" ifadesi 1909'da yapılan anayasa değişikliğiyle ilgilidir.

Cevap B

14. Osmanlı Devleti'nde ilk hükûmet darbesi İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından 1913'te gerçekleştirilmiştir (Bab-ı Âli Baskını). Bu darbeye Kâmil Paşa Hükûmeti düşürülmüş ve yerine Mahmut Şevket Paşa Hükûmeti kurulmuştur.

Cevap A

15. Mondros Ateşkes Antlaşması, 30 Ekim 1918'de Rauf Orbay ile Amiral Calthorpe arasında imzalanmıştır. Mondros Ateşkesi'nin imzalanmasında;

- Bulgaristan'ın I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesi,
- Wilson İlkeleri'nde yer alan "Yeniler yenilenlerden savaş tazminatı ve toprak almayacak." maddesi,
- Almanya ile kara bağlantısının kalması

gibi durumlar etkili olmuştur.

III. öncülde yer alan "Almanya'nın savaştan çekilmesi" ifadesi Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesinden sonradır. Yani Mondros Ateşkes Antlaşması'nı dan sonradır.

Cevap D

16. Ulusal egemenlikten ilk kez Amasya Genelgesi'nde söz edilmiştir. Her yönüyle ulusal kongre olma özelliğine Sivas Kongresi sahiptir. Erzurum Kongresi toplanış biçimi itibarıyla bölgesel, alınan kararlar itibarıyla ulusal nitelik taşımaktadır.

Cevap E

17. Anadolu Hareketi; Sivas Kongresi'nden ve İstanbul'un İtilafçılarca resmen işgalinden sonra, Millî Mücadele'ye ve dolayısıyla TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmalar sonucunda İstanbul Hükümeti ile her türlü iletişimi kesmiştir.

Cevap E

18. E seçeneğinde yer alan "Anadolu'daki İtilaf Devletleri subayları tutuklanacak" ifadesi İstanbul'un İtilafçılarca resmen işgalinden (16 Mart 1920) sonra, Anadolu Hareketi'nin almış olduğu tedbirler arasında yer alır. Yani bu karar 7 - 8 Ağustos 1921'de yayımlanan Tekalif-i Milliye Emirleri'nden öncedir.

Cevap E

19. Londra Konferansı, I. İnönü Zaferi'nden sonra 23 Şubat - 12 Mart 1921 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Bu konferansa ise TBMM adına Dışişleri Bakanı Bekir Sami Bey, İstanbul Hükümeti adına da Sadrazam Tevfik Paşa katılmıştır.

Cevap D

20. Soruda verilen Mustafa Kemal Paşa'nın ve İsmet Paşa'nın sözleri 24 Temmuz 1923'te imzalanan ve 23 Ağustos 1923'te II. TBMM Dönemi'nde onaylanan Lozan Barış Antlaşması ile ilgilidir.

Cevap B

21.

- İzmir İktisat Kongresi'nin toplanması → 1923
- Türkiye İş Bankasının kurulması → 1924
- I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması → 1933

Buna göre doğru sıralama I, III, II şeklinde olacaktır.

Cevap C

22. Halifelik, 3 Mart 1924'te kaldırılmıştır. Bu inkılap hareketi laikliğin en önemli aşamalarından bir tanesidir. Ayrıca ümmet anlayışından ulus anlayışına geçiş açısından da ayrı bir öneme sahiptir. Medreselerin kapatılması (11 Mart 1924) ve tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması (30 Kasım 1925) gibi inkılap hareketleri de laikliğin aşamalarından olup halifeliğin kaldırılmasının sonrasında yaşanan gelişmeler arasındadır. Yani halifeliğin kaldırılması bu iki inkılap hareketi üzerinde etkilidir. Kuvayı İnzibatiye Ayaklanması'nın çıkması ise Millî Mücadele Dönemi'yle ilgilidir. Yani halifeliğin kaldırılmasından önce yaşanan gelişmeler arasındadır.

Cevap D

23.

- Kadınların seçme ve seçilmesini sağlayan ortamın oluşması → Medeni Kanun (Medeni Kanun'da kadınlara siyasi hak verilmemiştir. Ancak bu doğrultuda Medeni Kanun'un ön ayak olduğunu söylemek mümkün olmaktadır. Çünkü Medeni Kanun'la birçok alanda kadın - erkek eşitliği sağlanmıştır.)
- Bütün eğitim kurumlarının Millî Eğitim Bakanlığına bağlanması → Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci muhalefet partisi → Serbest Cumhuriyet Fırkası
- Okur-yazar oranını artırma düşüncesi → Harf inkılabı

Dolayısıyla dışarda kalan ifade Türk Tarih Kurumu olacaktır.

Cevap C

24.

- Saltanatın Kaldırılması → Cumhuriyetçilik (Kişi egemenliğine son verilerek ulus egemenliği doğrultusunda önemli bir adım olması boyutuyla ilişki kurulabilir.)
- Şahitlikte kadın - erkek eşitliğinin sağlanması → Laiklik (İslam hukukuna göre iki kadının şahitliği bir erkeğin şahitliğine denk sayılıyordu. Medeni Kanun'la şahitlikte kadın - erkek eşitliği sağlanmıştır. Bu boyutuyla ilişki kurulabilir. Ayrıca seçeneklerde halkçılık ilkesinin bulunmaması bizi laiklik ilkesine yönlendirmektedir.)
- Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması → Milliyetçilik (Türk kara sularında yolcu ve yük taşıma hakkı ile ticaret yapma hakkının Türklere verilmesi boyutuyla ilişki kurulabilir.)

Cevap D

25. Hatay ana vatana 30 Haziran 1939'da katılmıştır. Dolayısıyla Hatay'ın ana vatana katılması Sadabat Paktından sonra yaşanan bir gelişmedir.

Cevap C

26. Yatıştırma Politikası ile özdeşleşen İngiliz Başbakan Chamberlain'dir.

Cevap B

27. 1964 Ağustosunda Kuzey Vietnam donanmasına ait gemiler Tokin Körfezi'nde ABD donanmasına saldırmıştır. Bu gelişme üzerine ABD 1965 Şubatında Kuzey Vietnam'da askeri hedefleri bombalayan savaşı başlatmıştır. Savaş Ocak 1973'te imzalanan barış antlaşmasıyla sona ermiştir.

Cevap C

1. Tanrı'nın Kamçısı, Avrupalı kavimlerin Avrupa Hun hükümdarı Attila için kullandığı bir unvandır. *Göç Destanı* için MEB 9. Sınıf Tarih Kitabı'nın 89. sayfasına bakılabilir.

Cevap B

2. *Atabetül-Hakayık* adlı eser Karahanlılar Dönemi'nde Yürekli Edip Ahmet tarafından kaleme alınmıştır.

Cevap E

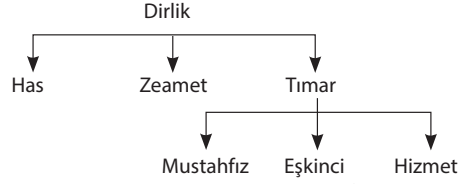
3. Soruda özellikleri verilen bilim insanı Gazzâlî'dir.

Cevap C

4. Osmanlı Devleti'nde kut anlayışı ve veraset sistemi devam etmiştir. Ülkenin hanedanın ortak malı sayılması, beraberinde taht kavgalarını getirmiştir. Taht kavgalarını azaltmak amacıyla I. Murat "Ülke padişah ve oğullarının ortak malıdır." anlayışını, II. Mehmet "Ülke padişahın malıdır." anlayışını getirmiştir. Bu gelişmeler taht kavgalarını azaltmıştır. Ancak bitirmişti diyemeyiz. I. Ahmet "Ekber ve Erşed Sistemi"ni getirerek tahta geçme usulünde değişikliğe gitmiş ve böylece verasetteki belirsizlik de sona ermiştir. Bu sistemin getirilmesindeki amaç taht kavgalarını engellemek, hanedanın devamlılığını sağlamak ve kardeş katlini yasallıktan çıkarmaktır. Osmanlı'da yaşanan taht kavgaları yabancı devletlerin Osmanlı'nın iç işlerine karışmasına da ortam hazırlamıştır. Taht kavgaları Kanunuesası'nın ilan edilmesine ortam hazırlamamıştır. Zira Kanunuesası'nın ilanında azınlıkların ayrılıkçı çalışmalarını engelleme, toprak bütünlüğümüzü koruma ve Avrupalı devletlerin azınlıkları bahane ederek iç işlerimize karışmasını engelleme amacı vardır.

Cevap D

- 5.

Mukataa, geliri doğrudan hazineye aktarılan topraklara verilen isimdir. Dirlik arazi içerisinde yer almaz. Ayrıca dirlik arazi ve türleri, mukataa arazi Osmanlı'da miri toprak kapsamında yer alır.

Cevap A

6. Önemli şehnamecilere; Kemalpaşazade, İdris-i Bitlisi, Oruç Bey, Neşri, Gelibolulu Mustafa Ali, Selânikî, Peçevi ve Hoca Sadeddin Efendi örnek verilebilir. Levni ise Osmanlı'nın önemli minyatürcüleri arasında yer alır.

Cevap D

- 7.

- Padişahın yetkilerinin ilk kez kısıtlanması → Sened-i İttifak (1808)
- Cem Sultan Olayı'nın yaşanması → II. Bayezid Dönemi (1481-1512)
- Şeyh Bedrettin İsyanı'nın çıkması → I. Mehmet Dönemi (1413-1421)
- Batı'da en geniş sınırlara ulaşılması → Bucaş Antlaşması (1672)
- Anayasal düzene geçilmesi → Kanunuesası'nın yürürlüğe girmesi (1876)

Cevap C

8. Osmanlı Devleti'nde ilk özel Türk matbaası 1727'de İbrahim Müteferrika ve Sait Efendi tarafından kurulmuştur. Matbaada basılan ilk eser Vani Mehmet Efendi'ye ait olan *Vankulu Lügati'dir (Sihah-ı Cevheri)*. Halil Hamit Paşa ise I. Abdülhamit Dönemi devlet adamları içerisinde yer alır. Yani Lale Devri'nden sonraki süreçle ilgilidir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nde Matbaay-ı Amire (Devlet Matbaası) III. Selim (Nizam-ı Cedit) Dönemi'nde kurulmuştur.

Cevap D

9. Tanzimat Dönemi, 1839 – 1876 yılları arasında kapsar. Dolayısıyla Osmanlı Devleti ilk dış borcu bu dönemde 1853 – 1856 Osmanlı – Rus Savaşı (Kırım Harbi) devam ederken 1854'te Abdülmecit Dönemi'nde almıştır. B, C, D seçeneklerinde yer alan ifadeler II. Mahmut Dönemi'yle (1808 – 1839), E seçeneğinde yer alan ifade ise III. Selim Dönemi'yle (1789 – 1807) ilgilidir.

Cevap A

10. Osmanlı Devleti Balkan Savaşları'nda (1912–1913) Arnavutluk, Makedonya, Ege Adaları (Gökçeada – İmroz, Bozcaada ve Meis hariç) ve Batı Trakya'yı kaybetmiştir. Dolayısıyla soru öncüllerinde yer alan "Makedonya'da kalan Türkler azınlık statüsüne girmiştir. Balkan Savaşları sonrasında Bulgaristan'la imzalanan İstanbul Antlaşması'yla Edirne, Kırklareli ve Dimetoka yani Doğu Trakya Osmanlı'ya bırakılmıştır. Kırım ise 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması'yla bağımsızlığını kazanmıştır. Osmanlı Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu ise 1792 Yaş Antlaşması'yla onaylamıştır.

Cevap A

11. Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet Dönemi, 1908 – 1918 yılları arasında kapsar. Bu dönemde Mebusan Meclisi açıktır. Mebusan Meclisi, Osmanlı I. Dünya Savaşı'nda yenilince 1918'de kapatılacaktır. II. Meşrutiyet Dönemi'nde çok partili bir hayat söz konusudur. Bu dönemde İttihat ve Terakki, Hürriyet ve İtilaf gibi fırkalar faaliyette bulunmuştur. Ayrıca yine bu dönemde Osmanlı I. Balkan Savaşı'nda başarısız olunca Ocak 1913'te İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından Bab-ı Âli Baskını gerçekleştirilmiştir. Bu baskınla Kâmil Paşa Hükümeti düşürülmüş yerine Mahmut Şevket Paşa hükümeti kurulmuştur. Bab-ı Âli Baskını ilk hükümet darbesidir.

Cevap E

12. Soru paragrafında özellikleri verilen cemiyet Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti yani Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyetidir.

Cevap B

13. Kurtuluş Savaşı Dönemi'nde İngiliz General Milne Yunanlıların işgali altında kalan bölgede Türk–Yunan kuvvetleri arasında bir tampon bölge oluşturmak için rapor hazırlamıştır (1919). General Harbord Doğu Anadolu Bölgesi'yle ilgili bir rapor hazırlamıştır (1919). Amiral Bristol 1919'da Batı Anadolu'yla ilgili bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor Türklerin haklılığını dünya kamuoyuna sunan ilk uluslararası belgedir. Ancak bu raporda da Türk–Yunan kuvvetleri arasında bir tampon bölge oluşturulmasına dair ifade yer almamıştır. Sandler ise 1937'de bir rapor hazırlayarak Hatay Bölgesi'nde Türk nüfusunun çoğunlukta olduğunu ortaya koymuştur. Bu raporda da Türk–Yunan kuvvetleriyle ilgili bir ifade yer almamıştır.

Cevap A

14. Manda ve himaye fikri ilk kez Erzurum Kongresi'nde reddedilmiştir. Ulus egemenliğine dayalı bir yönetim kurma fikri ilk kez Amasya Genelgesi'nde üstü kapalı olarak belirtilmiştir. Mebusan Meclisinin toplanması gerektiği ilk kez Erzurum Kongresi'nde belirtilmiştir. Sivas'ta milli bir kongrenin toplanması gerektiği Amasya Genelgesi'nde yer almıştır. Dolayısıyla bu gelişmelerin tamamı Havza Genelgesi'nden sonraki süreçte yaşanan gelişmelerle ilgilidir. Ancak E seçeneğinde yer alan "işgalleri protesto etmek için mitinglerin düzenlenmesi gerektiği" ifadesi Havza Genelgesi'nin kapsamında yer almıştır.

Cevap E

15. Felah-ı Vatan Grubu, 12 Ocak 1920'de açılan Son Osmanlı Mebusan Meclisinde oluşturulan grubun adıdır. Dolayısıyla bu grup 23 Nisan 1920'de açılan Büyük Millet Meclisindeki gruplar arasında yer almaz.

Cevap A

16. 13 Ekim 1921'de imzalanan Kars Antlaşması'na göre Nahçıvan Bölgesi özerk bir yapıya sahip olacaktı. Ayrıca Kars Antlaşması 16 Mart 1921'de imzalanan Moskova Antlaşması'nın tekrarı mahiyetinde olduğu için bu antlaşmada "Boğazlar"la ilgili bir ifade de yer almıştır. Ancak Dört-yol ile ilgili bir ifade Kars Antlaşması'nın kapsamında bulunmamaktadır.

Cevap B

17. Lozan Antlaşması, 24 Temmuz 1923'te imzalanmıştır. Bu antlaşmayla Gökçeada (İmroz), Bozcaada Türkiye'ye; Sakız, Sisam, Nikerya, Midilli Yunanistan'a; Rodos, Meis ve On İki Ada ise İtalya'ya bırakılmıştır.

Cevap C

18. Cumhuriyet Dönemi'nde uzunluk ve ağırlık ölçülerinde metre ve kilogram sistemlerine geçilmesindeki amaç uygulamada birlik sağlamak ve Batı'yla ilişkileri kolaylaştırmaktır.

Cevap E

19. Cumhuriyet, 29 Ekim 1923'te ilan edilmiştir. Cumhuriyet Dönemi'nde sanayileşmeyi desteklemek amacıyla yapılan uygulamalar arasında I. İzmir İktisat Kongresi'nin düzenlenmesi yer almaz. Zira bu kongre 17 Şubat – 4 Mart 1923 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Dolayısıyla I. İzmir İktisat Kongresi'nin düzenlenmesi cumhuriyetin ilanından öncedir.

- Sümerbankın kurulması → 1933
- Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması → 1927
- Etibankın kurulması → 1935
- MTA'nın kurulması → 1935

Cevap C

20. Atatürk Dönemi, 1923 – 1938 yılları arasında kapsar. Darülmüalliminin (erkek öğretmen okulu) açılması Abdülmecit Dönemi'ndedir. Darülmüallimatın (kız öğretmen okulu) açılması Abdülaziz Dönemi'ndedir. Yani bu iki gelişme Tanzimat Dönemi (1839 – 1876) gelişmeleri arasındadır.

Cevap B

21.

- *Hatıralar* → İsmet İnönü
- *İstiklal Harbimiz* → Kâzım Karabekir
- *Nutuk* → Mustafa Kemal Atatürk
- *Millî Mücadele Hatıraları* → Ali Fuat Cebesoy
- *Çankaya* → Falih Rıfki Atay

Falih Rıfki Atay, Millî Mücadele Dönemi komutanları arasında yer almaz.

Cevap E

22. Türk Tarih Kurumu, 1931'de kurulmuştur. Türk Tarih Kurumunun süreli araştırma yayını olan ve ismi Atatürk tarafından verilen dergi *Belleten*'dir.

Cevap D

23. 1924 Anayasası'nda 1928'de;

- "Devletin dinî İslam'dır." ifadesi anayasadan çıkarılmıştır.
- Milletvekillerinin ve cumhurbaşkanı'nın yemin tarzı değiştirilmiştir.
- "Şer'î hükümlerin yerine getirilmesi meclise aittir." ifadesi anayasadan çıkarılmıştır.

1924 Anayasası'nda yapılan bu değişiklikler doğrudan anayasanın laikleşmesini sağlamak amacıyla yapılan değişikliklerdir.

Cevap A

24. Montrö Boğazlar Sözleşmesi, 20 Temmuz 1936'da imzalanmıştır. Bu antlaşmanın imzalanmasında dünyadaki yayılmacı politikalar etkili olmuştur. Özellikle Almanya ve İtalya'nın yayılmacı politikaları Lozan'da egemenlik haklarımızı kısıtlayıcı bir şekilde çözülen Boğazlar'ın statüsünü değiştirmek amacıyla Türkiye'yi harekete geçirmiştir. Montrö'yle beraber Boğazlar Komisyonu kaldırılmış ve Boğazlar'ın denetimi tamamen Türkiye'ye bırakılmıştır.

Cevap A

25. ABD Başkanı Lyndon B. Johnson, 5 Haziran 1964'te İnönü'ye bir mektup yazarak Türkiye'nin Kıbrıs'a askerî bir müdahalede bulunmasını engellemeye çalışmıştır. Akritas Planı'na göre Türk halkı ani bir saldırı ile yok edilecek ve Ada, Yunanistan'a bağlanacaktı. Bu plan 21 Nisan 1966'da *Patris Gazetes*'inde yayınlanmıştır. Türk Mukavemet Teşkilatı, Rum örgütü olan EOKA'nın faaliyetlerine karşı koymak için Kıbrıslı Türkler tarafından 1955'te kurulan teşkilattir.

Cevap A

26. Soruda özellikleri verilen kişi 1938–2000 yılları arasında yaşayan "Ebulfeyz Elçibey"dir.

Cevap C

27. Şanghay Beşlisi Çin, Rusya, Tacikistan, Kazakistan ve Kırgızistan tarafından 1996'da kurulmuştur. 2001'de ise Özbekistan katılmış ve Şanghay İş Birliği Örgütü adını almıştır.

Cevap D

1. Orta Asya Türk devletlerinde devlet; dini değil, siyasi karakter taşımaktadır. Ege-menlik anlayışı dinî kökene dayansa da yönetim anlayışı dinî kurallar üzerine oluşturulmamış ve "laik devlet" anlayışı uygulanmıştır.

Cevap C

2.

- *Divan-ı Lûgati't Türk* – Kaşgarlı Mahmut
- *Makalat* – Hacı Bektaş Veli
- *İhya-u Ulumiddin* – Gazzâli
- *Risanelet'ün Nushiyye* – Yunus Emre
- *Âsâr'ul Bâkiye* – Birûni

Cevap E

3. Türk-İslam tarihinde "Rubailerî" ile meşhur olan ve Celali Takvimini hazırlayarak Sultan Melikşah'a sunan Türk-İslam düşünürü Ömer Hayyam'dır.

Cevap B

4. Osmanlı Devleti'nde XIV. yy.da uygulanan politikalar şu şekilde özetlenebilir:

- Adalet ve hoşgörü siyaseti
- Batı yönünde fetih politikası
- Gaza ve cihat politikası
- İskân siyaseti
- İstimalet politikası
- Ahîlerin desteğini alma
- Anadolu Türk birliğini sağlama

Cevap E

5. Osmanlı Devleti'nde ilk geçici elçilikler Lale Devri'nde açılmıştır. Bu dönemde Viyana, Paris, Varşova ve Moskova'ya geçici elçiler gönderilmiştir. Bu duruma Viyana'ya gönderilen İbrahim Paşa ve Paris'e gönderilen Yirmisekiz Mehmet Çelebi örnek verilebilir.

Cevap A

6. XVIII. yüzyıl (Gerileme Dönemi) ıslahat karakteri:

- 1718 – 1730 (Lale Devri) arası Avrupa'nın üstünlüğü kabul edildi. Kültürel, mimari ve teknik alanda ıslahatlar yapıldı.
- 1730 Patrona Halil İsyanı ile Lale Devri'nin son buluş ve I. Mahmut Dönemi'nden itibaren askerî alanda Avrupa tarzı yenilikler yapılmıştır.
- Çiçek aşısı ilk kez Lale Devri'nde uygulanmış olmasına rağmen Batı kökenli değildir. İlk kez çiçek aşısı Osmanlı'da uygulanmış ve buradan İngiltere'ye taşınmıştır.
- İlk özel matbaa Lale Devri'nde İbrahim Müteferrika ve Said Efendi tarafından kurulmuştur.

Cevap E

7. Tımar sisteminin faydaları:

- Merkezi otoritenin artması
- Üretimde sürekliliğin sağlanması
- Hazineye külfet oluşturmadan ordunun asker ihtiyacının karşılanması
- Taşradaki memurların maaşlarının karşılanması
- İstihdamın artırılması
- İşsizliğin azaltılması
- Vergi toplama işlemlerinin kolaylaşması

C seçeneğinde yer alan "Merkeze uzak eyaletlerde vergi toplama işlemlerinin kolaylaşması" ifadesi Osmanlı'nın uyguladığı iltizam sistemiyle ilgilidir.

Cevap C

8. Osmanlı Devleti'nde, Divanihümayun'da alınan kararların ve görüşülen konuların tutanaklarını yazıya geçirmekle sorumlu olan "beylikçi" kalemi, kayıtların tutulduğu defter ise "mühimme" defteridir.

Cevap A

9.

- Osmanlı Devleti'nde 1876'da Kanunuesası'nın ilan edilmesiyle anasayal monarşi kurulmuştur.
- Halk ilk kez hükümdarın yanında yönetime iştirak etmiştir.
- Halk ilk kez seçme ve seçilme hakkı elde etmiştir.
- Yasama yetkisi Meclis-i Mebusan ve Meclis-i Âyana, yürütme yetkisi padişaha karşı sorumlu olan Heyet-i Vükelaya (Bakanlar Kuruluna) aittir.
- Meclisi açma, kapama, savaşa ve barışa karar verme yetkisine sahip olan padişaktır.

III. öncülde yer alan "kurulan hükümetin meclise karşı sorumlu olduğu" ifadesi 1876 Anayasası'nda 1909'da yapılan değişiklikler içinde yer alır.

Cevap C

10.

- II. Mahmut – Divan teşkilatının kaldırılması
- II. Selim – Matbaa-i Amirenin kurulması
- Abdülaziz – Memleket Sandıklarının kurulması
- Abdülmecid – Darülmualimin Mek-tebinin kurulması
- Darülbedayi ise 1914'te V. Mehmet Reşad Dönemi'nde açılan konservatuvardır.

Cevap E

11.

- Vezir → Seyfiye
- Kazasker → İlimiye
- Nişancı → Kalemiye
- Defterdar → Kalemiye

Cevap E

12. Osmanlı Devleti'nde ilk radikal ve köklü değişimi başlatan Osmanlı hükümdarı III. Selim'dir. III. Selim Dönemi'ne Nizamice-dit Dönemi de denilmiştir.

Cevap B

13. Mustafa Kemal'in gazeteci kılığında gizlice geçerek halk örgütlenmesini sağladığı ve bu yolla Derne ve Tobruk'ta İtalya'ya karşı başarı sağladığı savaş Trablusgarp Savaşı'dır (1911–1912). Bu savaş Mustafa Kemal'in emperyalizme karşı ilk mücadelesini gerçekleştirdiği ve ilk cephe görevini aldığı savaştır.

Cevap A

14. Kilikyalılar Cemiyeti İstanbul merkezli kurulmuş olmasına rağmen Adana ve çevresinde Ermeni komiteler ve Fransızlara karşı mücadele vermiştir. Mustafa Kemal'in katıldığı son kongre olan Pozantı Kongresi'ni Kilikyalılar Cemiyeti toplamıştır.

Cevap D

15.

- Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Pontus Rum Devleti'nin kurulması amacı ile Paris Barış Konferansı'na sunulan rapordur (Hrisantos Raporu).
- Paris Barış Konferansı'na Suriye – Filistin bölgelerindeki durum ile alakalı sunulan rapordur (King Crane Raporu).
- İzmir çevresinde yapılan zulümler üzerine ABD'li amiral tarafından hazırlanan ve Türklerin haklılığını dünyaya ispat eden ilk tarafsız belgedir (Amiral Bristol Raporu).

Cevap B

16. Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonraki süreçte Anadolu'daki işgallere karşı ilk direniş hareketi Fransızlara karşı Hatay–Dört Yol'da Mehmet Çavuş tarafından gerçekleştirilmiştir.

Cevap C

17. Moskova Antlaşması'na göre bir tarafın tanımadığı antlaşmayı diğer taraf tanımayacaktır (Sevr Antlaşması). Brest-Litovsk Antlaşması Çarlık Rusya ile değil, Sovyet Rusya ile imzalandığı için geçerli bir antlaşmadır. Kars Antlaşması ise Moskova Antlaşması'ndan sonraki süreçte imzalanmıştır.

Cevap B

18. Hicaz – Yemen Cephesi'nde Medine Muhafazası ile bilinen “Çöl Kapları” unvanı verilen ünlü komutan Fahrettin Paşa'dır.

Cevap A

19. Gediz Taarruzu, Ali Fuad Cebesoy komutasındaki Kuvayımilliye birlikleri tarafından 24 Ekim 1920'de gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla bu taarruz I. inönü Savaşı'ndan önceki süreçle ilgilidir.

Cevap E

20. Eğitim sistemi milli olacak şekilde ilk ortaöğretim programlarının düzenlenmesi, okul açılmasının Millî Eğitim Bakanlığının iznine bağlanması ve öğretim programlarının halkın ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde gelmesi 2 Mart 1926'da Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun'un çıkarılmasıyla gerçekleştirilmiştir.

Cevap E

21. Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra Fransa ile:

- Yabancı okullar
- Dış borçlar
- Adana – Mersin demir yolu
- Bozkurt – Lotus Olayı
- Hatay

sorunları yaşanmıştır.

Cevap E

22. 3 Mart 1924'te halifelik makamının kaldırılması ile "laik devlet" yapısı önündeki en büyük engel kaldırıldığı gibi ümmet toplumundan millet toplumuna geçişte önemli bir adım atılmıştır. Ayrıca hilafet makamının kaldırılması ulusal iradeyi pekiştirmesi boyutuyla (yönetimdeki çift başlılığın sona ermesi) cumhuriyetçilik ve halkçılık ilkeleriyle de ilişkilendirilebilir.

Cevap E

23. Harf inkılabının yapılması okuma-yazma oranını artırmak, okuma ve yazma dili arasındaki farklılıkları gidererek Türk diline daha uygun bir sistem oluşturmak amaçlıdır. Hafta sonu tatilinin pazara alınmasındaki amaç, ticari ilişkileri ve Batı ile entegrasyonu kolaylaştırmaktır. Türk Medeni Kanunu ile patrikhanenin elinde bulunan medeni haklar alınmış ve hukuksal alanda birlik sağlanmıştır.

Cevap B

24. Millî Mücadele Dönemi adına yazılan ilk roman *Ateşten Gömlek*, bu eseri kaleme alan millî yazarımız ise Halide Edip Adıvar'dır.

Cevap C

25. Varşova Paktı Ülkeleri (1955–1991)

- Bulgaristan
- Çekoslovakya
- Doğu Almanya
- Macaristan
- Polonya
- Arnavutluk
- Sovyetler Birliği

Cevap C

26. 11 Şubat 1959'da imzalanan üçlü garantörlük antlaşmasına göre Türkiye, İngiltere ve Yunanistan Kıbrıs düzeninin korunması için garantör devlet hâline gelmiştir.

Cevap E

27. XX. yüzyılın en büyük nükleer felaketi olan Çernobil Nükleer Reaktörü'nün patlaması 1986'da gerçekleşmiştir.

Cevap A

1. Türk adının hangi anlama geldiği konusunda birçok araştırma yapılmıştır. Türk adı Uygur metinlerinde "güç, kuvvet", Kaşgarlı Mahmut'un "*Divan-ı Lügat-i Türk*" adlı eserinde "olgunluk çağı", eski Çin kaynaklarında "miğfer" anlamında kullanılmıştır. Ziya Gökalp ise Türk adının "türeli (törelî), kanun nizam sahibi" anlamına geldiğini belirtmiştir. Ayrıca Armin Vambery "türemek", Gerhard Doerfer de "devlete bağlı halk" şeklinde tanımlamıştır.

Cevap D

2. 375 yılında gerçekleşen Kavimler Göçü sonrası Roma İmparatorluğu 395 yılında Doğu ve Batı Roma olarak ikiye ayrılmıştır. Barbar kavimlerin Roma topraklarını istila etmesi ve birbirleriyle kaynaşması sonucunda Avrupa'nın etnik yapısı değişmiştir. Bu kavimler arasında Hristiyanlık yayılmış, kilise ve papalık güçlenerek skolastik düşünce ortaya çıkmıştır. Gerçekleşen bu göçler sonrasında ortaya çıkan otorite boşluğunda Orta Çağ Avrupası'nın siyasal sistemi olan feodalite rejimi doğmuştur.

Ancak yaşanan bu büyük göç dalgası Avrupa'daki ticari hayatı son derece olumsuz etkilemiştir.

Cevap E

3. 840-1212 yılları arasında hüküm sürmüş olan Karahanlılar, Satuk Buğra Han Dönemi'nde İslamiyet'i resmî din olarak kabul etmiştir.

Cevap B

4. Danişmentliler zamanında yapılan Yağlıbasan Medresesi ve Anadolu Selçukluları zamanında yapılan Alay Han; Anadolu'da kendi alanlarının ilk mimari örnekleridir.

Cevap B

5. Silahtar, kapıkulu ocağına bağlı altı bölük halkı içerisinde yer alan, padişahın çadırını ve padişahı korumakla görevlidir.

- Beylerbeyliği, taşradaki en büyük yönetim birimi
- Kazaskerlik, kadınların tayin ve terfiden sorumlu olan görevli
- Muhtesip, çarşı ve pazarlarda ürünlerin fiyatını ve kalitesini denetleyen görevli
- Cebelü, tımar sistemi çerçevesinde yetiştirilen atlı askerlere verilen isim

Cevap E

6. Öşür müslüman çiftçilerden, haraç ise gayrimüslim çiftçilerden alınan ürün vergisidir.

Cizye vergisi ise gayrimüslim erkeklerden askerlik yapmamarları karşılığında alınan vergidir.

Cevap C

7. Osmanlı Devleti'nde resmî tarih yazıcılarına vakanüvis denilmekte olup bu memuriyet ilk kez XVIII. yüzyılda başlamıştır. İlk vakanüvis Mustafa Naima, son vakanüvis ise Abdurrahman Şeref'tir.

Cevap B

8. 1876 yılında Mithat Paşa'nın öncülüğünde Prusya ve Belçika anayasaları örnek alınarak hazırlanan, Türk tarihinin ilk anayasası olan Kanunuesası'nın yürürlüğe girmesi ile meşrutiyet yönetimine geçilmiştir. Böylece Osmanlı Devleti'nde ilk kez rejim değişikliği yaşanmış, anayasal ve parlamenter sisteme geçilmiştir.

Cevap E

9. Osmanlı Devleti ulak, peyk ya da tatar adı verilen özel eğitimli haberciler yetiştirmiştir. Osmanlı Devleti üç kıtaya yayılan bir egemenlik alanına sahip olmasından ötürü geniş hâkimiyet alanında merkezi otoritesini koruyabilmek için bu yapılmaya azami özen göstermiştir.

Cevap C

10. Osmanlılık; Osmanlı Devleti'ni oluşturan bütün milletleri adalet, eşitlik, hürriyet ölçüleri içinde bir arada tutma idealidir. Din, dil, ırk ayrımı yapmadan bir Osmanlı milleti yaratarak devletin dağılmasını engellemeye çalışan bu fikir akımı milliyetçilik akımının etkisini ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Bu fikir akımının öncüleri meşruti yönetimle azınlıkları da yönetime katmayı ve hukukun üstünlüğü ilkesini benimseyerek tüm Osmanlı tebaasının kanun karşısında eşit olması ilkesini benimsemiştir.

Cevap A

11. Osmanlı Devleti ilk dış borcunu Kırım Harbi esnasında İngiltere'den almıştır. Abdülmecid Dönemi'nde başlayan bu dış borçlanma süreci kısa sürede Osmanlı Devleti'nin ekonomik yapısını sarsmıştır. Osmanlı Devleti borçlarını ödeyememesi üzerine, 1881 yılında yayımlanan Muharrem Kararnamesi ile borçlarını ödeyemeyeceğini açıklamıştır. Bu gelişme üzerine Avrupalı alacaklı devletler aynı yıl Düyun-u Umumiye İdaresi (Genel Borçlar İdaresini) kurarak Osmanlı Devleti'nin bazı gelir kaynaklarına el koymuştur.

Cevap B

12.

- Yunanistan 1829'da (Edirne Antlaşması)
- Sırbistan, Karadağ ve Romanya 1878'de (Berlin Antlaşması)
- Bulgaristan 1908'de, Arnavutluk ise 1912'de bağımsızlığını kazanmıştır. Buna göre Ahmet ve Levent yanlış cevap vermiştir. Dolayısıyla Bulgaristan ve Arnavutluk'un bağımsızlığını kazanması XIX. yy.da değil, XX. yy.dadır.

Cevap E

13. Osmanlı Devleti'nde; 31 Mart İsyanı'nın Hareket Ordusu tarafından bastırılmasından sonra II. Abdülhamit tahttan indirilerek, V. Mehmet Reşat tahta çıkarılmıştır. 1909 yılında yapılan anayasa değişiklikleri içinde "Sadrazam padişah tarafından atanacak diğer bakanlar ise sadrazam tarafından seçilecektir." hükmü yer almıştır.

Cevap D

14. Amasya Genelgesi'nde İstanbul Hükûmetinin görevini yerine getirmediği vurgulanmış ve bu görevi yerine getirecek her türlü etki ve denetimden uzak, millî bir heyetin kurulması kararlaştırılmıştır. Zira bu doğrultuda Erzurum'da dokuz kişiden oluşan bir Temsil Heyeti kurulmuş, Sivas'ta bu heyetin üye sayısı on beşe çıkarılarak yetkileri ulusal hâle getirilmiştir.

Cevap C

15. Kuvayimillîye birlikleri özellikle batıda Yunanlılara-Rumlara karşı güneyde ise Fransız ve Ermenilere karşı silahlı direniş gerçekleştirmişlerdir.

Cevap C

16. Soruda verilen gelişmelerin oluş sırası şu şekildedir:

- Amasya Genelgesi'nin ilan edilmesi
- Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişliğinden ve askerlik mesleğinden istifa etmesi
- Ali Fuat Paşa'nın Batı Cephesi Umum Kuvayimillîye Komutanlığına atanması
- Ankara'nın Milli Mücadele'nin merkezi olarak seçilmesi
- Son Osmanlı Mebusan Meclisinin açılması

Cevap B

17. Boğazlar, Lozan Barış Antlaşması hükümleri gereği başkanı Türk olan uluslararası bir komisyon tarafından yönetilmekteydi. Ancak 1936'da imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile uluslararası komisyon ortadan kaldırılmış ve yönetim yetkisi TBMM'ye bırakılarak egemenlik haklarımız tekrar elde edilmiştir.

Ancak kapitülasyonların kaldırılması ve Gökçeada (İmroz) konusunda Lozan'dan sonra herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Cevap A

18. I. İnönü Muharebesi sonrasında TBMM tarafından kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye (1921 Anayasası) yürürlüğe girmiştir. Ancak savaş ortamında hazırlandığı için bu anayasa 23 maddeden oluşan temel hükümler içermiş diğer konularda Kanunnesası'nın geçerliliği kabul edilmiştir. Dolayısıyla her iki anayasa da 1924 yılına kadar geçerliliğini korumuştur. Hıyanet-i Vatanîye Kanunu ise 29 Nisan 1920'de meclis tarafından kabul edilmiştir. Bu kanun 1991'de Terörle Mücadele Kanunu çıkarılıncaya kadar yürürlükte kalmıştır. Yani Hıyanet-i Vatanîye Kanunu 1924 Anayasası'ndan önceki ve sonraki süreçte de yürürlükte kalmıştır.

Cevap E

19. 3 Mart 1924'te diğer İslam ümmeti adına da söz söyleme yetkisini kendinde gören halifelik kaldırılmış böylece ümmetçi anlayışın yerini ulusallık almıştır. Alınan bu kararla diğer Müslüman ulusların egemenlik haklarına da saygı duyulduğu yorumu yapılabilir.

Cevap D

20. Türk kadını 17 Şubat 1926'da kabul edilen Medeni Kanun ile istediği işte çalışma, boşanma ve mirasta erkekle eşit olma hakkı elde etmiştir. 1930 yılında çıkarılan bir kanunla belediye seçimlerine katılma hakkını, 1934 yılında ise milletvekili seçme-seçilme hakkını elde etmiştir.

Cevap D

21. İstiklal Mahkemeleri son olarak 1926 yılında İzmir Suikasti davasında görev yapmıştır. Bursa Olayı ise 1933'te yaşanmıştır.

Cevap E

22. 28 Mayıs 1927 tarihinde çıkarılan Teşvik-i Sanayi Kanunu sermaye birikiminin yetersizliği, teknik eleman sıkıntısı ve 1929 Dünya Ekonomik Buhranı sebebiyle başarılı olamamıştır. Bu sebeple 1930'dan itibaren devletçi ekonomi ön plana çıkmıştır. Devletçi ekonomik model doğrultusunda 1933 yılında I. Beş Yıllık Sanayi Planı hazırlanmış, plan 1934 yılında uygulamaya konulmuştur.

Cevap A

23. Tevfik Rüştü Aras, 1925 ile 1938 yılları arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı olarak görev yapmıştır. 1936 yılında imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanmasında faal rol almış ve antlaşmayı Türkiye adına imzalamıştır.

Cevap D

24. Laik devlet düzeninin yerleşmesi daha çok yönetim ve hukuk alanındaki inkılaplar neticesinde gerçekleşmiştir.

Ahmet Cevdet Paşa tarafından hazırlanan ve şer'î hukuku temel alan *Mecelle* yerine, 17 Şubat 1926'da laik ilkeler içeren Medeni Kanun kabul edilmiştir.

Yönetim alanında ise 1922'de saltanatın kaldırılmasıyla dinî güç ve siyasi güç birbirinden ayrılmış, böylece laiklik yolunda ilk adım atılmıştır. 1924'te ise halifelik kaldırılmış, böylece laikliğin en önemli adımı atılmıştır.

Ekonomi alanında yapılan inkılaplar ise daha çok milliyetçilik ve devletçilik ilkele-ri doğrultusunda değerlendirilebilir.

Cevap C

25. Türkiye'de ilk çok partili seçimler 1946 yılında gerçekleşmiştir. Ancak açık oy gizli tasnif uygulamasına dayanan bu seçimleri CHP kazanmıştır. 1950 seçimleri ise daha demokratik bir ortamda gerçekleşmiştir. Gizli oy açık tasnif uygulaması getirilmiş ve Yüksek Seçim Kurulu oluşturulmuştur. İşte bu şartlar altında 1950 seçimlerini Demokrat Parti kazanmıştır. 27 yıllık CHP iktidarı demokratik yollarla, kan dökülmeden ve şiddet içermeyen sonlanmıştır. Bu sebeple Demokrat Partinin 1950 seçimlerinde iktidara gelmesi Türkiye tarihinde "Ak Devrim" olarak nitelendirilmektedir.

Cevap D

26. Birleşmiş Milletler Teşkilatı, 26 Haziran 1945 tarihinde San Francisco Konferansı'nda kurulmuştur. Milletler Cemiyetinin dünya barışını korumakta yetersiz kalması üzerine Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 51 ülke temsilcisinin katılımı ile Birleşmiş Milletler Teşkilatı kurulmuştur.

Cevap C

- 27.

- Kore Savaşı'na asker gönderilmesi – 1950
- Türkiye'nin NATO üyeliği – 1952
- Bağdat Paktının kurulması – 1955

Buna göre doğru sıralama III, I, II şeklinde olacaktır.

Cevap A

1. Bumin Kağan'ın kardeşi İstemi Yabgu, Bumin ve Mukan Kağan dönemlerinde devletin batı kanadını yöneterek ikinci adam rolü üstlenmiştir.

Cevap C

2. Rey, İsfahan, Merv, Hamedan ve Nişabur Büyük Selçukluların önemli şehirleri arasında yer alır. Bu şehirlerde birçok mimari eser bulunmaktadır. Ayrıca Büyük Selçuklular Abbasilerin başkenti olan Bağdat'ta da birçok mimari eser bırakmışlardır. Bunlardan en önemlileri Nizamiye Medreseleri ve İmam-ı Azam Ebu Hanife Türbesi'dir. Gazne şehri, Gaznelilerin başkentidir. Büyük Selçuklular bu bölgeye egemen olmamıştır.

Cevap E

- 3.
- Candaroğulları: Kastamonu, Sinop çevresi
  - Saruhanoğulları: Manisa çevresi
  - Eşrefoğulları: Beyşehir çevresi
  - Sahip Ataoğulları: Afyon çevresi
  - Taceddinoğulları: Bafra, Ordu, Niksar çevresi

Cevap A

4. II. Bayezid Dönemi'nde, Cem Sultan İsyani'ndan dolayı dış politikada pasif bir siyaset izlenmiştir. Bu dönem "Yükselme Dönemi içinde Duraklama Dönemi" olarak adlandırılır.

Cevap B

5. *Cihannüma* adlı eseriyle Dünya'nın yuvarlaklığını delilleriyle birlikte ifade eden bilim insanı Kâtip Çelebi'dir. Ayrıca *Fezleke*, *Tuhfet'ül Kibar*, *Takvimû't Tevarih*, *Tarih-i Frengi*, *Dustûr-ul-Amel* eserleri de Kâtip Çelebi'ye aittir.

Cevap A

6. İstimâlet, hoşgörü anlamına gelmektedir. İskân politikasında göçebe Türkmenlerin fethedilen bölgelere yerleştirilmesiyle hem bölge Türkleşmiş ve İslamlaşmış hem de Osmanlılar bölgede kalıcı hâle gelmiştir. İltizam ise Osmanlı'nın peşin para ihtiyacını karşılamak için uyguladığı sistemdir.

Cevap D

7. Osmanlı Devleti'nde var olan menzil teşkilatı, ticaretin aksamasını engellemek için oluşturulup faaliyet yürütse de haberleşme ve iletişimin sağlanmasında da etkili olmuştur. Mekkari taşımacılık, derbent geçitlerin güvenliği ile ilgili teşkilatlardır.

Cevap B

8. Osmanlı Devleti'nde 1839 - 1876 yılları arasında kalan dönem, Tanzimat Dönemi olarak adlandırılmıştır. İlk kâğıt para bu dönemde Abdülmecid zamanında basılmıştır.

Cevap B

9. 1853 - 1856 yılları arasında yapılan Kırım Harbi'nin ardından Paris Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmada yer alan "Karadeniz'de Osmanlı Devleti ve Rusya donanma bulunduramayacak" maddesi Osmanlı Devleti'nin Kırım Harbi'nden galip çıkmasına rağmen yenik devlet muamelesi gördüğünün kanıtıdır.

Cevap A

10. I. Balkan Savaşı'nın sonlarında Yunanistan ve Sırbistan'ın Balkanlarda topraklarını genişletmesi sonucu Arnavutluk'la Osmanlı Devleti'nin sınırı kalmamıştır. Arnavutluk, 1912'de bağımsız olmuştur. Bosna - Hersek ve Bulgaristan II. Meşrutiyet'in ilanı sonrasında 1908 yılında Osmanlı'dan ayrılmıştır.

Cevap A

11. Çanakkale Savaşları'nın kazanılmasında etkili olan gemi, Nusret Mayın Gemisi'dir. Bu geminin 7-8 Mart 1915 gecesi döşediği mayınlar, İtilaf Devletleri'ne büyük kayıplar verdirmiştir.

Cevap B

12. Mustafa Kemal Paşa, karargâhını Adana'ya taşıyarak doğal bir sınır oluşturmuştur. Bu sınır sayesinde Anadolu'nun işgaline engel olmaya çalışmıştır.

Cevap A

13. Soruda verilen paragrafta Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a çıkmadan önceki durumdan bahsetmektedir. Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a 9. Ordu Müfettişi göreviyle çıkmıştır.

Cevap C

14. Mandacılık düşüncesi Erzurum ve Sivas kongrelerinde tartışılmıştır. Sivas Kongresi'nde bir daha tartışılmamak üzere kesin olarak reddedilmiştir. Bilecik Görüşmeleri ise I. TBMM Dönemi'nde 5 Aralık 1920'de gerçekleşmiştir. Bu görüşmelere TBMM adına Mustafa Kemal, İstanbul Hükümeti adına da Salih Paşa ve Ahmet İzzet Paşa katılmıştır. Bu görüşmelerde mandacılık düşüncesi gündeme gelmemiştir.

Cevap D

15. Millî Mücadele'nin Hazırlık Dönemi'nde etkili olan basın-yayın organları arasında Sivas Kongresi'nde kuruluş kararı alınan *İrade-i Milliye Gazetesi* ve 6 Nisan 1920 tarihinde kurulan *Anadolu Ajansı* yer alır. Temsil Heyeti, TBMM açılıncaya kadar (23 Nisan 1920) görev yapmıştır.

Cevap D

16. Mustafa Kemal Paşa, bu telgrafi İsmet İnönü'ye II. İnönü Savaşı'ndan sonra göndermiştir. Bu telgrafla Mustafa Kemal, zaferin önemini ortaya koymuştur.

Cevap D

17. Mustafa Kemal, Eskişehir - Kütahya Savaşları'ndan sonra, Sakarya Savaşı'ndan önce ordunun kayıplarını azaltmak için orduyu Sakarya Nehri'nin doğusuna çekmiş ve 5 Ağustos 1921'de çıkarılan Başkomutanlık Kanunu'yla "Başkomutan" olarak ordunun başına geçmiştir.

Cevap E

18. Verilen üç öncülde de Lozan Konferansı'na katılan heyetten taviz verilmemesi konusu Mustafa Kemal'in isteğidir. Ayrıca Mustafa Kemal, Lozan'a giden Türk heyetinden kapitülasyonlar ve Ermeni devleti konularını bağımsızlığa aykırı gördüğü için kesin olarak çözümlenmesini istemiştir.

Cevap E

19. Takrir-i Sükün Yasası, 1925 - 1929 yılları arasında yürürlükte kalmıştır. Halifelik, 3 Mart 1924 tarihinde kaldırılmıştır. Diğer seçeneklerdeki gelişmeler 1925 - 1929 yılları arasında yaşanmıştır. Anayasa'dan "Devletin dini İslam'dır." maddesi 1928 yılında çıkarılmış, tekke, zaviye ve türbeler 30 Kasım 1925 tarihinde kapatılmış, takvim ve saat değişikliği 1926 yılında yapılmış ve Latin harfleri 1 Kasım 1928 tarihinde kabul edilmiştir.

Cevap D

20. Türk kadınına meslek seçebilme ve mirastan pay alma hakkı Medeni Kanun (1926) ile tanınmıştır. Ayrıca Türk kadınına 1930'da belediye seçimlerine katılma, 1933'te muhtarlık seçimlerine katılma, 1934'te de milletvekili olabilme hakları tanınmıştır.

Cevap E

21. Nüfus Mübadelesi Sözleşmesi'nde İstanbul, Batı Trakya ve adalar (Gökçeada, Bozcaada) kapsam dışında tutulmuştur.

Cevap E

22. Amasya Genelgesi'nde "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." ifadesi ulusal egemenliği vurgulamaktadır. Aynı zamanda Son Osmanlı Mebusan Meclisinin 16 Mart 1920'de dağıtılması ve daha sonra da padişah tarafından feshedilmesi ilk TBMM'nin açılmasına ortam hazırlamıştır. Saltanat 1 Kasım 1922'de ilk TBMM'nin açılışından sonra kaldırılmıştır.

Cevap C

23. Balkan Antantı, 9 Şubat 1934 tarihinde Yunanistan'ın Atina şehrinde Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında imzalanmıştır.

Cevap E

24. Atatürk milliyetçiliği din birliğini savunmaz, bütün dinlere eşit mesafede yaklaşır. Diğer seçeneklerdeki gelişmeler Atatürk milliyetçiliğiyle ilgilidir.

Cevap D

25. İngiltere Başbakanı Neville Chamberlain II. Dünya Savaşı öncesinde savaşı engellemek için Yatıştırma Politikası'nı uygulamıştır. Fakat bu politika II. Dünya Savaşı'na engel olamamıştır.

Cevap A

26. İnsancıl Komünizm hareketi Alexander Dupçek önderliğinde Çekoslovakya'da ortaya çıkmıştır. SSCB bunu engellemek için Çekoslovakya'yı işgal etmiştir.

Cevap C

27. Soru paragrafında özellikleri verilen "Çek-iç Güç"tür. Uluslararası Türk Kültür Teşkilatı (TÜRKSÖY) 1993'te, Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) 24 Ocak 1992'de, Karadeniz Ekonomik İş Birliği Teşkilatı (KEİ) 25 Haziran 1992'de kurulmuştur. IMRO ise Makedonlar tarafından kurulmuş olan bir örgüttür.

Cevap D

1. Mete Han, Tunguzların kendisinden toprak taleplerine karşı çıkarak Tunguzlar üzerine sefer düzenlemiştir.

Cevap B

2. Nizamiye Medreselerinin kuruluş amaçları;
- Selçuklu topraklarında yıkıcı ve bölücü faaliyetleri (Batınilik gibi) önlemek için bilim insanı yetiştirerek fikre fikirle karşılık vermek,
  - genişleyen devletin yönetim kademeleri için memur yetiştirmek,
  - din adamı ihtiyacını karşılamak ve Oğuzların İslam inançlarını pekiştirmek,
  - bilim insanı yetiştirmek, onların bilgilerinden devlet ve ülke yararına faydalanmak

şeklinde özetlenebilir.

Cevap B

3. Tanımda verilen sanat dalı tezhip sanatıdır. Bu sanatla uğraşanlara müzehhip adı verilir.
- Hattat; hat sanatıyla uğraşanlara,
Nakkaş; minyatür sanatıyla uğraşanlara,
Hakkak; oymacılık sanatıyla uğraşanlara verilen isimdir.

Cevap C

4. Verilen üç gelişme de Lale Devri'nin özellikleri arasında gösterilebilir.

Cevap E

5. 1475 yılında Gedik Ahmet Paşa komutasındaki Osmanlı donanmasının Kırım'ı fethetmesi sonucu Karadeniz büyük ölçüde Türk gölü hâline gelmiştir.

Cevap B

6. Verilen üç durum da yabancı malların ülkeye girişini kolaylaştırdığı için lonca teşkilatının çökmesinde etkili olmuştur.

Cevap E

7. XVIII. yy.a kadar devlet, tımar dışında kalan toprakların gelirlerini açık artırma yoluyla mültezim denen kişilere kiralıyordu. Bu yüzyıldan itibaren, iltizam uygulamasından vazgeçilerek vergi kaynaklarının yaşam boyu kiralandığı malikâne sistemine geçilmiştir. Ancak İstanbul'da oturan malikâne sahipleri, malikânelerini mültezimler yoluyla idare etmeye başladılar. Mültezimler, genellikle mukataa mahaline yerleşmiş âyanlardı. Sonuç olarak Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nden itibaren Osmanlı Devleti'nde şehirlerde ve taşrada itibarlı zümreye âyan denilmiştir. Âyanlar özellikle XVIII. yy.da çok güçlenmiştir.

Cevap A

8. Ahmet Cevdet Paşa başkanlığında, 1868-1876 yılları arasında, Osmanlı Devleti'nin ilk medeni kanunu olan *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye* hazırlanmıştır. Bu kanun 1926 Medeni Kanun'a kadar yürürlükte kalmıştır.

Cevap B

9. Bulgaristan, 1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilanının yarattığı ortamdan yararlanarak bağımsız olmuştur. Yunanlılar 1829 Edirne Antlaşması ile Sırbistan, Karadağ ve Romanya ise 1878 Berlin Antlaşması ile Osmanlı'dan ayrılmıştır. Edirne ve Berlin Antlaşmaları Osmanlı'nın Rusya ile imzaladığı antlaşmalar arasında yer alır.

Cevap C

10. Mustafa Kemal, İstanbul Harp Akademisinden mezun olduktan sonra (1905), ilk görev yeri olan Şam'da V. Ordu Yüzbaşılığı görevini yerine getirirken Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurmuştur.

Cevap E

11. Bilecik Görüşmeleri, 5 Aralık 1920 tarihinde TBMM ile İstanbul Hükümeti arasında gerçekleşmiştir. TBMM açıldıktan sonra Temsil Heyetinin görevi son bulmuştur.

Cevap D

12. Mustafa Kemal Paşa, Son Osmanlı Mebusan Meclisine Erzurum mebusu, I. TBMM'ye ise Ankara milletvekili olarak girmiştir.

Cevap C

13. Halifelik kurumu 3 Mart 1924 tarihinde kaldırılmıştır. Diğer gelişmelerin hepsi I. TBMM Dönemi gelişmeleri arasında yer alır.

Cevap C

14. *Küçük Ağa* Tarık Buğra'nın, *Zeybekler Tablosu* İbrahim Çallı'nın, *Yaban* Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun, *Ateşten Gömlek* Halide Edip Adıvar'ın eserleridir. Bu eserler Millî Mücadele'yi konu edinmişlerdir. *Vatan Yahut Silistre* ise Namık Kemal tarafından kaleme alınan bir eserdir. Bu eser Millî Mücadele Dönemi'nden önceki süreçle ilgilidir.

Cevap E

15. II. İnönü Zaferi'nin ardından, TBMM'de 23 Nisan 1921'de, 23 Nisan tarihi ulusal bayram olarak kabul edilmiştir.

Cevap D

16. Kapitülasyonlar, Lozan'dan sonra bir daha gündeme gelmemiştir, Lozan'da tamamen kaldırılmıştır. Suriye sınırı, Irak sınırı, borçlar, Boğazlar, yabancı okullar ve nüfus mübadelesi sorunu Lozan'dan sonra tekrar gündeme gelen konular arasında yer alır.

Cevap B

17. 25 Kasım 1925 tarihinde çıkarılan Şapka Kanunu ile TBMM üyeleri ve memurlara şapka giymeleri zorunlu tutulmuştur. Kadınların şapka takması için bir zorunluluk söz konusu değildir.

Cevap D

18. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulmasının ardından, 22 Kasım 1924'ten 3 Mart 1925 tarihine kadar Ali Fethi Okyar Hükümeti görevde kalmıştır. Ali Fethi Okyar Hükümeti, Şeyh Said İsyanı neticesinde görevden alınmış ve İsmet İnönü tekrar başbakanlığa getirilmiştir. Bu hükümetin yerine tekrar İsmet İnönü hükümet kurmuştur.

Cevap A

19. TBMM, 23 Nisan 1920'de açıldı. Saltanat 1 Kasım 1922 tarihinde kaldırıldı. Bu iki gelişme cumhuriyetin ilanından önce olduğu için cumhuriyetin ilanını etkilemiştir. Halifelik 3 Mart 1924'te kaldırıldı. Dolayısıyla cumhuriyetin ilanına etkisi olamaz.

Cevap D

20. Türk Tarih Kurumunun süreli olan yayını *Belleten Dergisi*'dir. Dergi 1937 yılından beri her dört ayda bir yayımlanmaktadır.

Cevap A

21. 1924 Tevhid-i Tedrisat Yasası ile eğitim, 1926 Medeni Kanun'un kabul edilmesiyle de hukuk alanındaki ikilikler sonlandırılmıştır.

Cevap D

22. Devletçilik ilkesi diğer ilkelerle birlikte 5 Şubat 1937 tarihinde 1924 Anayasası'na girmiştir.

Cevap D

23. Mustafa Kemal Atatürk, 1937 yılında "Asım Us" takma adını kullanarak *Kurun Gazetesi*'nde yayımladığı beş adet makale ile İsmet İnönü Hükümetini eleştirmiştir.

Cevap A

24. Musul 1926, Hatay 1939, Boğazlar 1936, Etablı 1930, Borçlar 1933 yılında çözüme kavuşturulan sorunlardır.

Cevap A

25. 1949 yılında komünist ülkeler arasında ekonomik iş birliği ve dayanışmayı sağlamak için COMECON kurulmuştur.

Cevap A

26. 1918 yılında, Bolşevik Devrimi'nin yarattığı boşluktan yararlanarak Azerbaycan'ın bağımsızlığını kazanmasında etkili olan devlet adamı Mehmet Emin Resulzade'dir.

Cevap C

27. Azerbaycan petrolünün Batı'ya aktarılmasını Rusya, İran ve Ermenistan engellemeye çalışmıştır. Bütün bu engellemelere rağmen proje hayata geçmiştir.

Cevap E

1. *Divan-ı Lugatî't Türk* adlı eserinde Kaşgarlı Mahmut, Türk kelimesinin tanımını "olgunluk çağı" olarak ifade etmiştir.

Cevap A

2. Erzurum'da bulunan Çifte Minerali Medrese, Anadolu Selçuklu Devleti Dönemi'ne aittir. Ayrıca bu medrese Anadolu'daki en büyük medresedir.

Cevap E

3. Türkiye Selçuklularının ilk merkezi İznik'tir. I. Haçlı Seferi sonrası I. Kılıçarslan, başkenti İznik'ten Konya'ya taşımıştır. Konya şehri Türkiye Selçuklu Devleti yıkılıncaya kadar devletin başkenti olmuştur.

Cevap B

4. Sülüs, nesih, muhakkak, reyhani, rik'a yazı çeşitleridir. Hat sanatçıları (hattatlar) bu yazı çeşitlerini sıklıkla kullanmıştır.

Cevap C

5. Osmanlı Devleti'ndeki; müdür, kaymakam gibi üst düzey memur ihtiyacını karşılamak için Abdülmecit Dönemi'nde, 1859 yılında Mekteb-i Mülkiye açılmıştır. Bu okul daha sonra Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesine dönüşmüştür.

Cevap B

6. Safevilerin desteklediği Şahkulu İsyanı, Antalya Bölgesi'nde çıkan bir isyandır. Bu olayı yeniçeriler de destekleyince devlet otoritesi sarsılmıştır. Cem Sultan Olayı 14 yıl boyunca devam etmiş ve bu nedenle devlet dış politikada pasif bir siyaset izlemiştir. Karamanoğullarına son verilmesi Anadolu Türk siyasi birliğini sağlama doğrultusunda atılmış bir adımdır. Bu gelişme Osmanlı'nın otoritesini sarsmamıştır. Aksine Osmanlı'yı olumlu etkilemiştir.

Cevap D

7. Osmanlı Devleti'nin 1606 yılında Avusturya ile imzaladığı Zıttorok Antlaşması ile Avusturya kralı Osmanlı padişahına denk hâle gelmiştir. Böylece Osmanlı Devleti 1533 İstanbul Antlaşması ile elde ettiği protokol üstünlüğünü kaybetmiştir.

Cevap C

8. Abdülaziz Dönemi'nde 1868 yılında kurulan Şura-yı Devlet, bugünkü ifade ile Danıştayın görevini yerine getirmekteydi. Bu kurum kanunlar hazırlamış ve idari uyumsuzlukları çözüme kavuşturmuştur.

Cevap A

9. 31 Mart Vakası II. Meşrutiyet'e karşı çıkan bir isyandır. İsyân, Selanik'ten gelen Hareket Ordusu tarafından bastırılmıştır. Rejime yönelik olan bu isyanın bastırılması mevcut anayasal düzenin devamına ortam hazırlamıştır.

Cevap B

10. ABD ve Yunanistan gizli antlaşmaların yapılmasından daha sonra savaşa girmişlerdir. ABD, bu antlaşmalara ilk tepki gösteren devlettir. İzmir ve çevresinin Yunanistan'a bırakılması 1919'da düzenlenen Paris Barış Konferansı ile ilgilidir.

Cevap C

11. Sivas Kongresi'nde mandacılığın kesin olarak reddedilmesi "Ya istiklal ya ölüm!" parolasıyla doğrudan ilgilidir. Kongrede tam bağımsızlık amaçlanmıştır.

Cevap B

12. Misakımillî kararları Erzurum ve Sivas kongrelerinin bir özeti durumundadır. Wilson Prensipleri'nin bölgesel çoğulculuk maddesi dikkate alınmıştır. Temel amaç ulusal bağımsızlıktır. Ancak Teşkilat-ı Esasiye, Misakımillî'nin ilanından sonraki süreçle ilgilidir. Dolayısıyla Misakımillî kararları üzerinde etkili değildir.

Cevap E

13. *Anadolu Ajansı ve Hâkimiyet-i Millîye Gazetesi*, TBMM'nin faaliyetlerini halka duyuran yayınlar arasında yer alır. *Minber Gazetesi* ise Mustafa Kemal ve Fethi Bey (Okyar) tarafından 1918'de İstanbul'da çıkarılmıştır.

Cevap E

14. İstiklal Yolu; İnebolu, Kastamonu, Ilgaz, Çankırı, Ankara şeklinde devam eden yoldur. Bu yol Millî Mücadele Dönemi'nin en güvenli yoludur.

Cevap B

15. TBMM, asker kaçaklarını önlemek için Fırariler ve Hiyanet-i Vatanîye Kanunlarını yürürlüğe koyarak, İstiklal Mahkemelerini kurmuştur.

Cevap C

16. Lozan Barış Antlaşması kararlarında, bu konferansa gözlemci devlet statüsüyle katılan ABD'nin imzası yoktur.

Cevap A

17. *Nutuk*, 1919-1927 yılları arasındaki olayları kapsamaktadır. Kadınlara verilen ilk siyasi hak, belediye seçimlerine katılma hakkıdır ve bu hak 1930 yılında verilmiştir. Bu konu *Nutuk*'un kapsamı dışında kalmıştır.

Cevap D

18. Serbest Cumhuriyet ve Terakkiperver Cumhuriyet fırkaları liberalizmi, Cumhuriyet Halk Fırkası ise devletçi ekonomiyi desteklemiştir.

Cevap C

19. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte meclis hükümeti sisteminden kabine sistemine geçilerek hükümet bunalımları aşılmıştır.

Cevap B

20. Kadınlara 1934 yılında milletvekili olma hakkı tanınmıştır. Kadınlara ilk olarak 1935 yılında yapılan seçimlerle mecliste temsil edilmeye başlanmıştır. 1935 seçimlerinde 17 kadın milletvekili meclise girmiştir. Ardından 1936 yılında yapılan ara seçimlerde bir kadın vekil daha meclise dâhil olmuş ve meclisteki kadın vekil sayısı 18'e çıkmıştır.

Cevap C

21. Teokrazi (teokratik yapı), yönetimde dinin etkili olmasıyla ilgilidir. Bu durum cumhuriyetçilik ilkesiyle örtüşmez.

Cevap C

22. Etabli Sorunu, Türkiye ile Yunanistan arasında yaşanan bir sorundur. 1930 yılında bu sorunun çözümlenmesiyle Türkiye ile Yunanistan arasında 1954 Kıbrıs Sorunu'na kadar sürecek bir dostluk dönemi başlamıştır.

Cevap A

23. Afet İnan ilk kadın tarih profesörü, Sabiha Gökçen ilk kadın savaş pilotu, Afife Jale ilk kadın tiyatrocu, Safiye Ali ilk kadın doktordur. Fatma Aliye, Osmanlı'nın son dönemine damgasını vuran ilk kadın entelektüeldir.

Cevap E

24. Hasan Ali Yücel'in Millî Eğitim Bakanı olduğu dönemde açılan Köy Enstitüleri 1954 yılına kadar faaliyette bulunmuştur. Bu enstitülerin açılış amaçları arasında köy öğretmeni yetiştirmek ve köyü kaldırmak gibi hedefler yer alır.

Cevap D

25. Verilen üç isim de Rusya'da doğmuş Türk aydınları arasında yer almış ve Rusya Türklerinin millî kültürlerini korumaya yönelik faaliyetlerde bulunmuşlardır.

Cevap E

26. Annapolis Toplantısı, Filistin Sorunu'na çözüm bulunması amacıyla yapılmıştır. 2007 yılında yapılan bu toplantıda ABD Başkanı George W. Bush ile Filistin Devlet Başkanı Mahmut Abbas bir araya gelmiştir. Ancak Filistin Sorunu günümüzde hâlâ devam etmektedir.

Cevap A

27. Türkiye veto hakkını kullanarak Güney Kıbrıs Rum Devleti'nin NATO'ya girişini engellemiştir.

Cevap C

1. Mukan Kağan Dönemi'nde, İpek Yolu egemenliği için Göktürklerle Sasaniler ittifak yapmış, Akhun Devleti'nin toprakları Göktürklerle Sasaniler arasında paylaşılmıştır.

Cevap B

2. Yusuf Has Hacip tarafından kaleme alınan *Kutadgu Bilig* adlı eser siyasetname özelliği taşımaktadır. Bu eser Karahanlı hükümdarı Tamgaç Buğra Han'a sunulmuştur.

Cevap B

3. Konya Karatay Medresesi II. İzzeddin Keykavus, Kubadabad Sarayı I. Alaeddin Keykubat, Buruciye Medresesi III. Gıyaseddin Keyhüsrev, Gevher Nesibe Sultan Şifahanesi I. Gıyaseddin Keyhüsrev Dönemi'nde yapılmıştır. Mama Hatun Türbesi ise Saltuklular Dönemi'ne aittir.

Cevap E

4. Osmanlı Devleti, 1364 Sırpınsıdığı ve 1448 II. Kosova savaşlarıyla Haçlı ordularını yenilgiye uğratmıştır. Bu başarılar Balkanlar'da ilerleyişi kolaylaştırmıştır. 1402'de Timur Devleti ile yapılan ve kaybedilen Ankara Savaşı sonrası Osmanlı Devleti Balkanlar'la bir süre ilgilenememiştir.

Cevap A

5. XVII. yy.da Avrupa'da ortaya çıkan merkantilizm politikası hazinede var olan değerli maden oranını en tepede tutmayı hedefler. Bu politika ithalatı kısıtlar, ihracatı ön planda tutar. Bu politika XVII. yüzyılda Osmanlı ekonomisini olumsuz etkilemiştir.

Cevap D

6. Miri arazinin has, zeamet ve timar bölümlerinde cebelü yetiştirilirdi. Has ve zeamette her beş bin akçe karşılığı bir asker, timarda ise her üç bin akçe karşılığı bir asker yetiştirilirdi. Paşmaklık topraklarının gelirleri padişahın eşine ve kızlarına verilir. Dolayısıyla paşmaklık topraklarının cebelü yetiştirmekle bir bağlantısı yoktur.

Cevap D

7. Soruda özellikleri sıralanan Osmanlı denizcisi Kılıç (Uluç) Ali Paşa'dır. Kılıç Ali Paşa 1571-1587 yılları arasında kaptan-ı deryalık yapmıştır.

Cevap B

8. Grek, Dakya, Şark Meselesi, Hasta Adam ve Panslavizm Rusya'nın Osmanlı Devleti'ni parçalama planlarıdır. Asimilasyon politikası ise Sovyet Rusya'nın Orta Asya Türklerini kimliksizleştirme politikasıdır.

Cevap C

9. Tanzimat Dönemi; 1839 - 1876 yılları arasında kapsamaktadır. Balta Limanı Ticaret Antlaşması ise 1838 yılında II. Mahmut Dönemi'nde İngiltere ile imzalanmıştır.

Cevap E

10. İtalya, 1896 Habeşistan yenilgisini unutturmak için Trablusgarp (Libya) topraklarını 1911'de işgale başlamıştır.

Cevap B

11. Kilikalılar Cemiyeti Çukurova'da Ermenilere ve Fransızlara karşı, Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti Pontusçulara karşı mücadele vermiştir. Millî Kongre Cemiyeti İstanbul'da basın-yayın yoluyla İtilaf Devletleri'ne ve azınlıklara karşı çıkmıştır. Gizli Karakol Cemiyeti İstanbul'dan Anadolu'ya silah sevk ederek Millî Mücadele'yi desteklemiştir. Hürriyet ve İtilaf Fırkası ise Millî Mücadele'ye destek vermemiş aksine millî mücadelecilere karşı faaliyette bulunmuştur.

Cevap C

12. Millî Mücadele Hazırlık Dönemi'nde, kapitülasyonların kaldırılmasının gerekliliği "Siyasi, mali, adli engeller kabul edilemez." kararı ile Misakımillî'de alınmıştır. Misakımillî ise Son Osmanlı Mebusan Meclisinde 28 Ocak 1920'de kabul edilmiştir.

Cevap D

13. ABD'li General Harbord hazırladığı raporda; Doğu Anadolu Bölgesi'nde Türklerin Ermenilerden nüfus olarak fazla olduğunu belirterek Ermeni iddialarının asılsız olduğunu ortaya koymuştur.

Cevap A

14. 2-3 Aralık 1920 tarihinde yapılan Gümrü Antlaşması ile 13 Ekim 1921 tarihinde yapılan Kars Antlaşması TBMM adına Kâzım Karabekir tarafından imzalanmıştır. 16 Mart 1921 tarihinde yapılan Moskova Dostluk ve Kardeşlik Antlaşması'nı ise TBMM adına Yusuf Kemal Tengirşenk, Ali Fuat Cebesoy ve Dr. Rıza Nur imzalamıştır.

Cevap D

15. *İstiklal Harbimizin Esasları* adlı eser Kâzım Karabekir'e aittir. Diğer eşleştirmeler doğrudur.

Cevap E

16. Yunanlılara karşı yapılan I. ve II. İnönü ile Sakarya savaşlarının kazanılması sonucunda Fransızlarla 20 Ekim 1921 tarihinde yapılan Ankara Antlaşması ile Güney Cephesi kapanmıştır. Yani Batı Cephesi'nde kazanılan zaferler Güney Cephesi'ni de etkilemiştir.

Cevap C

17. TBMM, Fener Rum Patrikhanesini ülke dışına çıkarmak istemiş fakat başarısız olmuştur. Boğazlar ise komisyona devredilmiştir. Rodos, On İki Ada, Kıbrıs, Ege Adaları alınamamıştır. Suriye sınırı Hatay dışarıda kalacak şekilde çizilmiştir. TBMM, Osmanlı Devleti'nden kalan borçların sadece hissesine düşen kısmı ödemeyi kabul etmiştir. Geri kalan borçlar ise yüz ölçümüne göre, Osmanlı'dan ayrılan diğer devletlere paylaştırılmıştır.

Cevap C

18. Emlak ve Eytam Bankası 1926 yılında açılmıştır. Bu banka inşaat sektörünü desteklemenin yanında yetim çocukların da yanında olmuştur. Banka, 1936 yılında Emlak Kredi Bankası adını almıştır.

Cevap B

19. Devrimlerin savunucusu olan *Kadro Dergisi*, 1932-1935 yılları arasında toplam 36 sayı yayımlayarak yayın hayatına son vermiştir. Derginin amacı inkılapları oturtmak ve resmî bir ideoloji meydana getirmektir.

Cevap A

20. Mustafa Kemal Atatürk'ün naaşı Anıtkabir yapılıncaya kadar Etnografya Müzesi'nde muhafaza edilmiştir.

Cevap E

21. Osmanlı Devleti'nin son sadrazamı Tevfik Paşa'dır. Tevfik Paşa; 11 Kasım 1918-13 Ocak 1919, 14 Ocak 1919-3 Mart 1919 (Birinci Dönem) ve 21 Ekim 1920-4 Kasım 1922 (İkinci Dönem) tarihleri arasında sadrazamlık yapmıştır.

Cevap C

22. 1 Temmuz 1926 tarihinde yürürlüğe giren Kabotaj Yasası ile Türk denizlerindeki kısıtlamalar kaldırılarak, Türk denizcilerinin hakları genişletilmiştir. Bu yasa kapitülasyonların son kalıntılarının kaldırılması açısından önemlidir.

Cevap A

23. 1934'te Türkiye'de ekonomi uygulamasının başlamasında en etkili olan Atatürk ilkesi devletçiliktir.

Cevap D

24. Suriye, Türkiye ile arasında olan Hatay Sorunu nedeniyle Sadabat Paktına katılmamıştır.

Cevap D

25. Fransa, Alman tehlikesine karşı Majino Hattı'nı kurmuştur. Almanya aşılamaz denilen bu hattı yararak Fransa'ya girmiş ve Paris dâhil tüm Fransa'yı işgal etmiştir.

Cevap B

26. Polonya toprakları, İkinci Dünya Savaşı öncesinde kısa süreli bir ittifak kuran Almanya ve Sovyet Rusya arasında paylaşılmıştır.

Cevap B

27. 1992 yılında kurulan Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), Türki Cumhuriyetler ve bölge ülkeleri ile ilişkileri geliştirmek, Türkçe öğretmek, kalkınma hamlelerini desteklemek, kültürel, sosyal, ekonomik iş birliğini sağlamak amacı taşımaktadır.

Cevap D

1. Kutluk Kağan, Çin'e 46 sefer düzenleyerek yaklaşık 50 yıl süren Çin hâkimiyetine son vermiştir. Bu olayın ardından derleyen, toparlayan anlamına gelen İltiş unvanını almıştır. Kutluk Kağan II. Göktürk (Kutluk) Devleti'nin (682-744) kurucusudur.

Cevap C

2. Büyük Selçuklu Devleti (1040-1157); Bizans (395-1453), Gazneliler (963-1187), Karahitaylar (1124-1211) ve Karahanlılar (840-1212) ile aynı zaman dilimlerinde yaşadıkları için çağdaşlardır. Fakat Memlükler 1250-1517 yılları arasında hüküm sürmüş bir devlettir.

Cevap D

3. Karesioğulları; Balıkesir, Çanakkale ve Biga bölgelerine egemen olmuşlardır. Bu beylik güçlü bir donanmaya sahipti. Orhan Gazi Dönemi'nde Osmanlı Devleti'ne katılan Karesioğulları, Osmanlı denizcilik gelişimine katkı sağlamıştır.

Cevap E

4. 1560 yılında gerçekleşen Cerbe Deniz Savaşı sonucunda Cerbe Adası'nın alınması ile Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika egemenliği kesinleşmiştir. Bu zafer, Osmanlı Devleti'nin Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde 1538 Preveze Deniz Zaferi'nden sonra Akdeniz'deki en büyük zaferidir.

Cevap D

5. Osmanlı Devleti'nde kadınların; belediye işleri ve noterlik işlerini yürütmek, terekeleri (miras) düzenlemek, vakıfları denetlemek, merkezden gelen emirleri halka duyurmak, nikah kıymak, fiyatları belirlemek gibi görevleri vardır.

Cevap E

6. 1774 yılında Rusya ile yapılan Küçük Kaynarca Antlaşması ile Osmanlı Devleti ilk kez halkı Müslüman olan bir toprak parçasını (Kırım) kaybetmiştir.

Cevap A

7. Nizam-ı Cedid, III. Selim Dönemi yeniliklerinin genel adıdır ve Batılı ıslahatları ön planda tutar. Tanzimat, XIX. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Batı örnek alınmıştır. Kanun-ı Kadim, eskiden beri uygulanan kanunları kapsar ve Batı etkisi yoktur.

Cevap D

8. 1878 yılında Osmanlı Devleti ve Rusya arasında imzalanan Ayestefanos (Yeşilköy) Antlaşması ile Rusya Balkanlar'dan Akdeniz'e çıkış kapısı yakalamıştır. Bu durumdan rahatsız olan İngiltere, diğer Avrupa devletlerini de yanına alarak antlaşmayı tanımamış ve bu antlaşmanın yerine Berlin Antlaşması'nın imzalanmasında etkili olmuştur.

Cevap B

9. 1897 yılında Osmanlı ile Yunanlılar arasında ortaya çıkan Dömeke Meydan Savaşı, Osmanlı Devleti'nin kazandığı son meydan savaşıdır. Mustafa Kemal idadi yıllarında bu savaşa katılmayı çok istemiş ancak yaşının küçük olmasından dolayı ordu safalarına katılamamıştır.

Cevap A

10. 1909'da yapılan bu değişiklikle Mebusan Meclisinin yasama yetkisi konusunda otoritesi artmıştır.

Cevap B

11. Soru paragrafında özellikleri verilen cephe Irak Cephesi'dir. Bu cephede Cevat Paşa, Nurettin Paşa ve Halil (Kut) Paşa gibi kişiler görev almıştır.

Cevap C

12. Mustafa Kemal, Amasya Genelgesi'ni yayımlamasının ardından İstanbul Hükümeti tarafından 3. Ordu Müfettişliği görevinden alınmıştır. Bunun üzerine Mustafa Kemal askerlik görevinden istifa ederek "Sine-i Millet"e dönmüştür.

Cevap A

13. 28 Ocak 1920 tarihinde Misakımillî ilan edilmiş, ardından 16 Mart 1920'de İtilaflar İstanbul'u resmen işgal etmiş ve Mebusan Meclisini dağıtmıştır. Padişah VI. Mehmet (Vahdettin) 11 Nisan 1920'de Son Osmanlı Mebusan Meclisini feshetmiştir. Buna göre doğru sıralama I, III ve II şeklinde olacaktır.

Cevap C

14. Misakımillî, Türk halkının imzalayabileceği barış şartlarını ortaya koyan belgedir. Bu belgede azınlık hakları, sınırlar, İstanbul, Boğazlar, borçlar ve kapitülasyonlarla ilgili kararlar yer almıştır. Fakat cemiyetlerin tek çatı altında toplanması Sivas Kongresi ile ilgilidir. Sivas Kongresi ise Misakımillî'nin ilanından önceki süreçle ilgilidir.

Cevap C

15. Verilen üç durum da meclisin bağımsızlığıyla ilgilidir. Bu kararlardaki amaç, millet'in yegâne temsilcisinin TBMM olduğunu vurgulamaktır.

Cevap E

16. TBMM, Sovyet Rusya ile yaptığı Moskova Dostluk ve Kardeşlik Antlaşması ile Batum'u Gürcistan'a bırakmış, böylece Misakımillî'den ilk taviz verilmiştir.

Cevap C

17. Sakarya Savaşı'nın ardından İngiltere ile yapılan esir değişimi-sözleşmesi ile Malta Adası'ndaki Türk esirleri serbest bırakılmıştır.

Cevap C

18. Ruşen Eşref Ünaydın, Mustafa Kemal'i ilk defa Türk milletine tanıtan gazeteci ve siyasetçidir. *Hâkimiyet-i Milliye* muhabirliğinin yanında Londra ve Lozan konferanslarında Ankara Hükümetinin basın danışmanlığını da yapmıştır.

Cevap D

19. 1929 yılında krizin etkilerini en aza indirmek için özellikle "her şeyin yerlisi var" sloganıyla ortaya çıkan kuruluş Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyetidir.

Cevap B

20. Hintli Müslümanların İsmet İnönü'ye yazdığı mektubun daha İsmet İnönü'nün eline ulaşmadan *Tanın Gazetesi'*nde yayımlanması üzerine halifelik kurumunun kaldırılması süreci hızlanmıştır.

Cevap A

21. Heinrich Krippel, 1925-1938 yılları arasında Samsun'daki Atatürk heykeli dâhil pek çok anıt ve heykel çalışması yapmıştır.

Cevap D

22. Aşar vergisi, tekke ve zaviyeler, Hicri ve Rumi takvimler Osmanlı'dan kalma uygulamalar-kurumlar arasında yer alır. Cumhuriyet Dönemi'nde 17 Şubat 1925'te aşar vergisi kaldırılmış, 30 Kasım 1925'te tekke ve zaviyelerin kapatılmasıyla ilgili kanun çıkarılmış ve Ocak 1926'dan itibaren Rumi ve Hicri takviminin yerine Miladi takvim uygulamaya koyulmuştur.

Cevap E

23. İstanbul Üniversitesinin kurulmasının (1933) Atatürk'ün milliyetçilik ilkesiyle doğrudan bir bağlantısı yoktur.

Cevap E

24. Boğazlar, Musul ve Hatay konusu TBMM tarafından Milletler Cemiyetine taşınmıştır. Cemiyet, Boğazlar ve Hatay konusunda Türkiye'yi desteklerken, Musul Sorunu'nda İngiltere'yi desteklemiştir.

Cevap D

25. Irak, 1959 yılında Bağdat Paktidan ayrıldıktan sonra Pakt Merkezi Antlaşma Örgütü (CENTO) adını almış ve Paktinin merkezi Ankara'ya taşınmıştır.

Cevap A

26. Birliğin üye devletleri Arnavutluk, Azerbaycan, Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Rusya, Sırbistan, Türkiye, Ukrayna ve Yunanistan'dır. İran ise teşkilata üye değildir.

Cevap E

27. ABD, 11 Eylül saldırılarının ardından bu olaydan El - Kaide'yi sorumlu tutarak Afganistan'a saldırmıştır.

Cevap A

1. Tibetler, ilk Türk devletlerinden değildir. Hun, Hazar, Avar, Sibir, Başkurt, Akhun, Türgeş, Uygur, Köktürk, Kırgız, Kimek, Bulgar, Macar, Kıpçak, Oğuz ve Peçenekler önemli Türk devlet ve topluluklarıdır.

Cevap D

2. Hakaniye ve İlig-Hanlar olarak da adlandırılan Orta Asya'da kurulan ilk Türk-İslam devleti "Karahanlılar"dır. Karahanlılar; Karluk, Yağma, Çiğil ve Tuhsi gibi Türk boylarının desteğiyle kurulmuştur. Karluklar, İslamiyet'i kabul eden ilk Türk boyudur. İtil Bulgarları ise ilk Türk-İslam devletidir.

Cevap C

3. Öncüllerin tümü siyasetname niteliği taşır. Yusuf Has Hacıp, *Kutadgu Bilig* adlı eseri, Karahanlı hükümdarı Uluğ Buğra Kara Han'a (Tamgaç Buğra Han) sunmuştur. Orhun Kitabeleri de devlet idaresi hakkında öğütler veren siyasetname niteliğindeki eserlerdendir. *Nasihatu'l Mü-lük* ise Gazali tarafından yazılarak Sultan Sancar'a sunulmuştur.

Cevap E

4. Palekanon (Maltepe) Savaşı, Osmanlı Devleti sınırlarının Batı Trakya, Makedonya ve Balkanlar'da genişlemesinde etkili değildir. Osmanlı Devleti'nin İstanbul Boğazı'na yaklaşması ve İznik'i kuşatması sonucunda Bizans'la Palekanon Savaşı'na yol açmıştır. Savaşı Orhan Gazi kazanmıştır.

Cevap A

5. İskân siyasetinin uygulanmaya başlanması I. Murat zamanında değil, Orhan Gazi zamanındadır. İskân faaliyetleri, göç edecek ailelere bazı kolaylıklar sağlanarak teşvik edilmiştir.

Cevap E

6. Divan kâtipleri, hizmetlerinin karşılığında "has" değil "zeamet" topraklarının gelirini almıştır. Zeamet topraklarını alan diğer görevliler arasında; alay beyleri, kale dizdarları, çavuş, müteferrika, yörük beyleri, müselleme beyleri, defter kethüdaları, tımar defterdarları bulunur.

Cevap E

7. Berid teşkilatı ticaret hayatını geliştirmeye yönelik uygulamalardan değildir. Berid; İslam uygarlığında posta, haberleşme ve istihbarat işlerinde kullanılmıştır. Menzil teşkilatı, ticaret yolları üzerindeki at, katır ve deve kervanlarının sefer yapmalarını kolaylaştırır. Tüccarlara dinlenmiş hayvan temin eder. Mekkari taifesi, ticaret yolları üzerinde yük taşımacılığı yapar. Derbent teşkilatı ise ticaret yollarında güvenliği sağlar. Lonca teşkilatı, esnaflar arasındaki mesleki dayanışmayı sağlar. Ayrıca üreticinin ve tüketicinin hakkını korur.

Cevap C

8. "Enderun" sarayın iç bölümüdür. Büyük oda, küçük oda, seferli odası, doğancılar odası, kiler odası, hazine odası ve has oda olmak üzere yedi odadan oluşur. Enderun Mektebi, ilmiye sınıfına memur yetiştirmez. İلميye sınıfının memur ihtiyacını, "medreseler" karşılamıştır.

Cevap C

9. XVII. yüzyıl ıslahatlarının özellikleri arasında "Sorunlara kalıcı çözümler getirme" yoktur. ıslahatlar kişilere bağlı kaldığı için süreklilik göstermemiştir. Yine sorunların gerekçeleri doğru tespit edilemediği için kalıcı çözüm de getirilmemiştir. ıslahatların diğer özellikleri şunlardır:

- Batı etkisi yoktur.
- Askeri ıslahatlara öncelik tanınmıştır.
- İsyanlarla kesintiye uğramıştır.
- Baskı ve şiddetle otorite sağlanmak istenmiştir.
- ıslahatlar halk tarafından benimsenmemiştir.

Cevap B

10. Rüştiye, ortaokul anlamına gelir. Rüştiyeler XIX. yüzyılda açılmaya başlamıştır. Sorunun güçlü çeldiricisi ilk Türk matbaasının kullanılmasıdır. Bu seçenek teknik bir gelişme gibi yorumlanabilir. Oysa matbaa ile kitap basım faaliyetlerinin hızlanması, eğitim ve kültür alanındaki gelişmeleri de yakından ilgilendirmiştir.

Cevap D

11. Sened-i İttifak'ın imzalanmasına öncülük eden, Rusçuk âyanı Alemdar Mustafa Paşa'dır. Alemdar Mustafa Paşa, Osmanlı sadrazamlığı da yapmıştır.

Cevap A

12. Osmanlı Devleti, Sanayi Devrimi'ni gerçekleştirilememiştir. Dolayısıyla Osmanlı Devleti'nde ham maddeye duyulan ihtiyaç artmamıştır. Sanayi Devrimi'nin Osmanlı Devleti'ne etkileri şöyle özetlenebilir:

- İthalatla, ekonominin dışa bağımlı hâle gelmesi
- Ülkeye ucuz ve bol miktarda mal girişinin olması
- İşsizliğin yaşanması
- Ülkenin açık pazar hâline gelmesi
- Ülkede gelir kaybının yaşanması

Cevap B

13. İngiltere, Fransa ve Rusya arasında yapılan Sykes-Picot Antlaşması ile; İngiltere'ye Irak, Ürdün, Filistin ve Arabistan'ın tamamı; Suriye ise Fransa'ya verilmiştir.

Cevap D

14. Teâli İslam Cemiyeti, Milli Mücadele'ye destek olan kuruluşlardan değildir. Cemiyetin kurucuları, genel olarak İstanbul medreselerinde görevli müderrislerdir. Cemiyet; İslam'ı yüceltmeyi amaçlamış, din değerlerine sarılarak ülkenin kurtarılacağına inanmıştır. Saltanat ve hilafet makamına bağlılık bildirmiştir. Cemiyet, Konya ayaklanmalarında da etkili olmuştur.

Cevap B

15. Yanya, Mustafa Kemal'in şehirlerinden değildir. Mustafa Kemal'in şehirleri arasında; Şam, Sofya, Manastır, Selanik ve İstanbul bulunur.

Cevap E

16. Misakımillî, bağımsız devlet anlayışının ilkelerinin saptandığı belgedir. Misakımillî’de halkoylaması yapılması yönünde kararlar yer alsa da bu maddeler ulus egemenliğine dayalı devlet kurmaya yönelik değildir.

Amasya Genelgesi’nde; “Milletin istiklalini milletin azim ve kararı kurtaracaktır.” maddesi, Erzurum Kongresi’nde ve Sivas Kongresi’nde, meclisin açılması yönündeki kararlarla ulusal egemenlik vurgusu yapılmıştır. 1921 Teşkilat-ı Esasiyesi ise “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” maddesiyle millî egemenlik anlayışına dayalı bir devlet tanımlanmıştır.

Cevap A

17. Kurtuluş Savaşı sürecinde Nazilli Kongresi’ne “Galip Hoca” lakabı ile katılarak Çerkez Ethem ve Demirci Mehmet Efe arasındaki anlaşmazlığın çözülmesine katkı sağlayan devlet adamı “Celâl Bayar”dır. Celâl Bayar, Atatürk Dönemi’nin son başbakanıdır. Demokrat Partinin kurucularındandır. Türkiye Cumhuriyeti’nin üçüncü cumhurbaşkanıdır.

Cevap A

18. Birinci TBMM, 1921 Teşkilat-ı Esasiyesi ile şer’î kanunları uygulamakla görevlidir, bu sebeple “laik” değildir. I.TBMM, eski düzeni yıkması sebebiyle “ihtilalci”, saltanatı kaldırması sebebiyle ise “inkılapçı”dır. Ancak Birinci TBMM inkılapları yapmak için açılan bir meclis değildir. I.TBMM’nin diğer özellikleri arasında; milliyetçi, bağımsızlıkçı, halkçı, demokrat, çoğulcu, kurucu, olağanüstü yetkilere sahip olması da yer almaktadır.

Cevap C

19. Kurtuluş Savaşı sürecinde Millî Mücadele’yi destekleyen yayın organları arasında “Açıksöz” bulunur. Millî Mücadele karşıtı yayın organları *Alemdar, Peyam-ı Sabah, Türkçe İstanbul, Aydede, Ferda, İrşad, Selamet, Zafer, Köylü, Ümit, Şarkın Sesi, Zincirbent* şeklindedir.

Cevap E

20. İtilaf Devletleri’nin Bursa’dan çekilmesi, Sakarya Savaşı’nın değil, Başkomutanlık Savaşı’nın sonucundadır. Sakarya Savaşı’nın diğer sonuçları şu şekildedir:

- Fransa ile Ankara Antlaşması yapılmış, Hatay hariç Suriye sınırları çizilmiştir.
- Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan ile Kars Antlaşması yapılmıştır. (Kafkas sınırı kesinlik kazanmıştır.)
- İtilaf Devletleri ile Paris Mukarراتı (Görüşmeleri) yapılarak barış süreci başlatılmıştır.
- İtalya ve Fransa savaştan çekilmiştir.
- Ukrayna ile Dostluk Antlaşması yapılmıştır.
- Başkomutanlık Kanunu’nun süresi uzatılmıştır.
- TBMM’ye halkın duyduğu güven artmıştır.

Cevap D

21. Lozan Konferansı, 20 Kasım 1922’de toplanmıştır. İsviçre’de düzenlenen bu konferansın açılış konuşmasını İsviçre Konfederasyonu Başkanı M. Haab yapmıştır. Dolayısıyla soru paragrafında verilen söz 24 Temmuz 1923’te imzalanan Lozan Barış Antlaşması için toplanan konferansla ilgilidir.

Cevap C

22. "Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun"un oluşturulmasına destek olan yabancı bilim insanı "John Dewey"dir.

Cevap B

23. Mustafa Kemal Atatürk , Türkiye Cumhuriyeti'ni "En önemli eserim" şeklinde nitelmiştir.

Cevap C

24. Din ve inanç birlikteliği, milliyetçiliği oluşturan unsurlardan değildir. Din ve inanç birlikteliği, "ümmeçilik" anlayışına uygunluk gösterir. Milliyetçiliğin diğer unsurlarının arasında; ırk ve köken birliki ile kültür birliki bulunmaktadır.

Cevap E

25. Güneydoğu Asya Milletleri Birliki (ASEAN), Batı Blokunu oluşturan siyasi bir yapılanma değildir. Bu örgüt, bölge ülkelerinin kendi aralarındaki sorunları barışçı yollardan çözmesi için kurulmuştur. Katılımcı devletler: Filipin, Malezya, Tayland, Endonezya, Singapur, Brunei, Vietnam, Laos, Birmanya ve Kamboçya şeklindedir.

Cevap D

26. Pakistan Devleti'nin kuruculuğunu yapan kişi Muhammet Ali Cinnah, Hindistan Devleti'nin efsanevi simge ismi ise Mahatma Gandhi'dir. Mahatma Gandhi'nin doğum günü "Dünya Şiddete Hayır Günü" olarak da ilan edilmiştir.

Cevap E

27. Demokrat Parti Dönemi'nde Türkiye'de kurulan üniversiteler arasında "İstanbul Teknik Üniversitesi" bulunmaz. İstanbul Teknik Üniversitesi'nin temeli, Mühendisane-i Bahr-i Hümayuna kadar uzansa da kuruluşu İsmet İnönü zamanında gerçekleşmiştir.

Cevap C

1. "Uygur" metinlerinde Türk adının kullanıldığı anlam "güç, kuvvet" şeklindedir. Kaşgarlı Mahmut "olgunluk çağı" anlamında kullanmıştır. Çin'de "miğfer" anlamında kullanılmıştır. Ziya Gökalp "türeli (törelî), kanun, nizam sahibi" anlamında kullanmıştır. Ayrıca Armin Vambery "türemek", Gerhard Doerfer "devlete bağlı halk" anlamında kullanmıştır.

Cevap A

2. İslamiyet etkisinde gelişen ve günümüze ulaşan ilk Türk edebiyatı eserinin yazarı Yusuf Has Hacıp'tir. Eserinin adı *Kutadgu Bilig*'tir. Eser Uluğ Buğra Kara Han'a sunulmuştur.

Cevap A

3. Türk-İslam devletlerinde "Başkadı"ya verilen isim "kadıülkudat"tır. Baş kadı diğer kadıları da denetlemiştir. Örfî mahkemelerin başındaki kişi "Emir-i Dad"tır. Yüksek mahkeme olan "Divan-ı Mezalim" hükümdar başkanlığında toplanmıştır. Kadileşker, askerî davalara bakan kadıdır. "Darül Adl" ise adalet evine verilen isimdir.

Cevap E

4. Soru öncüllerinin tümü devlet idaresinin yapılandırılmasında etkilidir. Toprakların genişlemesi ve nüfusun çoğalması devlet işlerini yoğunlaştırmıştır. Bu sebeple Orhan Gazi, devlet idaresini yeniden yapılandırmıştır.

Cevap E

5. Karakoyunlular, Ankara Savaşı'nda Osmanlı Devleti ile beraber hareket etmişse de bu savaş neticesinde yıkılmamıştır. Karakoyunlulara daha sonra Akkoyunlular son vermiştir.

Cevap B

6. Osmanlı nüfusu hakkında bazı bilgilere ulaşabilen defter "tahrir" defteridir. Tahrir, "yazım, kayda geçme" anlamlarına gelir. Fethedilen yerlerin idari, mali ve askerî konularına ait veriler içerir.

Cevap B

7. Osmanlı Devleti'nde vergi veren ve yönetilen halkın tümü için kullanılan kavram "reaya"dır. Askerî, yöneten anlamına gelir. Ümerâ, seyfiye sınıfını temsil eder. Vüzera, vezirler anlamına gelir. Ulemâ ise Osmanlı'da medreseden mezun, kadı, müderris, müftü, kâtip, imam, müezzin vb. gibi görev ve hizmetleri yürüten kişilerin genelne verilen isimdir.

Cevap C

8. Dördüncü Hint Deniz Seferi'ne katılan ve buradaki gözlemlerini *Miratü'l-Memalik* adlı kitabına aktararak, Kanuni Sultan Süleyman'a sunan Türk denizcisi Seydi Ali Reis'tir.

Cevap D

9. Kabakçı Mustafa İsyanı ile III. Selim tahttan indirilmiş ve Nizam-ı Cedid yenilikleri sonlandırılmış ve ıslahatlar kesintiye uğramıştır. Kabakçı Mustafa İsyanı sonrasında IV. Mustafa hükümdar olmuştur.

Cevap C

10. Osmanlı Devleti hükümdarı II. Mahmut, önemini kaybeden Enderunun yerine, devlet adamı yetiştirmek üzere "Mekteb-i Maarif-i Adliye"yi kurmuştur. II. Mahmut zamanındaki diğer önemli eğitim-kültür faaliyetleri şunlardır:

- Avrupa'ya öğrenci gönderme
- Rüşdiye mekteplerini açma
- Tıphane-i Amire ve Cerrahane-i Mameureyi açma
- Mekteb-i Ulum-u Edebiyeyi açma
- Tercüme Odasını kurma
- Beşiktaş Cemiyet-i İlmiye-yi Osmaniye-yi kurma
- Mekteb-i Fünun-u Harbiyeyi kurma

Cevap C

11. Osmanlı Devleti, Rumların bağımsızlığını "Edirne Antlaşması" ile tanımıştır (1829). Bükreş Antlaşması (1812) ile Sırp lar ayrıcalık elde eden ilk Osmanlı azınlığı olmuştur. Berlin Antlaşması (1878) ile Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsızlığını ilan etmiştir.

Cevap D

12. Yeni Osmanlılar Hareketi içerisinde Tevfik Fikret yoktur. Yeni Osmanlılar Cemiyeti 1865'te kurulmuştur. Tevfik Fikret 1867-1915 yılları arasında yaşamış bir Osmanlı edebiyatçısıdır. Galatasaray Sultanisi müdürlüğünü yapmıştır. Batıcılık fikrini benimsemiştir. *Servet-i Fünun Dergisi* 'nde yazılarını yazmıştır.

Cevap E

13. Mustafa Kemal'in Jean Jacques Rousseau, Montesquie, Namık Kemal ve Tevfik Fikret gibi fikir insanlarını tanıyarak etkilendiği yer Manastır'dır. Manastır Askeri İdadisinde eğitim gören Mustafa Kemal, Namık Kemal'den Ömer Naci aracılığıyla, Jean Jacques Rousseau ve Tevfik Fikret'ten ise Fethi Okyar aracılığıyla etkileneştir.

Cevap B

14. Mondros Ateşkesi sonrasında Anadolu'da Rum idaresi kurmak için Mavri Mira faaliyetlerde bulunmuştur. Hınçak Ermeni, Makabi ise Yahudi derneğidir. Diğer Rum dernekleri arasında:

- Pontus Rum
- Etnik-i Eteria
- Kordos
- Göçmenler Komisyonu
- Yunan Kızılhaç
- Yunan Komitesi
- Trakya Komitesi

bulunur.

Cevap A

15. TBMM'nin yarı resmî yayın organı *İrade-i Milliye* değil, *Hâkimiyet-i Milliye*'dir. *İrade-i Milliye*'nin diğer özellikleri şunlardır:

- Heyet-i Temsiliyenin görüşleri doğrultusunda kamuoyu oluşturmuştur.
- Ulusal Mücadele'nin doğrudan doğruya sözcülüğünü yapan ilk gazetedir.
- İlk yazıların bir kısmını doğrudan Mustafa Kemal Paşa yazdırmıştır.

Cevap D

16. I. TBMM'de bulunan siyasal gruplar arasında "Müstakil" yoktur. Müstakil Grubu Cumhuriyet Halk Partisinde, İsmet İnönü Dönemi'nde parti içi muhalefetin kendisini ifade edebilmesi için kurulan bir örgüttür. Mecliste bulunan diğer gruplar şunlardır: İstiklal, İslahat, Müdafaa-i Hukuk.

Cevap C

17. Sevr Antlaşması'nı imzalayan kişiler arasında Hasan Saka yoktur. Hasan Saka Lozan Antlaşması'nı imzalayan kişiler arasında yer alır. Sevr'i imzalayan diğer kişi ise Hadi Paşa'dır.

Cevap C

18. İrk ve din ayrımının reddedilmesi "halkçılık" ilkesiyle; din ayrımının reddedilmesi ise "laiklik" ilkesiyle ilgilidir. Egemenlik yetkilerinin halktan alınması ise "cumhuriyetçilik" ilkesiyle uygunluk gösterir.

Cevap E

19. Anayasa Mahkemesinin kurulması Atatürk Dönemi'nde olmamıştır. Anayasa Mahkemesi 1961 Anayasası'na bağlı olarak kurulmuştur. Atatürk Dönemi'nin hukuk alanındaki diğer gelişmelere şunlar örnek verilebilir:
- Şeriyeye Mahkemelerinin kaldırılması
  - 1924 Anayasası'nın kabul edilmesi
  - Medeni Kanun'un kabul edilmesi
  - Borçlar Kanunu'nun kabul edilmesi
  - "Devletin dini İslam'dır." hükmünün anayasadan çıkartılması
  - İdare Hukuku'nun kabul edilmesi
  - İcra ve İflas Kanunu'nun kabul edilmesi
  - Atatürk ilkelerinin anayasaya girmesi

- Kadınlara muhtarlık seçimlerine katılma hakkının tanınması
- Kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkının tanınması

Cevap D

20. Ekonomide devletçi anlayışın benimsenmesi 1929 Dünya Ekonomik Krizi'ne bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Türkiye'de 1930'dan itibaren "devletçi ekonomi" uygulanmıştır.

Cevap A

21. Gümrü Antlaşması'nın Türkiye'ye sağladığı kazanımlar arasında Moskova Antlaşması hükümlerinin Ermenilerce onaylanması yoktur. Moskova Antlaşması hükümleri Kars Antlaşması ile onaylanmıştır. Gümrü Antlaşması'nın özellikleri şunlardır:

- Ermenistan, TBMM Hükümetini tanıyan ilk devlet olmuştur.
- TBMM Hükümetinin imzaladığı ilk antlaşmadır.
- Antlaşma metninde Osmanlı Devleti ismi geçmemiştir.
- İlk kez uluslararası bir antlaşmada "Türkiye Devleti" ismi geçmiştir.
- Doğu Cephesi kapanmıştır. Buradaki askerî birliklerin bir kısmı Batı Cephesi'ne aktarılmıştır.
- Misakımillî'nin bir kısmı gerçekleştirilmiştir.
- Anlaşmanın imzalanması zafere olan inancı artırmıştır.

Cevap C

22. Fransa ve Türkiye arasında yaşanan sorunlar arasında "Patrikhane Sorunu" yoktur. Patrikhane Sorunu, Türkiye ve Yunanistan arasında yaşanmıştır. Lozan sonrasında Türkiye ve Fransa arasında yaşanan sorunlar şunlardır:

- Hatay Sorunu ("Sancak Sorunu" olarak da bilinir.)
- Adana-Mersin Demir Yolları Sorunu
- Yabancı Okullar Sorunu
- Bozkurt-Lotus Olayı
- Dış Borçlar Sorunu

Cevap E

23. 1921 Maarif Kongresi, Kütahya-Eskişehir Savaşları devam ederken yapılmıştır. Kongrede eğitimin bağımsızlıkçı ve milli niteliğinin geliştirilmesi hakkında karar alınmıştır. Bu kongre, medreselerin kapatılmasına yönelik bir alt yapı oluşturmuştur. İstiklal Savaşı'nda inkılaplar ön plana çıkarılmamış böylece milli birlik ortamı korunmaya çalışılmıştır.

Cevap D

24. Osmanlı Devleti'nden kalan borçların ödenmesinde Türkiye, Suriye, Lübnan, Yunanistan, Irak, Yugoslavya, Filistin, Bulgaristan, Arnavutluk, Yemen, Ürdün, İtalya, Suudi Arabistan devletlerine pay düşmüştür. Osmanlı borçlarını ödemekle yükümlü devletler arasında Libya bulunmaz.

Cevap E

25. "Hür Sosyalizm" ve "İnsancıl Komünizm" kavramlarını Çekoslovakya'ya getirerek sosyalizmi ılımlı bir şekilde uygulamaya çalışan lider Aleksandır Dubçek'tir. Hür Sosyalizm Hareketi sosyalizmin, sosyal demokrasi ilkeleriyle birleştirilerek yeni bir kimliğe bürünmesini sağlamayı amaçlamıştır. Temel hak ve özgürlükler genişletilerek sosyalizm, daha evrensel değerlerle harmanlanmaya çalışılmıştır. Varşova Paktı Ordusu; 21 Ağustos 1968'de Çekoslovakya'yı işgal ederek İnsancıl Komünizm Hareketi'ne son vermiştir.

Cevap A

26. Türkiye'de ilk televizyon yayını İstanbul Teknik Üniversitesinde gerçekleştirilmiştir. 1968'den itibaren TRT tarafından deneme yayınları yapılmıştır. 1982'de ise renkli yayınlar gerçekleştirilmiştir.

Cevap B

27. Bağımsız Devletler Topluluğu; Azerbaycan, Beyaz Rusya, Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan, Rusya Federasyonu ve Ukrayna'nın katılımıyla 21 Aralık 1991'de Almatı Konferansı ile kurulmuştur.

Cevap A

1. İpek Yolu'na hâkim olma isteği, Orta Asya Türk göçlerinin sebebi değildir. Orta Asya Türk göçlerinin diğer bazı sebepleri şunlardır:

- Bağımsız yaşama arzusu
- Boyların birbirini etkilemesi
- Kuraklık, salgın hastalıklar
- Cihan hâkimiyeti anlayışı

Cevap E

2. Mısır'ı yöneten Türk devletleri arasında Fatımiler bulunmaz. Fatımiler, Mısır'da egemenlik kurmuşsa da bir Türk devleti değildir. Mısır'da hâkimiyet kuran diğer bir Türk devleti Osmanlılardır.

Cevap E

3. Büyük Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey, Büveyhoğullarının Bağdat'taki egemenliğine son vererek halifeyi koruması sebebiyle Abbasi halifesi Kaim bi-Emrillah'tan "Doğu'nun ve Batı'nın Sultanı" unvanını almıştır.

Cevap B

4. Osmanlı Devleti, Karesioğulları Beyliği'ne son vererek ilk donanmaya da sahip olmuştur. Karesioğulları, Osmanlı Devleti'nin son verdiği ilk Türk beyliğidir. Beylik Orhan Gazi zamanında Osmanlı egemenliğine girmiştir.

Cevap B

5. Fetret Devri'nin karışıklığından faydalanıp, Osmanlı İslam inancına aykırı düşüncelerini yayarak Mehmet Çelebi zamanında isyan eden kişi Şeyh Bedrettin'dir. İzmir, Manisa ve Rumeli'deki isyanlar bastırılmış, Şeyh Bedrettin idam edilmiştir (1420).

Cevap C

6. Tımarlı sipahi ve yeniçeri askerinin özellikleri hakkında E seçeneğindeki eşleştirme yanlıştır. Yeniçeri Ocağı, "eyalet ordusuna" asker yetiştirmez. Kapıkulu Ocaklarına asker yetiştiren askerî birlik ise "Acemioğlanlar Ocağı"dır. Acemioğlanlar Ocağı "Yeniçeri Ordusu"na asker yetiştirir. Nitekim her iki ordu da Kapıkulu Piyadeleri arasında yer alır.

Cevap E

7. Mukataa topraklarının geliri hazineye aktarılmıştır. Bu toprakların diğer adı "Havas-ı Hümayun"dur. Diğer toprak gelirlerinin kullanıldığı alanlar şu şekildedir:

- Paşmaklık: Gelirleri hükümdarın hanim ve kız çocuklarına ayrılan topraklardır.
- Ocaklık: Gelirleri kale komutanları ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.
- Yurtluk: Gelirleri sınır boy beyleri ve askerlerine ayrılan topraklardır.
- Malikâne: Gelirleri devlete üstün hizmet gösterenlere ayrılan topraklardır.

Cevap A

8. Osmanlı Devleti'nde dükkan açma hakkına verilen isim "gedik"tir. Gediğe sahip olmak için çıraklık, kalfalık ve ustalık belgesi almak gerekmiştir. İcazetname, loncaya bitiren kişilere verilen diploma'dır. Diplomaya sahip olmak dükkan açma hakkı elde etmek için yeterli değildir. Eğer ki üretim ihtiyaç fazlasında oluyorsa "gedik" verilmemiştir. Hirfet, küçük meslek gruplarına (marangoz, duvarcı) verilen isimdir. Kapan, şehir ve kasabalarda belli bir ürünün toplandığı yerdir. Muhassıl, Tanzimat Dönemi'nde vergi tahsildarlığı yapmıştır.

Cevap D

9. İstihkâm Okulunu açan kişi III. Selim de-ğil, I. Abdülhamit'tir. Bu dönemin diğer yenilikleri şunlardır:

- Ulufe alım - satımı yasaklanmıştır.
- Yeniçeri sayımı yapılmıştır.
- Yabancı uzmanlardan faydalanılmıştır.
- Esham usulü uygulanmıştır.

Cevap E

10. Osmanlı Devleti, Fransa'nın 1798'de Mısır'ı işgal etmesi üzerine İngiltere ve Rusya'dan yardım alarak "Denge Politikası" izlemeye başlamıştır. Fransa El - Arış Antlaşması'yla (1801) Mısır'dan çıkarılmıştır. Fransa'yla nihai barış ise 1802 Paris Antlaşması ile sağlanmıştır.

Cevap A

11. Islahat Fermanı ile Müslüman olmayanlara tanınan haklar arasında "Ülke yönetimine katılma" hakkı yoktur. Azınlıklara "İl Genel Meclisi"ne üye olma hakkı verilmiştir. Yeni yerel yönetimlere katılma hakkı tanınmıştır. Islahat Fermanı'ndaki diğer maddeler şunlardır:

- Vergiler gelire göre toplanacaktır.
- Cizye kaldırılacaktır.
- İltizam kaldırılacaktır.
- Yabancılar, Osmanlı topraklarında mülk edinebilecektir.
- Gayrimüslimler de şirket ve banka kurabilecektir.

Cevap E

12. Wilson İlkeleri'nin hükümleri arasında mandater yönetimlerin kurulması yoktur. Mandater yönetimlerin kurulması Paris Barış Konferansı'nda kararlaştırılmıştır.

Bunun dışında Wilson İlkeleri'nde;

- Tazminat almama
- Ticaret serbestisinin getirilmesi
- Boğazlar'ın ticarete açık olması
- Sınırların ulusçuluk esasına göre belirlenmesi
- Alsas-Loren'in Fransa'ya verilmesi

ifadeleri de yer almıştır.

Cevap D

13. Mustafa Kemal, velihaht Vahdettin'le 1917'de Almanya'ya gitmiştir.

Cevap A

14. Hasan Tahsin (Osman Nevres) Yunan işgaline karşı İzmir'de ilk kurşunu sıkkan kişidir. *Hukuk-u Beşer Gazetesi*'nde yazarlık yapmıştır. Süleyman Fethi Bey, "Yaşasın Venizelos" demediği için şehit edilmiştir. Hacim Muhittin Çarıklı, Alaşehir Kongresi'ni düzenleyerek halkta millî duyguların gelişimi sağlamaya çalışmış ve Batı Cephesi'nin kurulmasını sağlamıştır.

Cevap E

15. Hıyanet-i Vatanîye Kanunu, Millî Mücadele'ye ve TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları bastırmak için çıkarılmıştır.

Cevap B

16. Moskova Antlaşması'nın hükümleri arasında: "Tarafların birbirinin onayını almadan uluslararası ittifaklar kurmaması" hükmü yoktur. Moskova Antlaşması'nın diğer hükümleri şunlardır:
- Boğazlar konusu Karadeniz'e kıyaslı olan devletlerin temsilcilerinin katılacağı bir konferansta ele alınacaktır.
  - Her iki taraftan birinin tanımadığı devletler arası bir antlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.
  - Her iki taraf da toprakları üzerinde karşı tarafın hükümet rejimini yıkmayı amaçlar örgütlerin kurulmasına izin vermeyecektir.
  - Her iki taraf da aralarındaki ilişkileri geliştirmek için ekonomik ve siyasi antlaşmalar yapacak; demir yolu ve telgraf hatları geliştirilecek, yolcuların ve ticaret eşyasının ülke içine girip çıkmasında o ülkenin yürürlükte bulunan yasaları uygulanacaktır.

Cevap C

17. Kurtuluş Savaşı sürecinde gösterdiği kahramanlık ve elde ettiği başarılarından dolayı "İstiklal Madalyası" alan yerler arasında "Afyonkarahisar" yoktur. İstiklal Madalyası son olarak "Şanlıurfa"ya 2016'da verilmiştir.

Cevap A

18. Boğazlar'ın idaresi için uluslararası bir komisyon kurulması hükmü Mudanya Ateşkesi'nde bulunmamaktadır. Bu hüküm, Lozan Antlaşması'nda bulunmaktadır. Mudanya Ateşkesi'nin diğer hükümleri şunlardır:
- Türk ve Yunan kuvvetleri arasında silahlı çatışma sona erecektir.
  - İtilaf Devletleri, barış antlaşması yapılmaya kadar Karaağaç da dâhil olmak üzere Meriç'in doğusuna askerleri güvenlik amaçlı olarak yerleştirecektir.
  - Yunanistan, ateşkesin yürürlüğe girmesinden itibaren 15 gün içinde Trakya'yı İtilaf Devletlerine terk edecektir. İtilaf Devletleri ise Yunanistan'ın çekildiği yerleri, 30 gün içinde TBMM Hükümetinin yönetimine bırakacaktır.

Cevap D

19. SSCB'nin Türkiye ile olan dostluk ve saldırmazlık antlaşmasını uzatmaması 1945'te gerçekleşmiştir, yani Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nden çok daha sonradır. Soruda bulunan diğer seçenekler, Türkiye'nin güvenliğini de ilgilendirdiği için Türkiye; Boğazlar Bölgesi'ni silahlandırmak istemiştir. Sorunun güçlü çeldiricisi Japonya'nın Uzak Doğu'da yayılmacı siyaset izlemesidir. Japonya, Boğazlar Komisyonuna üye olan devlettir. Bu sebeple izlediği siyaset Türkiye'yi yakından ilgilendirmiştir.

Cevap C

20. Soru öncüllerinde verilen gelişmeler 10 Nisan 1928 tarihinde gerçekleşmiştir. 1928'de anayasadan laikliğe aykırı hükümler çıkartılmıştır. Bu tarihte milletvekili ve cumhurbaşkanı yemin metninden "Vallahi" kelimesi çıkartılarak, yemin metnine "Namusum üzerine söz veriyorum." ifadesi konulmuştur.

Cevap A

21. Lozan Antlaşması'nda Osmanlı borçlarının frank ve lira üzerinden ödenmesi kabul edilmiştir. Lozan hakkındaki diğer seçenekler doğrudur.

Cevap D

22. Tevhid-i Tedrisat Kanunu, sosyal alanda yapılan inkılaplardan değil, eğitim alanındaki inkılaplardandır. Sosyal alandaki diğer inkılaplar şunlardır:

- Takvim inkılabı
- Rakam değişikliği
- Unvan ve lakapların kaldırılması
- Kıyafet inkılabı
- Hafta sonu tatilinin değiştirilmesi
- Medeni Kanun'un kabulü (Sosyal alanla da ilgilidir.)

Cevap C

23. Laiklik ilkesinin özellikleri arasında: "Kamu çıkarına uygun olarak özgürlükleri sınırlandırma" yoktur. Laiklik ilkesinin diğer özellikleri şunlardır:

- Din ve devlet işlerini birbirinden ayırır.
- Hurafe ve batıl inancı reddeder.
- Din ve vicdan özgürlüğünü benimser.

Cevap C

24. Mustafa Kemal'in sözleri Türk halkının ortak menfaatlerinin bulunduğunu gösterir. Zira cümlede, "varlıkları ve çalışmalarının sonuçları birbirine lazım olan" ifadesi yer almaktadır. Çalışmalarının sonuçları birbirine lazım ise ortak çıkara sahip olduklarını ve birbirlerine ihtiyaç duyduklarını gösterir. Atatürk'ün söylediği sözlerden halkın aynı fikir ve inanca sahip olduğunu anlamak mümkün değildir.

Cevap D

25. Almanya, Çekoslovakya'nın Südet Bölgesi'ni "Yatıştırma Politikası"ndan doğan özelliklerden dolayı işgal etmiştir. Almanya'nın "Polonya'yı işgal etmesiyle "Yatıştırma Siyaseti"nden vazgeçilmiştir.

Cevap A

26. Arnavutluk ve Yugoslavya bağımsızlıklarını SSCB'ye borçlu olmaksızın ülkelerinde oluşan millî hareket neticesinde elde etmiştir. Yugoslavya'nın öncü lideri olan kişi "Tito"dur. Arnavutluk'ta ise bağımsızlık hareketinin öncüsü "Enver Hoca"dır.

Cevap B

27. Türkiye Cumhuriyeti, SSCB'nin dağılmasıyla bağımsızlığını kazanan Türk devletleriyle ilişkilerini geliştirmek için TİKA ve TÜRKSOY'a üye olmuştur. TÜRKSOY (Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı) 1993 yılında; Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye Cumhuriyeti kültür bakanları tarafından imzalanan anlaşmayla kurulmuştur. TİKA, Türk İşbirliği Koordinasyon Ajansı anlamına gelir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Türk cumhuriyetleri arasında dayanışmayı, uyum ve kalkınmayı sağlamayı amaçlar. Türkiye Cumhuriyeti, TİKA'ya üye ise de Bağımsız Devletler Topluluğuna üye değildir.

Cevap A